Georgeta Roșu

ULCIOARE DE NUNTĂ

GEORGETA ROŞU

ULCIOARE DE NUNTĂ

MUZEUL NAȚIONAL AL ȚĂRANULUI ROMÂN

Aducem mulţumiri şi pe această cale colegilor pentru sprijinul generos
pe care l-au acordat pe parcursul elaborării acestui catalog.

Mulţumiri speciale se cuvin doamnei Silvia Zderciuc, etnograf, care a citit manuscrisul şi a făcut preţioase sugestii şi domnului prof. dr. Ioan Opriş pentru prefaţa lucrării.

Autoarea este, de asemenea, îndatorată domnului Dan Ştefănescu şi colaboratorilor săi pentru răbdarea cu care au dactilografiat manuscrisul acestui catalog.

Coperta 1:	Horia Bernea
Fotografii:	Cori Simona Ion
	Fototeca MNŢR - pentru imaginile alb-negru
Tehnoredactare:	Cori Simona Ion
Editori:	Cori Simona Ion, Corina Firuţă

ISBN 978-973-8160-89-7

© Toate drepturile rezervate: SC ALCOR EDIMPEX SRL
Bd. Ion Mihalache 45, bl.16B+C, sector 5, cod 011173
ed_alcor@yahoo.com, www.editura-alcor.ro
Bucureşti, ROMANIA

GEORGETA ROŞU

ULCIOARE DE NUNTĂ

*

avec un resume en français

*

with an abridged English version

Bucureşti

Elogiu mâinilor

În universul copleşitor al gadget-urilor electronice, succesul unei lucrări despre oale, ulcele şi ulcioare de nuntă este neaşteptat. Şi, totuşi, această carte, un album foarte prezentabil, este la a treia ediție! Cui, oare, i se datorează acest succes de librărie? Subiectului, în primul rând, autoarei, desigur, copertei datorate vizionarului Horia Bernea, recomandărilor Silviei Zderciuc şi prestigiului mereu crescând al Muzeului Național al Țăranului Român. Ne grăbim, totuşi, să adiționăm acestora şirul de cititori care, interesați de cultura țărănească autentică, de obiceiuri şi tradiții au primit lucrarea ca un dar, aşezând-o la loc de cinste. Nu doar cartea, ci şi, prin gestul lor, pe acei meşteri olari care au adăugat Tezaurului cultural românesc omagiul unirii dintre bărbat şi femeie prin prestigiul formelor şi al decorului obiectelor destinate nunții.

În mult citita revistă „Beaux Arts“, la 25 august 1933, se poate citi un articol de laudă a olăriei prezentate la Bucureşti, în Muzeul de Artă Națională „Carol I“ condus de reputatul învățat Al. Tzigara-Samurcaş. Celui care vizitase atunci colecțiile de la Şosea nu-i scăpase şirul impresionant de ulcioare de nuntă, ce făceau deja – alături de alte minunate piese şi de casa lui Antonie Mogoş – faima europeană a muzeului.

Fin observator al conexiunilor dintre arheologie şi etnografie, artă şi tehnică, Al. Tzigara-Samurcaş a fost, în România, printre primii promotori ai cercetărilor interdisciplinare. Cu o mare intuiție, el arată cu peste opt decenii în urmă că *„dacă săpăturile arheologice nu ne-ar fi scos la iveală originalele ornamentației spiralate din neolitic, desigur că nu am fi putut stabili legătura dintre olăria de azi şi cea din vremuri îndepărtate de acum cinci mii de ani“*.[1] Într-adevăr, cercetările arheologice au invederat încă atunci – iar pe parcurs au înmulțit – repertoriul de forme şi ornamente ceramice cu o mare vechime şi de o diversitate impresionantă, care şi-a nuanțat formele de expresie pe măsură ce arheologia s-a dezvoltat iar muzeografia a integrat, dând varii interpretări descoperirilor.

O largă gamă de obiecte ceramice – unele comune, altele unicate, simbolice şi pline de tâlc – fragmente sau întregi, au intrat în atenția muzeografului, odată cu cercetările sistematice. O nouă etică profesională s-a instalat prin intermediul vastului patrimoniu ceramic, dovedind importanța *mărturiilor*, deopotrivă a celor cu caracter cotidian, strict utilitar, ca şi a celor de reprezentare, utilizate doar la anumite evenimente din ciclul vieții şi cu un vădit rol în recuzita de ceremonial.

Supraviețuirea unor forme şi tehnici de olărie lucrate cu mâna sau pe roata lentă, de mare vechime – create în spiritul unei tradiții artizanale clar asumate, îndeobşte de sorginte daco-romană – a format tema multor cercetări privind situri şi culturi cu valoare emblematică.

Unele piese – destul de multe chiar – au apărut cu mare frecvență atât în aşezări rurale, cât şi în centre de putere cu caracter urban; cercetătorii le-au atribuit surse materiale locale,

[1] Al. Tzigara-Samurcaş, *Memorii 1919-1930*, III, Editura Meridiane, Bucureşti, 2003, p. 220.

autohtone, dar n-au ocolit nici influenţele provenite din alte regiuni, mai apropiate sau mai îndepărtate, cunoscută fiind circulaţia modelelor, veche de când lumea.[2]

Dacă arheologia a vădit un interes constant pentru ceramică, nici etnografia, respectiv etnografii nu l-au putut evita, acest interes fiind determinat atât de frecvenţa mare a obiectelor, cât şi de forme şi decor. Dezvoltată aproape simultan cu arheologia, etnografia a preluat inventarele de obiecte privind traiul comunitar şi gospodăresc, punându-se în slujba faptelor culturale mai ales prin observaţii constante şi directe în teren. În cazul României, etnografia, de o excepţională cultură populară, în esenţă ţărănească, bogată în moşteniri materiale, de expresie profană şi religioasă, perpetuată în tradiţii, obiceiuri şi mentalităţi, a oferit şansa cercetărilor pluridisciplinare, provocând numeroase direcţii de abordare interdisciplinară. Ca urmare, muzeografii din diverse profiluri, din mai multe muzee de gen, s-au asociat în programe de etnoarheologie şi etnoistorie[3], susţinând tematici prin prezentarea de mărturii mixte. Studiile semnate de Tancred Bănăţeanu, Roswith Capesius, Corneliu Bucur, Klusch Horst, Kós Karoly, Nicolae Dunăre, Ligia Fulga, Ioan Godea, Paul Petrescu, Georgeta Roşu, Georgeta Stoica, Avózes Tereza şi îndeosebi Silvia Zderciuc, au pus într-o nouă lumină ceramica tradiţională şi relaţiile acesteia cu habitatul şi comunităţile respective.

În mod firesc, ocupaţiile au constituit domeniul preferat al etnografilor, olăritul detaşându-se ca una dintre cele mai vechi şi cu o evidentă succesiune de forme ce confirmă supravieţuirea, preferinţa, continuitatea şi transmiterea. Diversitatea acestor forme a făcut ca olarul şi produsele sale să ocupe un loc însemnat în orice expoziţie etnografică, loc determinat de funcţionalitatea dar şi de ornamentaţia artefactelor.

Ansamblul ceramicii tradiţionale din spaţiul românesc cuprinde, aşadar, între expresiile sale şi ulcioarele de nuntă, răspândite şi utilizate peste tot, ca piese aparte legate de simbolistica familiei, de sacralitatea momentului căsătoriei.[4] Rolul acestora a fost abordat în lucrări de referinţă de către Simion Florea Marian, Tancred Bănăţeanu, Paul Petrescu, Elena Secoşanu, Georgeta Roşu, Georgeta Stoica, Irina Nicolau, Ofelia Văduva, Romulus Vulcănescu, Doina Işfănoni ş.a. Poziţia acestor piese speciale în orice muzeu este una privilegiată datorită spectaculozităţii şi mai ales semnificaţiei lor. Mai întâi ele reţin atenţia prin ideile şi manualitatea desăvârşită a olarilor, mâinile lor fiind cele cărora le sunt datorate formele şi decoraţia. Apoi, culorile, rezultate din îndelungi exerciţii şi experienţe tehnice, care au fixat în practică anumite combinaţii cromatice perfecţionate apoi de artizani: albul, negrul, roşul, brunul, verdele, albastrul

---

[2] Între cei mai citabili arheologi români preocupaţi de ceramică îi amintim pe Adrian Ardeţ, Ion Barnea, Victor Baumann, Ligia Bârzu, Petre Diaconu, I.H. Crişan, Eugen Comşa, Vladimir Dumitrescu, Crişan Muşeţeanu, Ion Nestor, Andrei Opaiţ, Ioan C. Opriş, Gh. Papillian, Al. Suceveanu, Florin Topoleanu ş.a.

[3] Cercetările efectuate de Gh. Lazarovici, Mihai Dăncuş şi John Nandriş în zonele montane au revelat tradiţii etnografice de mare vechime şi îndelung folosite. Vezi la John G. Nandriş, *The Stina and the Katun: foundations of a research design in European Highland Zone etharheology,* în „World Archaeology", vol. 17, nº 2, oct. 1985, pp. 256-268.

[4] Vezi şi la Paula Popoiu, *Etnologie,* Editura Mega, Cluj-Napoca, 2007, pp. 247-264.

şi galbenul, exprimând stări sufleteşti cu intensităţi şi semnificaţii diferite. Virtuţile simbolice ale acestor culori aplicate în pastă s-au constituit în urma unor căutări şi stăruinţe ale meşterilor olari, care, lucrând pentru comunităţi stabile, au impus o tradiţie, iar vechimea lor denotă preferinţe durabile, chiar dacă ne referim la un stil de viaţă arhaic.

În cazul ulcioarelor de nuntă avem, de asemenea, de remarcat nu doar deprinderile manuale ale olarilor, ci şi perspectiva vizuală tot mai perfecţionată menită a plămădi un lucru plăcut ochiului şi sufletului. Ba chiar şi tactilului, gustului şi mirosului, căci ulciorul de nuntă a *„umblat“* din mână în mână, conţinutul său fiind deobicei degustat, iar mirajul acestuia apreciat.

Apoi, pe lângă absenţa uneltei – roata olarului şi ustensilele de care acesta se serveşte –, avem de a face cu o minunată combinaţie de manualitate subtilă şi răbdătoare şi un simţ estetic reflectat în armonizarea culorilor şi alegerea decoraţiei, pe lângă cunoştinţele privind designul şi o intuiţie a rostului obiectual.

În cele 15 centre ceramice în care olarii au modelat ulcioare de nuntă – şi din producţia cărora colecţia Muzeului Naţional al Ţăranului Român deţine 106 exemplare –, forma este aceea care oferă o tipologie justificând prin comparaţie şi analogie, afirmaţiile ce ţin de anumite preferinţe.[5] Dar aceste exemplare reţin atenţia mai ales prin varietatea motivelor decorative: vegetale, zoomorfe, astrale, geometrice, antropomorfe, predominante fiind cele geometrice, avimorfe şi antropomorfe. Prestigioasa realizatoare a catalogului de faţă, doamna dr. Georgeta Roşu s-a oprit cu acribie şi o sensibilitate aparte asupra semnificaţiilor acestor motive, evaluându-le în contextul ceremonialului nunţii. Realizate special pentru nuntire şi nuntă, ulcioarele prezintă înţelesuri directe sau doar aluzive, ce ţin de recuzita şi ceremonialul momentului. Cunoscute şi transmise din vechime pe calea oralităţii şi a activităţilor gospodăreşti, oalele şi ulcelele dar mai ales ulcioarele de nuntă sunt expresii ale artei meşterilor olari, care au îmbogăţit continuu, prin priceperea lor, patrimoniul material şi simbolic al tradiţiilor româneşti.

Interpretarea magistrală de care ulcioarele au parte şi în această nouă ediţie, vădeşte un cunoscător avizat asupra meşteşugului şi al semnificaţiei produselor, dar mai ales al tradiţiei. De altfel, prin această lucrare, doamna dr. Georgeta Roşu face o reverenţă celor care au călăuzit-o pe calea fascinantă a înţelegerii artei populare, fixându-i un eminent parcurs profesional – Silvia Zderciuc, Milcana Pauncev, Hedwig Formagiu şi Tancred Bănăţeanu. Şi adaugă în mod inteligent laudele cuvenite culturii româneşti autentice, de mare valoare şi tradiţie.

dr. Ioan Opriş

---

[5] Vezi, catalogul ulcioarelor descoperite la Capidava, la Ioan C. Opriş, *Ceramica romană târzie şi paleobizantină de la Capidava în contextul descoperirilor de la Dunărea de Jos (sec. IV-VI p. Chr.)*, Editura Enciclopedică, Bucureşti, 2003, pp. 128-132.

I. TEHNICĂ ŞI INVENTIVITATE

Unul dintre cele mai vechi meşteşuguri tradiționale româneşti, vechi de câteva mii de ani este modelarea vaselor din lut.

„Olăria a avut în trecut un loc de cinste de care azi este greu să ne dăm seama. Ea era folosită atât la masa bogatului, cât şi la a săracului, şi a domnit singură fără rivalele ei de astăzi, porțelanul şi fierul smălțuit.“[1]

Formele s-au moştenit ani de-a rândul şi sunt de obicei comune unor civilizații, epoci sau popoare, astfel încât „se pot constitui în dovezi esențiale în determinarea originii diverselor olării sau în datarea lor“.[2]

Farfurii, străchini, căni de apă şi de țuică, oale cu toartă sau cu mănuşă, ulcioare, ulcioare de nuntă şi ploşti, vase de bătut untul, castroane, chiupuri au fost nelipsite din casa țăranului dar s-au aflat şi printre darurile obişnuite la nunți, ca şi la pomenile pentru morți.

În ansamblul ceramicii tradiționale româneşti, ulcioarele de nuntă ocupă un loc deosebit.

Ele moştenesc direct tradiția formelor amforoidale romane, la care se adaugă maniera şi amănuntele tehnice care ilustrează priceperea şi imaginația meşterilor olari anonimi; „începuturile practicării acestui meşteşug se pot situa înaintea sfârşitului mileniului al VI[lea] î.e.n., odată cu pătrunderea şi răspândirea pe actualul teritoriu al României, dinspre sud, a unor populații al căror punct de plecare e de căutat în Tesalia, în etapa Proto-Sesklo a neoliticului… De la acestea va porni mai departe, în timp şi pe întregul spațiu actual românesc acea desfăşurare (impetuoasă şi inspirată, dinamică şi robustă) de forme ceramice dintre cele mai variate, dintre cele mai iscusit adaptate trebuințelor funcționale, dintre cele mai măiestrit ornamentate, atestând splendida carieră a meşteşugului olăritului de-a lungul îndepărtatei, multimilenarei epoci preistorice“.[3]

Prin formă, proporții, decor şi cromatică, ulcioarele de nuntă ilustrează din plin inventivitatea tehnică şi imaginația olarilor, stăpânirea deplină a meşteşugului. Silueta, dimensiunile şi capacitatea acestor piese sunt determinate în primul rând de funcția lor, aceea de obiect de cult.

Olarii îşi aduc argila necesară modelării ulcioarelor din coasta dealurilor aflate în apropierea satelor. Tehnica pregătirii lutului necesar modelării acestora se aseamănă de la un centru la altul, constituind astfel unul dintre reperele importante ale unității culturii populare româneşti.

Obiectul din ceramică este rezultatul unor transformări fizice şi chimice ale componentelor argilei, transformări care se produc prin arderea acesteia.

În general, argilele conțin oxid de aluminiu, oxid de siliciu, oxizi de fier şi o cantitate de apă de amestec şi compoziție şi provin din dezagregarea rocilor feldsfatice de către agenții naturali. Cea mai răspândită şi utilizată argilă este aşa-numitul lut galben.

În compoziția argilelor obişnuite se găsesc, în stare naturală: urme de nisip, carbonat de calciu, magneziu şi corpuri organice. Unele dintre acestea sunt dăunătoare, altele, dimpotrivă,

---

[1] Barbu Slătineanu, Ceramica românească, Bucureşti, 1938, pag. 7.
[2] Valer Butură, Studii de artă populară, Editura Minerva, Bucureşti, 1972, pag. XVII.
[3] I.H. Crişan, *Ceramica daco-getică*, Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1969, pag. 172.

sunt folositoare, olarul adăugându-le pentru a obține o pastă de calitate mai bună.

Prin ardere (coacere) ele dau lutul de culoare roşie. Punctul lor critic este la 110°C, moment în care îşi pierd apa de amestec. Al doilea punct se află la 450°C iar al treilea la 900°C, moment în care coacerea este completă şi argilele îşi pierd apa din constituție. O ardere a lutului la mai puțin de 500°C, de exemplu, este incompletă pentru că încă nu s-a înfăptuit reacția între silice (dioxid de siliciu - SiO_2).

Iată două dintre formulele argilelor obişnuite utilizate de olari[4]:

	1	**2**
dioxid de siliciu	64,5%	54%
alumină	18,3%	16%
oxid de fier	7,3%	14%
oxid de calciu	0,4%	3%
oxid de magneziu	urme	urme
oxid de potasiu	2,5%	1,7%
oxid de sodiu	1,5%	1%
apă de constituție	5,45	10%

Calitatea argilei nu este aceeaşi în toate centrele de olărit. Ea diferă de la o zonă la alta, cel mai adesea folosindu-se un lut gras, plastic, pe care olarii „îl slăbesc“ cu un adaos de nisip.

Olarii desprind lutul cu un fel de cuțite mari, confecționate din coase rupte sau cuțitoaie cu mânere special adaptate.

Lutul tăiat din mal este adus de olar în gospodărie şi este pus la dospit pe o platformă făcută din „lăturoaie“, fie în „troace“ (cutii de scânduri cu fundul mai îngust decât gura).

Unii olari lasă mai întâi bolovanii să se usuce şi apoi îi sfărâmă cu maiul pentru a putea îndepărta mai uşor corpurile străine. După aceea, lutul se înmoaie cu apă şi se pune la dospit sau macerat. Cu cât lutul este întins pe o suprafață mai mare cu atât dospirea va fi ajutată mai mult de agenții atmosferici. Înmuiatul cu apă şi bătutul cu maiul din lemn sunt operațiunile care urmează şi care conferă lutului elasticitate. Este şi mai bine dacă pământul „rămâne la iernat“ pentru că sub acțiunea înghețului se sfărâmă chiar şi bulgării cei mai mici, producându-se o mai bună omogenizare a materiei prime (procedeu care nu este valabil şi pentru argilele calcaroase).

Urmează apoi „mezdritul“, adică eliminarea impurităților prin tăierea lutului în felii subțiri, cu un vârf de coasă îndoit (mezdreaua). Eliminarea tuturor impurităților este foarte importantă deoarece orice piatră sau fir de iarbă rămase în masa pastei pot produce fisurarea sau spargerea vasului fie la modelat, fie la ars.

În succesiunea operațiilor obligatoriu este „muratul“ sau înmuierea lutului cu apă, timp de câteva ceasuri, într-o ladă. După aceasta lutul este „călcat“ (frământat) cu picioarele (sau mecanic, cu malaxoarele). Prin călcare, pe jos, sau pe un țol, cu picioarele goale, pornind de la marginea grămezii spre mijloc, talpă lângă talpă, asemănător dispunerii petalelor unei flori, se

[4] B.Slătineanu, P.Petrescu, P.Sthal, *Manual de ceramică românească*, Editura de stat didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1958, pag. 15.

măresc atât plasticitatea cât şi aderenţa lutului (deoarece este scoasă din masa acestuia o mare parte din aerul aflat în compoziţie). Din toată cantitatea de lut se scoate doar o parte (apreciată de olar că poate fi modelată într-o singură zi) care va fi supusă şi unei frământări manuale spre a-i da o deplină maleabilitate.

Modelarea ulciorului se face pe bucăţi: corpul, gâtul, toarta, gura (cu „ciurul“).[5] După ce părţile componente se asamblează şi îşi capătă forma ulciorul este supus unui proces de finisare manuală prin care i se aplică braţul (braţele) şi ornamentele în relief, modelate manual, specifice acestei categorii a ceramicii tradiţionale româneşti. Vulturi, berze, cocoşi, păuni, şerpi, cai, câini, sunt modelaţi pentru a fi aplicaţi pe diferite registre ale piesei: pe pântec, pe umăr, pe gât sau pe buză, pe toartă sau pe braţe. Şi astfel, forma zveltă a ulciorului de nuntă capătă semne străvechi, preistorice, care-i definesc funcţia.

Lutul se modelează uşor, mâinile olarului dându-i forme diverse care „se eternizează“, însă abia atunci când prin ardere li se transformă compoziţia chimică.

Pentru modelare, în afară de lucrul cu mâinile sau cu degetul, olarul se foloseşte şi de: „făchieş“ sau „pieptene“ confecţionat din lemn de păr, rezistent la umezeală, cu care se netezeşte peretele ulciorului, pentru a îndepărta şi cea mai mică denivelare la locul îmbinărilor. Spre a-i netezi buza se foloseşte o bucăţică de piele (plotog). În sfârşit, cu un beţişor subţire şi strâmb se face gaura de la ţâţa ulciorului iar cu sârma se dezlipeşte vasul de pe talerul roţii.

Ca să împlinească toate acestea olarul are nevoie de multă linişte, de echilibru şi de foarte mult calm. Altfel mâna nu se mai supune.

„Uneori, fie că pământul nu se loveşte, fie că nu eşti atunci împăcat, nu-ţi iese. Cred că pământul cunoaşte la om...“[6]

După modelare urmează „zbicirea“ (uscarea) ulcioarelor, operaţiune care trebuie să se petreacă lent, pentru a evita apariţia crăpăturilor pe suprafaţa pieselor. Ea se face fie în atelierul olarului, la căldură şi umezeală, unde lutul se usucă încet, fie pe prispă sau în curte (sub aplecătoare) la umbră, ferit de razele solare şi de acţiunea directă a vântului care ar putea să-l usuce prea repede. Dacă uscarea nu se face lent, pe măsură ce se zbiceşte suprafaţa, miezul rămâne încă umed şi ulciorul crapă.

După zbicire corpul ulciorului are suprafaţa încă puţin elastică şi se poate proceda la

---

[5] La Româna (Olt) ulcioarele de nuntă se mai numesc „ibrice“. Ele sunt alcătuite din şase părţi: „botul“ (gura); „mărul“ (gulerul de pe gât); „burta“ (corpul); „mănuşa“ (toarta); „botul rotund“ (ciocul lateral); „botul cu ţâţă“ (gura cu cioc)., Silvia Zderciuc, Revista de Etnografie şi Folclor, Tom. 4, 1/1989, pag. 68.
[6] Informator: Marin C. Truşcă, olar din Româna, Olt; informaţia a fost culeasă în iulie 1976.

decorarea prin pictare. Semiuscat fiind, el poate primi angobă şi chiar unele culori. De aceea ulciorul se scufundă într-o zeamă de culoare albă sau roşie preparată din apă şi humă denumită de olari „albeală“ sau „ruşeală“ peste care se aştern ornamentele.

Cuptoarele în care se ard ulcioarele sunt de diferite dimensiuni şi au capacităţi între 200 şi 500 de vase (ele folosind în aceeaşi măsură şi arderii altor categorii de obiecte).[7]

Cuptorul, instalaţia cea mai importantă a olarului, este aproape rudimentar, dar foarte ingenios realizat. Materia primă, pământul pietros, se amestecă cu nisip pentru a putea rezista la foc şi pentru a păstra căldura. Olarul fixa „oala cuptorului“ (circumferinţa) şi pe această linie se împletea, din nuiele prinse în ţăruşi, un gărduleţ înalt de 30 cm. În centrul cercului înalţa un „picior“ din cărămidă, de înălţimea gardului. De la acest picior începea să pună „în rază“ scânduri care formau o pardoseală. În jurul acestuia se construieşte alt gărduţ, cam la 50 cm distanţă, înalt tot de 30 cm. Acesta alcătuieşte peretele exterior.

Spaţiul dintre aceste două garduri se umple cu pământ care se bate foarte bine cu maiul. Se pune apoi pământ şi deasupra pardoselii şi se bate şi acesta încât se formează o pardoseală cu o grosime de cca. 30 cm. Se fac apoi 10 găuri mari, dreptunghiulare, numai în stratul de pământ, pentru a asigura ventilaţia necesară arderii. Se completează gardul de nuiele exterior până la înălţimea de 1,80 - 2 m iar cel din interior va fi continuat doar din scânduri. Între ele se pune pământ care se bate bine cu maiul şi se formează astfel zidul cuptorului.

Ultima operaţiune care se face înainte de a i se da primul foc este tăiatul gurilor cuptorului (între 2-4, după mărimea şi capacitatea acestuia).

La primul foc arde gărduleţul interior, ard blănile care susţin pardoseala de pământ şi cele care formează partea superioară a peretelui interior al cuptorului. Deasupra i se pune un acoperiş mobil, pentru ca apa de ploaie să nu pătrundă în interior. Un asemenea cuptor durează 10 ani.[8]

Înainte de a începe arderea, cuptorul se încălzeşte încet, cu foc făcut la cele două guri, după care este lăsat să se răcească până ajunge la o temperatură suportată de mâini.

Olarul intră în cuptor şi aşează ulcioarele. Cele mari se pun la bază, unul în gura celuilalt, cele mici se pun deasupra. Apoi olarul iese şi umple şi locul rămas gol. Între pereţii cuptorului şi ulcioare trebuie să se lase un spaţiu prin care să circule aerul cald. Cuptorul se acoperă cu cioburi de vase.

Se pune focul la amândouă gurile, la început mai departe, urmând ca din oră în oră lemnele să se apropie tot mai mult de acestea. Pentru ardere se folosesc trei-patru feluri de lemne (ca dimensiuni); întâi unele scurte, apoi din ce în ce mai lungi, aşezate „în cruce“.

„Şi vine noaptea cea mai lungă... dinaintea arderii. Olarii n-apucă să doarmă. Nu dorm de gânduri. Acu e vorba de munca lor de câteva luni. Punem vasele în cuptor dar nu ştim ce-o să scoatem. De cele mai multe ori arderea se termină cu bine şi sântem mulţumiţi... Sunt însă şi necazuri... Focul nu-l poate stăpâni nimeni...“[9]

Prima ardere durează 15-16 ore. Olarul ştie că vasele sunt bine arse când cioburile puse

---

[7] A se vedea PL I, Cuptoare tronconice de tip actual, după desenele făcute de Roswith Capesius în *Arta populară românească*, Bucureşti, 1969, planşa 316.

[8] Tancred Bănăţeanu, *Ceramica din Glogova*, Studii şi cercetări, 1, Bucureşti, 1966, pag. 52-53.

[9] Informator: Marin Murgăşan, olar din Romána, Olt; informaţia a fost culeasă în iunie 1973.

deasupra devin albe, fără să mai aibă pe ele vreo urmă de funingine.

După ce cuptorul se răceşte, se scot ulcioarele şi se smălţuiesc.

Smalţul („litarga“) se cumpără din târg şi se pregăteşte de către olar (pentru obţinerea diferitelor culori). Acesta se prepară de obicei din oxid de plumb, glazură măcinată, apă, la care se adaugă o proporţie de siliciu (nisip pisat). Oxidul de plumb este înlocuit câte o dată cu sticlă pisată căruia i se poate adăuga un colorant.

Materialele se macină în „morişca de mână“, fiind apoi amestecate cu apă. Deoarece materialele componente ale suspensiei sunt grele şi cad repede la fund, trebuie amestecate mereu cu lingura de lemn.

Prin coacere smalţul aderă la ulcior prin topire, devenind dur, incolor, translucid. Ştiinţa meşterului olar de a armoniza coeficienţii de dilatare pentru cele trei straturi – pământ, angobă, smalţ – este unul dintre secretele acestui meşteşug.

Ulcioarele de nuntă fac parte din categoria olăriei care se înroşeşte la ardere, arderea fiind oxidantă. Ele sunt arse de două ori. O dată pentru coacerea corpului şi a culorilor, iar a doua oară, pentru smalţ.

La prima ardere, componentele lutului: alumină, nisip, oxid de fier, calciu, sodă, se combină între ele. Această reacţie nu se poate produce decât după 400°C, fiind normală la temperatura de 700-1200°C.

Ulcioarele se scot abia a doua zi din cuptor. Când s-au răcit, se acoperă cu smalţ fie prin imersare, fie prin turnare cu lingura de lemn. Apoi „se chitesc“ din nou în cuptor şi se ard a doua oară (5-7 ore). Prin această a doua ardere, punându-se de la început foc mult şi puternic la ambele guri ale cuptorului, smalţul devine transparent „ca sticla“. Ulciorului i se măreşte astfel rezistenţa iar culorile devin şi ele mai vii.[10]

Modelarea ulcioarelor de nuntă este anevoioasă. Un olar trebuie să lucreze cam 20 de zile pentru a modela 150 „de capete“.

De aceea ulcioarele de nuntă se lucrau mai ales toamna, când se terminau muncile câmpului şi când „se întemeiau“ cele mai multe căsătorii. Comanda la olar o făcea mirele. Erau comandate 4-5 ulcioare o dată. Uneori, când mirii erau săraci acestea se împrumutau.[11]

Din informaţiile meşterilor Marin C. Truşcă din Romăna şi Grigore Ciungulescu din Oboga, calculând în medie timpul necesar lucrului ulcioarelor pentru un cuptor de 150 „capete“, ajungem la următoarele concluzii:

- 1 zi se scoate şi se transportă pământul acasă
- 1 zi se prelucrează pământul
- 15 zile se modelează cele 150 ulcioare (cam 10 capete în medie pe zi)

---

[10] Informator: Marin C. Truşcă, 71 ani, olar, Romăna, Olt, informaţie culeasă în mai 1993.

[11] Silvia Zderciuc, *Ulciorul în creaţia meşterilor olari de pe Valea Oltetului*, Revista de Etnografie şi Folclor, Tomul 34, 1/1989, pag. 67.

- 3 zile zbicitul lor
- 2 zile arsul şi răcitul cuptorului

Total = 19-22 zile[12]

Referitor la tehnicile de ornamentare utilizate de meşterii olari în decorarea ulcioarelor de nuntă regăsim, în maniere specifice fiecărui centru, tehnicile repertoriate şi la alte categorii ale ceramicii româneşti (oale, străchini, taiere etc.).

Astfel menţionăm:

- incizia (cu unghia, cu pieptenele, cu vârful metalic), una dintre primele modalităţi de decorare din preistoria omenirii. „Desenele“ sunt simple, de obicei liniare şi mai rar în spirală sau meandrice şi se fac astfel încât marginile tăieturii să nu aibă revărsări în lături (bavuri).
- excizia (cu o spatulă) dă interesante efecte de reliefuri pentru părţile neexcizate şi de adâncime pentru celelalte, ea însemnând de fapt o uşoară scobire a suprafeţei cu vârful metalic.
- îmbrânarea, aplicarea unor şuviţe de lut, pe „pântecul“, „umărul“ sau toarta ulcioarelor, se practică atât spre a le mări rezistenţa cât şi cu efect decorativ (adesea în ele se imprimă prin apăsare cu degetul alveole sau se practică uşoare incizii).
- aplicarea de ornamente modelate manual din şuviţe de lut (reprezentări stilizate de păsări şi animale, flori, ciorchini de struguri etc.) conferă piesei rezistenţă, dar simbolizează şi vigoarea tânărului cuplu, trăinicia familiei.
- stropirea şi pictarea (cu cornul, măturica sau pensula).

Dintre ornamentele pictate cu cornul amintim, mai ales, liniile şi spiralele din angobă precum şi ornamentele „penate“ şi în formă de lacrimă. Ornamentul în formă de lacrimă se obţine prin executarea succesivă a unui număr de linii concentrice policrome, pe care se lasă să se scurgă, „o lacrimă„ din loc în loc şi de altă culoare.

Când liniile concentrice sunt mai dese, se unesc sistematic cu ajutorul unei perii şi se obţine în felul acesta un ornament policrom al cărui efect decorativ este deosebit. Tehnica este jirăvirea (şi se realizează cu gaiţa); se recunoaşte cu uşurinţă după aspectul pânzei de păianjen cu care se aseamănă.

Culorile pentru decor şi le prepară olarul. Cele mai folosite sunt: albul, galbenul, roşul, verdele şi negrul.

Astfel, la Vama, pentru a colora olurile de nănaş, olarii au nevoie de albul ivoriu, atât de caracteristic centrului, obţinut din pământuri aduse de la Viile Apei (de lângă Seini). Acesta se usucă, se râşneşte şi se amestecă apoi cu apă.

Roşul pătlăgea îl obţin din pământurile de la Bixad, râşnite cu apă.

Galbenul este obţinut dintr-un amestec de roşu şi alb.

Verdele, din aramă arsă în cuptorul de oale, amestecată cu lut alb şi apă, râşnite laolaltă.

Negrul se obţine dintr-o rocă moale care se găseşte în satul Tur, amestecată cu „foci“ (barbotină), râşnite împreună.

Albastrul-cobalt se procură din comerţ.

---

[12] Informatori: Marin C. Truşcă, olar din Romăna; Grigore Ciungulescu, olar din Oboga, Olt şi Dumitru Şchiopu, olar din Vlădeşti, Vâlcea. Informaţie culeasă în mai 1993.

Ceilalți olari obțin:

Galbenul, din sulfură de plumb.

Verdele, din cenușă de cupru (pilitură de cupru prăjită).

Roşul pătlăgea, ocrul-roşu şi cafeniul îl obțin din argile bogate în fier şi în mangan, proporția manganului dând nuanța mai brună, iar roşul aprins, din oxid de fier, fier sau pilitură de fier prăjită îndelung, la temperatură foarte înaltă. Astfel oxidarea va fi mai puternică şi culoarea roşie mai tare.

Negrul aplicat pe fond neangobat îl obțin din mangan sau oxid de cupru.

Raportându-ne la criteriul formei ulciorului de nuntă deosebim tipologic:

a) ulciorul ovoidal (repertoriat în aproape toate centrele producătoare de ulcioare de nuntă) care adesea are gura modelată sub forma unui cap de om, de pasăre sau de cal.[13]

b) ulciorul sferic, cu două sau mai multe brațe (frecvent întâlnit în producția centrelor din Oltenia şi Banat).

c) ulciorul avimorf (piese modelate în formă de barză cu doi pui, de cloşcă cu pui, de găină sau de rață, foarte frecvente în producția centrului Oboga)

d) ulciorul antropomorf (reprezentare integrală a corpului uman întâlnit în producția centrelor Oboga şi Româna).

e) ca o curiozitate menționăm cazul unic al ulciorului de nuntă reprezentând un tractor, lucrat de meşterul olar Dumitru P. Ghiață din Oboga.[14]

După forma gurii şi a toartei putem recunoaşte:

- ulciorul cu gura circulară şi cioc lateral
- ulciorul cu gura circulară şi toartă laterală
- ulciorul cu gura bilobată şi toartă tubulară
- ulciorul cu gura în formă de pâlnie şi toartă tubulară[15]

În ceea ce priveşte înscrierea ulcioarelor de nuntă în fenomenul cultural contemporan subliniem că acestea au înregistrat în prezent mutații interesante de funcție rămânând fie ca elemente de decor ale interiorului modern căruia prin formă, proporții şi colorit, i se integrează armonios, fie păstrându-se în diferite formule de expunere, pe masă, atârnate în perete sau la grindă.

Adesea regăsim ulcioare de nuntă şi ca piese centrale ale unor servicii de țuică sau vin, modelate de olarii din Oboga şi Româna, însoțite de taiere cu câte şase ceşti sau căni, modelate şi ornamentate după tradiția acestor centre.

Se conturează astfel ideea că ne aflăm azi într-o perioadă de sinteză şi evoluție a acestui gen al ceramicii, care încearcă să îmbine contextul urban cu exigențele gustului individual, obținându-se integrarea prin sensuri spirituale a obiectului în circuitul vieții.

Simplitatea formei, bogăția ornamentală, justa distribuire a ornamentelor şi accentuarea prin ornament şi culoare a unor registre, care în ansamblu creează o operă de artă, este o

---

[13] Un caz aparte îl constituie ulciorul terminat cu cap de berbec, modelat de olarii din Poienița. Gâtul piesei se contopeşte cu gura acesteia, sugerând trăsăturile specifice animalului menționat.

[14] Silvia Zderciuc, *Repertoriul formelor ceramicii populare româneşti*, Cap. II: Ulciorul, în manuscris.

[15] *Ibidem,* PL. III, IV.

caracteristică a artei noastre ţărăneşti. La atingerea acestei perfecţiuni un loc esenţial îl are şi distribuţia simetrică, şi alternanţa ritmică atât a elementului ornamental cât şi cromatic, în ansamblul compoziţiei.[16]

E important să subliniem că producţia celor 15 centre ceramice în care s-au modelat ulcioare de nuntă, prin rezolvările de ordin tehnico – artistic, oferă un câmp larg al referinţelor istorice, dinspre prezent spre origini, spre fazele de evoluţie, reliefându-se trăsăturile fundamentale ale creaţiei ţărăneşti: originalitatea, continuitatea, specificul etnic, funcţionalitatea, virtuţile artistice etc.

Filiera tradiţiei, binomul asociativ utilitate - frumos, forţa creatoare neistovită a gospodăriei ţărăneşti, interferenţe de tot felul, au dus la amplificarea meşteşugului, la marea sa diversificare tipologică, temporală şi teritorială, în cadrul stilului specific al artei populare româneşti. „Echilibrul între partea decorată şi suportul pentru decor, spaţiile libere generoase decurgând dintr-o trăsătură proprie românească, acea lipsă de horror vacui, reprezintă marea capacitate a meşterilor populari olari de a interpreta şi de a aplica în manieră proprie legile decoraţiei“.[17]

Cele 15 centre producătoare de ulcioare de nuntă reprezentate în colecţia Muzeului Naţional al Ţăranului Român, prin producţia lor oferă „un câmp vast al referinţelor istorice dinspre prezent spre perioadele de origine, străvechi“, mărturisind atât trăsăturile fundamentale ale acestei categorii a creaţiei ţărăneşti la care ne-am referit cât şi extraordinara îmbogăţire, diversificare a creaţiei, pe filiera tradiţională.[18]

[16] T. Bănăţeanu, *Arta populară din Nordul Transilvaniei*, Maramureş, 1969, pag. 251.
[17] *Ibidem.*
[18] Vezi PL. II - Harta centrelor ceramice producătoare de ulcioare de nuntă.

II. ÎNSCRIEREA ULCIORULUI DE NUNTĂ ÎN CEREMONIALUL NUNȚII TRADIȚIONALE

Noua unitate întemeiată prin căsătorie, tânăra familie, avea în primul rând menirea să contribuie la perpetuarea biologică şi socială a neamului.

Aceasta nu se putea crea şi consolida în concepția tradițională numai prin acte economice şi juridice. Ea trebuia consfințită şi apărată şi printr-o serie de acte ceremoniale pentru a o feri de forțele răufăcătoare, pentru a-i aduce fecunditate, prosperitate şi viață fericită, pentru a o ajuta să se integreze în viața socială a comunității.

Cele trei categorii de acte ceremoniale care stăteau la baza căsătoriei în forma ei tradițională se concretizau printr-o serie de manifestări folclorice dintre care nu lipseau orațiile, cântecele, dansurile, manifestările mitice şi dramatice.

Marele complex al obiceiurilor de nuntă folosea pentru a se realiza, posibilitățile oferite de toate domeniile creației populare; era obligatoriu ca ritul să se îndeplinească corect, deoarece în caz contrar, acțiunile întreprinse şi-ar fi putut pierde eficacitatea.

De asemenea era imperios necesar să se țină seama de conexiunea logică a părților sale componente, a secvențelor, de simbolismul ce le unea într-un tot, într-o structură – ritul. Aşadar, trebuia să nu fie scăpate nici o ființă, nici un obiect sau aspect fără a-i fixa locul în sânul unei categorii.

Studiind desfăşurarea scenariului nunții tradiționale constatăm că ulcioarele de nuntă se constituie în obiecte importante de recuzită care se înscriu în câteva dintre secvențele spectacolului nunții alcătuind o categorie de piese cu o largă răspândire.

Ulcioarele de nuntă sunt semne distinctive pentru participanții cu rol activ la nuntă; ele sunt de fapt perpetuarea în timp a unui simbol ale cărei semnificații originare s-au pierdut şi pe care le putem descifra prin analizele care s-au făcut şi se fac asupra acestui rit de trecere, în planul culturii spirituale.

În orice caz este evident că funcția lor ceremonială ca mijloace de obiectivare a simbolului nunții, este anterioară celei decorative şi că, scoase din contextul nunții acestea capătă conotații noi, prin aderarea la alt context psiho-socio-cultural.

De altfel, sociologia culturală modernă demonstrează că forma luată de un element cultural la un moment dat este determinată de contextul său mai curând decât de o calitate a sa inerentă.

Devenite şi simbol al nunții, ulcioarele sunt prezente în momentele mai importante ale ceremoniei, în mai toate zonele țării.

Astfel la pețire (sau „împețire“) în Oltenia, viitorul mire îşi trimite starostii, pețitorii, la părinții fetei, să-şi încerce norocul. El dă acestora o ploscă sau un şip (ulcior) cu vin sau rachiu. Dacă părinții fetei beau din ulcior, este semn că au primit pețirea dar „dacă nu sunt înțeleşi sau fata nu voieşte odată cu capul să se mărite după feciorul pentru care s-a starostit, fac ce fac şi, pe nesimțite, aduc îndată atâta rachiu pe cât s-a băut şi umplând iarăşi… şipul (ulciorul) îl pun dinaintea starostilor…“.[19]

---

[19] Simion Florea Marian, *Nunta la români*, Bucureşti, 1890, pag. 99; Silvia Zderciuc, *Ploştile şi ulcioarele de nuntă*, în manuscris.

Referindu-ne apoi la ipostaza de semn distinctiv pentru participanții la nuntă, semnalăm prezența ulciorului la „chemarea la nuntă“, secvență care se petrecea joia, în săptămâna nunții, când era purtat de către fratele (cumnatul) de mână pentru invitații socrului mare ori ai naşilor. Acesta putea fi recunoscut după plosca sau ulciorul şi prosopul aşezat fie de-a curmezişul pieptului (în zona Teleorman), fie la gât, cu capetele atârnând liber (în satele din Olt şi Dolj). Un alt fecior îl purta prin sat, din partea miresei, pentru „chemarea“ rudelor ei şi a invitaților socrului mic.

Practica a fixat pentru acest moment expresii ca:

„Bună ziua gospodari!
Să ştiți că avem nuntă mare cu lăutari.
Si vecinul Ion, socru mare
Vă invită, să nu vă fie cu supărare,
La dumnealor acasă la masă mare“.

Cei ce acceptau invitația trebuiau să guste din ulciorul cu rachiu sau vin.

Sau:

„... am venit cu carte de la domnia sa împăratul cel mare să vă poftesc la nuntă, la nuntă mare, cu la fel de multă suflare“.

Dar, ulciorul de nuntă, plin cu rachiu sau vin, nu era folosit numai pentru a invita nuntaşii, ci şi pentru a alege naşii.

„Ca paharul cu vin în ritualul peţitului, când acceptarea sau refuzul lui înseamnă încuviințarea sau nu a căsătoriei, ulciorul cu rachiu sau vin capătă valențele unui limbaj codificat de comunicare – primirea sau refuzarea lui însemnând acceptarea sau nu a calității de naş“.

La Oboga şi Româna făceau invitații la nuntă atât mirele cât şi mireasa.

Mirele era însoțit de doi „mânji“ (aleşi dintre prietenii necăsătoriți), iar mireasa era însoțită de două fete, „iepele“.[20]

După nuntă, când fata pleca de la părinți, ulcioarele (numite aici şi „ibrice“) erau umplute cu rachiu sau vin roşu, din care erau cinstiți toți nuntaşii. Gestul simboliza cinstea miresei.

De asemenea constatăm că ulciorul de nuntă se înscrie şi în secvențele ce fac parte din structura actului propriu-zis al nunții (şi care se încadrează în schema obişnuită a ritului de trecere) prin utilizarea lui la petrecerea de sâmbătă seara (din preziua cununiei) şi la petrecerea de la masa mare menită să consfințească unirea mirelui şi a miresei precum şi înrudirea neamurilor lor.[21] În aceste momente ale nunții ulcioarele se umpleau cu vin (deoarece vinul ca şi apa, este simbolul belşugului; prin însuşirile lui putea influența viitorul tinerei familii, fiind folosit ca mijloc de purificare). Din ulciorul plin cu vin trebuiau să bea mai întâi mirii. Ulciorul de nuntă plin cu rachiu sau vin roşu este prezent şi a doua zi după nuntă când este dus de fratele (cumnatul) de mână, drept dar socrului mic, împreună cu o salba, ca o consfințire a cinstei miresei.

---

[20] Silvia Zderciuc, *Ulciorul în creația meşterilor olari de pe Valea Oltețului*, Revista de Etnografie şi Folclor, Tomul 34, 1/1989, pag. 68-69.

[21] Informator: Grigore Ciungulescu, olar, 53 ani, Oboga, Olt şi Marin C. Truşcă, olar, 58 ani, Româna, Olt, informații culese în septembrie 1980.

O categorie aparte a ulcioarelor de nuntă o constituie „olul de nănaş“ din Vama. Această piesă este prezentă în două momente importante ale vieţii tinerilor nuntiţi. În primul rând în vizita la naşi, la câtva timp după nuntă (o săptămână), secvenţă care marchează integrarea tinerilor în viaţa comunităţii, unde au de acum anumite îndatoriri faţă de unii dintre membrii săi, dar mai ales faţă de naşi ca părinţi spirituali.[22] Cu această ocazie ei duc în dar naşilor un „ol de nănaş“ plin cu rachiu, manifestându-şi astfel recunoştinţa faţă de ajutorul ce le-a fost dat de către părinţii spirituali, ajutor graţie căruia mirele şi mireasa îşi vor dobândi mai uşor noul statut social.[23]

Apoi, prezenţa olului de nănaş este semnalată şi în obiceiul „mărului de cununie“ practicat în diferite zone ale Transilvaniei, la împlinirea unui an de la căsătorie, în apropierea sărbătoririi Adormirii Maicii Domnului.

Tinerii însurăţei cumpără 12 vase de pământ cu 12 lumini de ceară, un scaun de brad, felurite turte şi poame şi fac din ele 12 parastase.

Cheamă apoi 12 oameni săraci şi după slujba de duminică, perechea, naşii, preotul şi oamenii sărmani se strâng în şura aşezată cu mese. În capul mesei mari stă preotul. Lângă el se aşează un brad încărcat cu poame. Din luminile de ceară se împleteşte un şarpe mare cu un măr în gură.

Şarpele din ceară, o bucată de pânză albă şi fire de arnici roşu se prind în brad. Acesta simbolizează pomul lui Adam din Paradis. Lângă pom se pune un scăunel. Pe masă, în dreptul fiecărui mesean este aşezat un parastas alcătuit din olul cu vin sau rachiu, o lumânare, turte, poame.

Naşul nu are parastas. Al lui e tot pomul.

Pentru masa aceasta se taie o oaie grasă. Pielea ei este dăruită preotului. Dată pe din două, pielea este aşezată sub picioarele preotului în timpul mesei.

După ce preotul a slujit pomenile, tânărul bărbat, ţinând pomul cu mâna dreaptă, rosteşte către nănaş:

„Naşule! Pe lumea asta să fie al Domniei tale, pe lumea cealaltă al meu!“[24]

Evenimentul semnifică pomana dată încă din timpul vieţii pentru odihna şi hrana sufletelor în lumea de dincolo.

Aceleaşi oluri se dau şi de Paşti, în fiecare an, în dar nănaşilor, de către fini. În cursul anului aceste ulcioare se folosesc pentru apă sau pentru borcut (apa minerală) care se găseşte din abundenţă în zonă la izvoarele de la Lunca, Tur şi Bixad.[25]

Naşii le păstrează la grinda casei.

---

[22] După ce se consumă conţinutul, ulciorul este atârnat de grindă. Se cunoaşte numărul perechilor de tineri cununaţi de gospodarii casei după numărul ulcioarelor păstrate la grindă.

[23] Informator: Istvanfi Gheiza, olar, 38 ani, com. Vama, Satu Mare; informaţie culeasă în iunie 1995.

[24] Irina Nicolau, Georgeta Roşu, Ileana Petresu, *De rîndul nunţii*, Muzeul Ţăranului Român , Bucureşti, 1991, pag. 120-121.

[25] Tancred Bănăţeanu, *Ceramica populară din Ţara Oaşului*, E.S.P.L.A., Bucureşti, 1958, pag. 10.

III. SEMNE

„Ornamentica, prin invenţia ei de forme libere, de sine stătătoare, ades mai presus de natură şi de orice control al ei, ornamentica prin născocirile ei liniare, prin ritmica şi culorile utilizate, trebuie privită ca expresie directă, ca spovedanie şi comunicare a unui duh.“[26]

Studierea obiectelor ornamentate provenind din diferite etape istorice, prezenţa şi persistenţa în timp a anumitor ornamente, existenţa lor şi la alte popoare, sunt documente importante pentru istoria culturii unui popor, pentru lămurirea unor probleme de etnogeneză şi de continuitate ale acestuia. Nicolae Iorga sublinia că „merită o atenţie deosebită aceste manifestări proprii sufletului popular care în afara farmecului lor original, sunt singurele în stare să dea informaţii preţioase asupra originii naţionale şi a celor mai vechi legături între diferitele civilizaţii populare“.[27]

Privind în ansamblu ornamentica ulcioarelor de nuntă, observăm o predominanţă a motivelor vegetale, zoomorfe şi antropomorfe şi o frecvenţă moderată a celor geometrice. Din punct de vedere stilistic dar şi al frecvenţei ornamentelor repertoriate pe aceste piese, motivele geometrice se impun prin caracterul lor primar, realizat din forme elementare, determinate mai ales de tehnicile modelării lutului.

Ornamentele fie ele geometrice, astrale, florale sau fitomorfe, zoomorfe sau antropomorfe dezvăluie prin taina liniilor rosturile pentru care au fost create aceste piese.

Cu toate că ornamentul are funcţia unei decoraţiuni realismul acestuia se afirmă prin comunicarea unui anumit înţeles, preluat din realitatea concretă, prelucrat şi generalizat în contextul artei tradiţionale. Parte importantă a istoriei acestui popor „ornamentica, acest fenomen specializat al artei ţărăneşti este tocmai depozitara tainelor colective ale fiecărei etnii“ spunea Lucian Blaga.[28]

Din punct de vedere al formei sau după tipul de stilizare, adică din punct de vedere al clasificării morfologice, pe ulcioarele de nuntă care fac obiectul acestui studiu diferenţiem trei categorii de ornamente:

- motive şi compoziţii ornamentale geometrice şi geometrizante
- motive liber „desenate“ sau negeometrice (incluzându-le şi pe cele antropo şi zoomorfe), realizate fie pe contururi, fie în relief
- compoziţii ornamentale mixte, obţinute din combinarea unor motive geometrice şi negeometrice

În procesul utilizării lor, privite din această perspectivă, ornamentele pot deveni: centrale (principale), secundare (sau complementare).

Vom prezenta în acest capitol aspectele legate de alegerea şi combinaţia motivelor geometrice, astrale, florale şi fitomorfe, a reprezentărilor zoomorfe şi antropomorfe de pe ulcioarele de nuntă urmărind atât sinteza cât şi identitatea iconografică a celor mai frecvent întâlnite.

---

[26] Lucian Blaga, *Scrieri despra artă*, Bucureşti, 1970, pag. 150.
[27] Nicolae Iorga, *Scrieri despre artă*, Bucureşti, 1948, pag. 31-32.
[28] Dunăre N., *Lucian Blaga despre unele probleme de etnografie românească*, Cluj-Napoca, 1966.

Colecția de ulcioare de nuntă aflată în patrimoniul Muzeului Național Țăranului Român este alcătuită din 106 piese care provin din diferite zone etnografice ale țării. Ca vechime, multe dintre ele datează de la sfârşitul secolului al XIX-lea sau din prima jumătate a secolului al XX-lea.

Pornind de la reflectarea în suprastructură a transformărilor suferite în baza economică, L.R. Nougier afirmă că „geometrismul ar fi caracteristic marilor civilizații fundamental agricole, iar stilul figurativ, realist, cu inspirație animalieră, ar fi propriu marilor civilizații pastorale“.[29] Pe ulcioarele care fac obiectul studiului repertoriem ambele categorii ornamentale.

Cele mai simple motive geometrice sunt unghiul, segmentul de linie dreaptă, punctul, linia vălurită, linia frântă, X-ul, iar dintre figurile geometrice – rombul, cercul etc. Ele se regăsesc adesea în structura unor benzi ornamentale care înconjoară fie pântecul, fie umărul pieselor constituindu-se în elemente stilistice specifice ale decorului şi chiar ale centrelor în care s-au modelat ulcioare de nuntă. Adesea, structurate după legile simetriei sau ale repetiției se constituie în motive zoomorfe (coarnele berbecului) sau în motive astrale: soarele, stelele.

Denumirea lor nu este un simplu cod generic, de recunoaştere, ci provine dintr-o străveche ornamentică cu valoare simbolică legată inițial de cultul soarelui (coarnele berbecului, cercul).

Studiind principalele ornamente, unii cercetători corelează semnificațiile acestora cu necesitățile muncilor agricole. Astfel spirala şi S-ul orizontal sunt simboluri ale apei, legate de cultul ploii, al fecundității. Rombul, roata, cercul tăiat sunt reprezentări ținând de cultul soarelui.

Rombul împărțit în patru, având în fiecare spațiu aplicat câte un punct, ar reprezenta câmpul şi însămânțatul.[30] Frecvența mare a motivului ornamental S-ul în decorul ulcioarelor de nuntă din Vlădeşti, Oboga sau Horezu se poate pune în legătură cu semnificația străveche dată acestui ornament, aceea de simbol al vieții, al fericirii, precum şi cu rol apotropaic.

S-ului aşezat orizontal (sau „cârligului“) i se atribuie atât un sens pastoral, legându-l de cârligul cu care ciobanii îşi prind oile dar şi acela de reprezentare primară a soarelui – simbol al vieții, belşugului, al fericirii şi de semn apotropaic (galii şi romanii îşi împodobeau casele cu acest semn pentru a fi feriți de trăsnet). S-ul se leagă şi de cultul şarpelui – simbol al fertilității care trebuia să coboare asupra tinerei familii întemeiate.

Nu lipsesc de pe ulcioarele de nuntă stilizările unor unelte folosite la țesut ca vârtelnițe, un vechi motiv astral, dar mai ales ceşcuțe (sau păhărele) grupate câte una sau câte două pe umărul sau lângă gâtul pieselor.

Forme geometrice tradiționale ca spirala simplă, spirala cochilie, valul, meandrul, cercul sunt foarte frecvent puse de olari pe ulcioarele de nuntă, în ele regăsindu-se de fapt simbolul solar.

Cercul, „imagine simbolică arhetipală, ce ne trimite la profundele rădăcini ale culturii universale este înzestrat cu puterea de a apăra, căci, simbolic, semnifică veşnicia“.

El este prezent pe ulcioarele de nuntă şi sub forma a două sau trei cercuri concentrice sau sub forma cercului tăiat în cruce.

---

[29] L. R. Nougier, *L'art prehistorique*, Paris, 1964, pag. 157.

[30] Gh. Nistoroaia, *Ştergare populare*, Muzeul de Artă Populară, Bucureşti, 1975, pag. 95.

Despre cerc, considerat unul din cele patru simboluri fundamentale universale s-a scris mult. Încă din antichitate a servit sublinierii ideii de perfecțiune, de tot, în sens absolut, de timp (de roată a vieții care se învârteşte perpetuu) sau de imagine solară devenind în arta populară semn astral.

Printre motivele astrale amplasate pe ulcioare se numără şi stelele. Semnificația acordată lor în popor ar putea explica şi prezența acestor ornamente pe ulcioarele de nuntă. În concepția populară, fiecare om îşi are în cer o stea, iar când omul moare steaua lui se stinge şi cade pe pământ. Pe ulcioarele de nuntă ele încadrează de obicei ornamente zoomorfe sau antropomorfe care se constituie în mici grupuri statuare (cai cu călăreți, câini de pază sau şarpele înghițind broasca).

Ca şi cercul, crucea, simbol fundamental al culturii universale, este atestată ca motiv ornamental încă din antichitate. Tradiția creştină a preluat-o şi a sacralizat-o amplificând semnificațiile ei inițiale. „Lățimea şi lungimea Crucii cu a cerului se aseamănă, ca şi cu a dumnezeiescului dar care sfințeşte viața“.[31]

„Dumnezeiasca Cruce... luminează marginile lumii. Tot ea a întors din Iad neamul omenesc, Iadul cumplit l-a robit, pe vrăjmaş l-a surpat, mândriile demonilor cu totul le-a pierdut; iar acum mai înainte luminează Învierea Mântuitorului“.[32]

Lemnul Crucii este activ în fiecare din cele trei modalități ale economiei lui Dumnezeu: când creează, când recuperează, când dăruieşte Înviere şi mântuire. De aceea Crucea resimțită pretutindeni ca simbol prin excelență totalizant, ca semn al oricărui întreg viu, având capacitatea să asigure naşterea, organizarea şi transfigurarea lumilor este prezentă pe ulcioarele de nuntă. Fenomenul are menirea să apere tânăra pereche, să o ajute ca la rândul ei să dea naştere la prunci sănătoşi, să o însoțească în toate întreprinderile ei…

Motivele vegetale participă, în raport cu cele geometrice, într-o proporție mai mică la alcătuirea decorului ulcioarelor de nuntă. Acest fapt este mai pregnant la piesele vechi. Către sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea motivelor vegetale şi îndeosebi celor florale li se schimbă maniera de interpretare. Stilizarea cu un pronunțat caracter geometric, specifică vechilor ulcioare este înlocuită cu o interpretare mult mai realistă. Ca motive vegetale repertoriate pe ulcioarele de nuntă amintim „brăduțul“, vrejul cu frunze sau frunze şi flori, pomul vieții, buchetul, flori etc.

Brăduțul, motiv vechi, cunoscut încă din La Téne (sec. II î.e.n. - I e.n.) ocupă un loc deosebit în spiritualitatea populară.[33] El este reprezentat nu numai ca ramură ci mai ales ca arbore, figurat cu rădăcini.

Dintre toți arborii, bradul este cel care se foloseşte şi în ceremonialul nunții. El simbolizează (aidoma chiparosului la orientali) fericirea, viața, veşnicia, tinerețea fără bătrânețe, virilitatea, vitejia. Este firesc să fie prezent la începutul unei noi vieți de familie.

---

[31] Stihiră, glasul al 8-lea, la Utrenia din Ziua Crucii, Mineiul pe septembrie.

[32] Stihiră a Sfintei Cruci, glasul al 4-lea, la stihoavnă, Vecernia Zilei de Pomenirea Sfintei Cruci, Mineiul pe august.

[33] I.H. Crişan, *op. cit.*, planşele LXI, LXIX.

„Dragu-mi-i la nuntă, drag,
Că mirele-i ca un brad
Şi mireasa-i ca o stea,
Nu mi-i ruşine cu ea“[34]

Alte motive – „pomi“, „pomişori“, „flori“ „vasul cu flori“ sunt deosebit de interesante prin modul original de stilizare şi prin efectul lor decorativ. Vrejul, vrejul cu flori, ramura de viță de vie, sunt interpretări stilistice interesante şi valoroase fiind în acelaşi timp şi reminiscențe ale vechilor culte chtonice.[35]

Dintre flori, cel mai des este figurată floarea cu patru petale, dar sub foarte diverse interpretări plastice. Un deosebit de bogat decor floral ni-l oferă ulcioarele de nuntă din Poienița, Argeş, Curtea de Argeş sau Oboga. Ca şi celelalte ornamente vegetale, floarea apare foarte rar ca motiv de sine stătător. Ea este alternată cu motive geometrice simple (segmente de linii, drepte, unghiuri, pătrate).

Un motiv vegetal cu puternice semnificații simbolice, deşi apare destul de rar în ornamentica ulcioarelor de nuntă, este „pomul vieții“. Motiv-reflex al mitului arborelui miraculos purtător de fructe ale vieții fără moarte, având la rădăcini izvorul cu apa vieții, pomul vieții este aşezat fie între cei doi câini de pază, între doi şerpi sau între două păsări afrontate.

Ornamentele zoomorfe se regăsesc adesea în decorul ulcioarelor de nuntă. Ele domină în diverse compoziții cu caracter alegoric. Motivele zoomorfe de pe ulcioarele de nuntă se constituie intr-un complex de vestigii ale unor vechi credințe, metamorfozate de-a lungul timpului din simboluri în alegorii şi apoi în elemente decorative, uneori chiar cu valoare anecdotică.

Dintre acestea, mai frecvent întâlnim pasărea. Imaginea ei apare mai ales la marile sărbători din viața omului: la naştere şi la nuntă.

Sensurile prezenței acesteia în secvențele nunții tradiționale sunt legate de fecunditate, de ritmul sezonier al naturii, de spor şi rodnicie, conferind acestor modelări o mare forță rituală.

Păsările, chiar dacă nu pot fi întotdeauna atribuite unor specii anume, sunt uşor recognoscibile ca formă generală cu toate atributele caracteristice şi nu doar ipostaziate sau reduse la esența ultimă a mişcării lor, sugerând sursele de inspirație: cocoşul, găina, rața, curcanul, păunul etc., toate alcătuind un întreg univers pitoresc şi anecdotic foarte potrivit cu cadrul de veselie al nunții.

În afara reprezentărilor avimorfe realizate în tehnica picturii cu cornul sau a inciziei, adesea ulciorul de nuntă ia forma unei berze, a unei cloşti cu pui, sau a unei găini (ca în producția centrului Oboga).

Olarii din Oboga stilizează cu o pricepere deosebită aceste păsări. Barza este neapărat reprezentată cu doi pui lângă ea, aşezați pe un colac (care sugerează cuibul). Pentru că este o pasăre care distruge dăunătoarele, este prețuită în popor, uciderea ei fiind considerată un mare păcat.

Cuibul berzei aduce noroc casei pe care este clădit. De aceea, ulcioarele cu berze sunt considerate aducătoare de noroc, fericire şi fecunditate pentru tânăra familie.

---

[34] *Folclor din Transilvania*, Texte alese din colecții inedite, IV, Bucureşti, 1969, pag. 346.
[35] Gh. Nistoroaia, *op.cit.*, pag. 102.

Considerăm prezența acestor elemente figurative surprinse cu un acut simț al observației de meșterul popular, pe de o parte, ca o sugestie de continuitate cu mediul existenței zilnice al tinerei familii întemeiate, iar pe de altă parte ca încercare de a invoca puterile binefăcătoare pentru a feri noul cuplu de rele, a-l proteja, a-i meni rodnicia, fertilitatea, bunăstarea, sănătatea şi bogăția.[36]

Una dintre cele mai frecvente reprezentări pe ulcioarele de nuntă este cocoşul, întâlnit pe exemplarele modelate la Oboga. Amplasarea acestei păsări pe ulciorul de nuntă nu este, poate, străină de simbolica medievală care asimila pe vestitorul zorilor cu lumina solară, atât de necesară protejării noii familii.

Sintaxa ornamentelor avimorfe aflate pe ulcioarele de nuntă vădeşte o strânsă legătură cu motivele florale şi fitomorfe „vrejul cu flori", buchetul, ramura de brad, frecvente şi ele în repertoriul ornamental al ulcioarelor de nuntă.

Universul întruchipat de aceste motive ornamentale conține adesea reprezentări ale păunului şi vulturului, dispuse fie frontal, fie simetric față de axul unui buchet sau al vrejului (vulturul avea rol de purtător al sufletului după moarte, şi după credința populară trebuia să-i ajute pe soți să se regăsească în lumea de dincolo). Astfel întâlnim, vrejul cu flori sau ramura de brad încadrate de păsări, bradul fiind menit să transfere, ca simbol al prospețimii şi tinereții veşnice, cum îl numeşte Simion Florea Marian, însuşirile lui reale – de arbore peren – rezistența şi vigoarea, asupra cuplului ce se întemeiază prin căsătorie, el reprezentând în acelaşi timp şi ideea perpetuării, a regenerării şi a permanentei victorii a vieții, asupra morții, fiind un ornament nelipsit ceramicii folosite în aceste împrejurări.

Siluetele zoomorfe repertoriate pe ulcioarele de nuntă exprimă, alături de motivele florale şi fitomorfe enumerate, impactul specific al ornamenticii şi al spiritualității poporului nostru cu realitatea complexă a naturii.

Frecvent întâlnim pe ulcioarele de nuntă stilizări de lei (imagini legate de lumea legendară a Orientului elenistic, intrate şi în basmele noastre populare), de cai (cu sau fără călăreți) şi de câini.

Calul, animalul atât de îndrăgit şi prețuit de om, reprezentat în diverse chipuri în decorul arhitectonic al caselor din Oltenia şi Maramureş, pe bâte şi pe anumite piese de mobilier în Moldova şi Transilvania, pe scoarțele din Maramureş, pe ştergarele din nordul Moldovei şi mai ales în Muntenia, este întâlnit şi pe ulcioarele de nuntă. Ipostazele sub care îl întâlnim sunt fie reprezentarea parțială a capului şi gâtului, fie imaginea calului cu călăreț.[37]

Şi calului i s-au atribuit în popor puteri apotropaice – de păzitor al casei de duhurile rele. De asemenea, are şi o semnificație simbolică legată de imaginile cailor din cultul păgân al soarelui. Calul este nedespărțit de om, imagine întruchipată şi în motivul călărețului, atât de des întâlnit pe ulcioarele de nuntă din Oboga sau Curtea de Argeş, datând de la sfârşitul secolului al XIX-lea.

Purtător al eroului predestinat victoriilor, calul năzdrăvan al basmelor populare se regăseşte

---

[36] Ofelia Văduva, *Paşi spre sacru, Din etnologia alimentației româneşti*, Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1996, pg. 49.

[37] Paul Petrescu, *Motive decorative celebre*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1971, pag. 117.

şi pe ulcioarele de nuntă din Oboga. Cu nările umflate şi urechile ciulite, cu gâtul puternic arcuit de încordare, căluții străjuiesc de-o parte şi de alta gura ulciorului. În sfârşit menționăm imaginea ce ține de fantastic a îngemănării între cal şi pasăre[38], care apare pe câteva dintre ulcioarele de nuntă modelate la Curtea de Argeş la sfârşitul secolului al XIX-lea.

Pe alte exemplare de ulcioare modelate la Româna, meşterii olari au pus câini de pază, simetric aşezați pe umărul piesei, de-o parte şi de alta a gurii. Înfățişarea lor variată, ingeniozitatea cu care sunt modelați, conferă piesei virtuți artistice inedite; poziția urechilor şi a picioarele din față sugerează vigilența celor două animale.

Şarpele, încărcat de conotațiile simbolice ale transformării temporale, ale perenității ancestrale şi, mai ales ale regenerării şi fecundității este des întâlnit pe ulcioarele de nuntă. Motiv cu sensuri diverse, unul din cele mai vechi simboluri ale umanității, proteja tânăra familie şi îi menea în acelaşi timp fertilitatea pentru a perpetua specia cu prunci sănătoşi.

El este cunoscătorul tainelor vieții dar şi păzitorul tuturor comorilor ascunse în adâncuri. Pe ulcioarele de nuntă este reprezentat singur, pereche, având două capete sau „înghițind broasca".

În credința populară fiecare gospodărie îşi avea şarpele ei ocrotitor, pe care, adesea, îl găsim reprezentat din lut, sub podea, la intrarea în casele din Oltenia şi Transilvania.

Motivele antropomorfe repertoriate pe ulcioarele de nuntă prezintă un interes deosebit, atât din punct de vedere al expresiei plastice cât şi al legăturii lor cu viața omului şi istoria sa.

Imaginea cu valoare simbolică, străveche, a omului sau a unor detalii ale corpului uman este şi ea frecvent întâlnită pe ulcioarele de nuntă din Oboga şi Româna.

Considerat de multe culturi vechi o sinteză a lumii, un model redus al universului, un microcosmos, motivul antropomorf are semnificația unui rezumat simbolic al vieții şi surprinde mai ales prin frecvente imagini feminine, fapt explicabil prin geneza acestor motive din mitul Zeiței Mamă şi prin implicarea unor arhaice credințe şi rituri de fertilitate şi fecunditate.

Ca şi ornamentele zoomorfe, imaginile antropomorfe întâlnite pe această categorie a ceramicii româneşti, sunt variate şi le înregistrăm sub două ipostaze: aceea a unui cap stilizat de bărbat, care se constituie în gură a piesei sau ca reprezentare integrală a corpului omenesc, de fapt, ulciorul propriu-zis.

În legătură cu această din urmă ipostază trebuie să subliniem faptul că olarii din Româna şi Oboga au creat un ulcior care îmbină în aceeaşi reprezentare elemente masculine şi feminine: capul de bărbat, adesea purtând barbă şi trup de femeie, cu respectarea tuturor regulilor steatopigiei subliniindu-se în acest fel şi mai puternic ideea de contopire, de unire a celor doi tineri şi de împlinire a noii familii.

Aceste două modalități ce țin atât de modelarea cât şi de ornamentarea ulciorului de nuntă diferă nu numai ca expresivitate plastică ci şi prin frecvența lor.

Ulcioarele care au gura modelată sub forma unui cap de om sunt destul de puțin întâlnite (3 piese din Oboga şi o alta din Româna). Reprezentările umane cu trăsături androgine sunt însă foarte numeroase.

---

[38] B.A.Rybakow, *Die Kunst der alten Slowen*, Dresda, 1957, pag. 56.

Desigur că toate slujesc ritului fecundității care era practicat spre a asigura perpetuarea speciei şi aveau menirea să ajute în acest sens tânăra familie întemeiată.

Două trăsături izbitoare reunesc toate aceste figurine antropomorfe: asemănarea lor cu exemplare găsite oriunde pe glob şi apartenența la tipul feminin. Marile Zeițe din Harappa (India) sau din Mykene (Creta), din lumea nordică sau din cea a Orientului Mijlociu ilustrează poate epoca matriarhatului din istoria societății omeneşti şi sunt legate desigur şi de practicarea olăriei de către femei.

Aproape întotdeauna reprezentările feminine sunt înfățişate purtând rochii lungi, mult evazate spre poale (care formează de fapt baza ulciorului şi-i asigură echilibrul). Pe rochie sunt dispuse spirale, linii în zig-zag sau reprezentări florale. Pe lângă faptul că slujesc ritul fertilității aceste reprezentări se constituie şi în semne ale prezenței umane în acțiunea în care s-a angajat tânăra pereche (fiind un avertisment dat forțelor malefice şi o pavăză pentru tinerii căsătoriți).

Trăsăturile feței sunt deosebit de sugestiv tratate: linia nasului continuă indistinct pe cea a frunții, aidoma unui cioc puternic de pasăre iar ochii sunt configurați prin doi butoni aplicați. Podoaba capilară şi podoabele de la gât sunt redate prin aplicații de şuvițe de lut în care s-au practicat uşoare incizii, fiind adesea conturate prin pictare cu „cornul".

Ornamentele de pe ulcioarele de nuntă capătă o pregnantă subliniere funcțională şi estetică şi prin cromatică.

Iată care sunt semnificațiile culorilor frecvent întâlnite în decorul ulcioarelor de nuntă: albul, aducător de linişte şi împăcare, curățenie şi pace. Culoarea albă semnifică în aceeaşi măsură şi puritatea, sobrietatea, nevinovăția. Galbenul auriu sugerează optimismul; portocaliul (bătând în roşu) evocă forța, vigoarea; roşul corespunde realizării visurilor, reprezintă fructul vieții; albastrul perspectiva speranțelor puse în viitor; verdele pentru că aduce buna dispoziție, calmul, semnificând în acelaşi timp îndrăzneala, persistența: Este culoarea frunzelor, a ierbii şi sugerează viața, puterea şi curajul; negrul reflectă bătrânețea, amurgul şi încheierea naturală a rostului vieții.

Ritmul, simetria, alternanța, puritatea formelor, dozarea ornamentelor pe registrele cele mai proprii pentru sublinierea formei şi evidențierea elementului ornamentat, compoziția ornamentală înțeleasă ca un tot organic cu forma obiectului, finețea compoziției cromatice, adaptată materiei prime şi tehnicilor utilizate sunt reguli ale decorativismului artei noastre țărăneşti care se verifică din plin şi pe această categorie a ceramicii tradiționale.

Remarcabilă sinteză între tehnică şi artă ulcioarele de nuntă au adus afirmarea mai multor generații de olari. Meşteri ca Marin C. Truşcă, Grigore Ciungulescu, Ion Răducanu, Dumitru Șchiopu, Marin Murgăşanu s-au impus prin originalitatea creației lor, continuând filonul viguros al tradiției al cărui simbol au fost în secolul al XIX-lea şi în prima jumătate a secolului al XX-lea Nicolae Florea Pielmuş, Mitriță Viscol, olarii din familia Diaconeasa sau Dumitru Lepădatu.

IV. REPERTORIU DE MEŞTERI OLARI

data: 05.09.1992

FIŞĂ DE MEŞTER OLAR

I. DATE DESPRE MEŞTER

- numele: Răducanu **prenumele:** Ion **porecla:**
- data naşterii: 17.01.24; **locul naşterii:** Oboga de Jos, Olt; decedat
- naționalitatea: român **religia:** ortodoxă **studii:** câteva clase primare
- domiciliul actual: Oboga de Jos, Olt
- ocupația de bază: olar

II. DATE DESPRE MEŞTEŞUG

a) A învățat meşteşugul de la: tatăl său (confecționa mai ales ulcioare)
b) Îl transmite:
c) Atelierul: amplasare: acasă **compus din: roată -** da **cuptor -** da **malaxor -** da **râşniță -** da **alte unelte -** pană, zgârieci, făchieş
d) Lutul: felul lutului - argilă **adus de la -** marginea satului
prelucrat: manual/mecanic - mixt
e) Ardere : oxidantă-dublă, 8-10 ore
f) Categorii de obiecte: de uz - ulcioare de uz, căni, taiere mari, străchini, vaze de flori, jucării
decorative - jucării, ulcioare de nuntă
g) Decor: **- geometric -** spirala, punctul, linia dreaptă, cercul, semicercul
- vegetal - panseluța
- zoomorf - cocoşul, păunul, peştii, păianjenul
- antropomorf -
- astrale - soarele
- mixt - da
h) Tehnica decorului: pictat, împrimat cu rotița, incizat, aplicat, perforat -
i) Amplasare:
j) Cromatică: culori naturale: humă, pământ roşu
culori artificiale: oxizi de fier, cupru
k) Inovații: decorul ulcioarelor de nuntă.

III. VALORIFICARE

Pentru participare la târgurile din zonă, pentru muzee, colecționari din țară şi străinătate.

IV. ARIE DE DESFACERE

La târgurile din Craiova, Galați, Grădiştea, Slatina, Caracal, Turnu Măgurele.

V. PARTICIPĂRI

Concursuri, târguri, tabere de creație: Bucureşti, Sibiu, Horezu, Constanța.

VI. OBSERVAȚII

Numeroase premii la „Cocoşul de Horezu“ (1978) şi la concursurile republicane.

data: 15.05.1992

FIŞĂ DE MEŞTER OLAR

I. DATE DESPRE MEŞTER

- numele: Şchiopu **prenumele:** Dumitru **porecla:**
- data naşterii: 23.01.1926; **locul naşterii:** Vlădeşti, Vâlcea în satul Priporu; decedat
- naționalitatea: român **religia:** ortodoxă **studii:** 8 clase
- domiciliul actual: Vlădeşti Vâlcea
- ocupația de bază: olar

II. DATE DESPRE MEŞTEŞUG

a) A învățat meşteşugul de la: din familie, de la tatăl şi bunicul său
b) Îl transmite: fiicei Violeta şi cercului de copii de la şcoală
c) Atelierul: amplasare: acasă **compus din: roată -** da **cuptor -** da **malaxor -** da **râşniță -** da **alte unelte -** pană, zgârieci, făchieş
d) Lutul: felul lutului - argilă **adus de la -** marginea satului
prelucrat: manual/mecanic - mixt
e) Ardere : oxidantă-dublă, 8-10 ore
f) Categorii de obiecte: de uz - oale de 30-40 kg, oale de moşi, ghivece de gătit, de flori, oale de lapte, de apă, farfurii, **„**puişori**“** (căniţe mici), „căni de moşi“, „fierturi“ (oale de 5-7 l), oale de sarmale, ulcioare cu ciur, taiere.
decorative - jucării, ulcioare de nuntă
g) Decor: **- geometric -** linii în zig-zag, puncte, linii drepte, spirale („melci“), valul (şiragul)
- vegetal - „brăduțul“
- zoomorf - şarpele (aplicat), cai, păsări, urşi, câini
- antropomorf -
- mixt - da
h) Tehnica decorului: pictat, împrimat cu rotița, incizat, aplicat, perforat - registrul superior
i) Amplasare: pe pântec şi pe umărul piesei
j) Cromatică: culori naturale: humă
culori artificiale: oxid de cupru pentru verde
k) Inovații: plosca lui Şchiopu: una circulară cu clopoței dispuşi spre interior, alta cu opt brațe aşezate simetric în jurul unei sfere.

III. VALORIFICARE

La târguri de olărie de la Horezu, Craiova, Sibiu, Târgu Jiu şi la muzee.

IV. ARIE DE DESFACERE

În toată țara la târgurile din Vâlcea, Călimăneşti, Jiblea, Goleşti, Sibiu, Craiova.

V. PARTICIPĂRI

Concursuri, târguri, tabere de creație: Bucureşti, Horezu, Iaşi, Cluj, Deva, Sibiu.

VI. OBSERVAȚII

Numeroase premii la „Cocoşul de Horezu“, Cibinium, Constanța şi concursurile naționale de olărie din 1975, 1976 şi 1977.

data: 01.07.1993

FIŞĂ DE MEŞTER OLAR

I. DATE DESPRE MEŞTER

- numele: Truşcă C. **prenumele:** Marin **porecla:**
- data naşterii: 09.06.1922; **locul naşterii:** com. Romăna Olt; decedat
- naţionalitatea: român **religia:** ortodoxă **studii:** 4 clase
- domiciliul actual: decedat
- ocupaţia de bază: olar

II. DATE DESPRE MEŞTEŞUG

a) A învăţat meşteşugul de la: din familie
b) Îl transmite: fiilor săi
c) Atelierul: amplasare: acasă **compus din: roată -** da **cuptor -** da **malaxor -** da **râşniţă -** da **alte unelte -** plotog, tipar, cuţitoaie
d) Lutul: felul lutului - **adus de la -** matca Oltețului
prelucrat: manual/mecanic - mixt (mai ales la tăiere-tiparul)
e) Ardere : oxidantă-dublă
f) Categorii de obiecte: de uz - taiere, tăieruțe, străchini, oale, căni, ghivece, ceşti, jucării
decorative - farfurii (taiere), ulcioare de nuntă
g) Decor: **- geometric -** spirale, linii, cercuri, valul, zig-zag
- vegetal - vrejul, flori
- zoomorf - stilizări de păsări şi animale
- antropomorf - da
- mixt - da
h) Tehnica decorului: pictat, incizat, aplicat, perforat - corn, pensulă, vârf metalic
i) Amplasare: pe toate registrele piesei.
j) Cromatică: **culori naturale:** brună, pământ roşu
culori artificiale: oxizi
k) Inovaţii:

III. VALORIFICARE

Pentru târgurile din zonă, pentru privatizaţi, muzee, colecţionari din ţară şi străinătate.

IV. ARIE DE DESFACERE

Târgurile şi pieţele din Craiova, Horezu, Caracal, Rădăuţi, Iaşi, Sibiu, Bucureşti

V. PARTICIPĂRI

Concursuri, târguri, tabere de creaţie: La toate târgurile meşterilor olari şi concursurile la care a fost invitat în ţară şi în străinătate

VI. OBSERVAŢII

A lucrat ajutat de soţie care „înfloreşte“ vasele şi de către fiii: Ştefan, Gheorghe şi Mihai, permanent.

data: 01.07.1993

FIŞĂ DE MEŞTER OLAR

I. DATE DESPRE MEŞTER

- numele: Ciungulescu **prenumele:** Grigore **porecla:**
- data naşterii: 25.08.1927; **locul naşterii:** com. Oboga Olt; decedat
- naționalitatea: român **religia:** ortodoxă **studii:** 4 clase
- domiciliul actual: Oboga de Jos, Olt
- ocupația de bază: olar

II. DATE DESPRE MEŞTEŞUG

a) A învățat meşteşugul de la: din familie de la tatăl şi bunicul său şi de la naşul de cununie - meşterul olar Ion Răducanu
b) Îl transmite: fiului Marin şi nepoților
c) Atelierul: amplasare: acasă **compus din: roată -** da **cuptor -** da **malaxor -** da **râşniță -** da **alte unelte -** malaxor electric, râşniță, plotog, cuțitoaie
d) Lutul: felul lutului - adus de la - marginea satului, matca Oltețului
prelucrat: manual/mecanic - mixt
e) Ardere : oxidantă-dublă
f) Categorii de obiecte: de uz - farfurii, căni, ceşti, ghivece de flori, ghivece de gătit, chiupuri
decorative - farfurii, ulcioare, ulcioare de nuntă
g) Decor:
- geometric - rozeta, valul („cotelul"), spirala („melcul"), punctul, linia
- vegetal - pomul vieții, vrejul, flori (preluate de pe cojoace)
- zoomorf - cocoşul, coada de păun, peştele
- antropomorf - cap de om (la ulcioarele de nuntă)
- mixt - da
h) Tehnica decorului: pictat, zgrafitat, incizat, aplicat, perforat - pai, titirez, cornul, pensula, vârful metalic
i) Amplasare: pe registrele piesei
j) Cromatică: culori naturale: humă, pământ roşu
culori artificiale: oxizi de fier, cupru
k) Inovații: la ulciorul de nuntă, decorul cu relief: şerpi, broaşte, peşti, coadă de păun, capul de om.

III. VALORIFICARE

Pentru târgurile din zonă, muzee, colecționari din țară şi străinătate, pentru negustori.

IV. ARIE DE DESFACERE

În târgurile din Craiova, Târgu Jiu, Caracal, Alexandria, Slatina, Sibiu, la concursurile de olărie organizate de muzee, dar şi în străinătate (Grecia).

V. PARTICIPĂRI

Concursuri, târguri, tabere de creație: Bucureşti, Sibiu, Horezu, Rădăuți, Oradea, Iaşi, Slatina. A luat premiul special al Şcolii Populare de Artă la „Cocoşul de Horezu" (1979) şi în 1978 în Bulgaria, mențiune.

VI. OBSERVAȚII

A fost ajutat de soție, fiu şi nepoți şi lucrează permanent. Soția sa Maria (născută Untaru) provine dintr-o familie de olari din cătunul Vârnava. Ea prepara culorile şi smalțul.

data: 26.08.1994

FIŞĂ DE MEŞTER OLAR

I. DATE DESPRE MEŞTER

- numele: Istvanfi **prenumele:** Gheiza **porecla:**
- data naşterii: 25.12.1957; **locul naşterii:** Vama, Satu Mare
- naționalitatea: maghiar **religia:** Martorii lui Iehova **studii:** 10 clase
- domiciliul actual: Vama, Satu Mare
- ocupația de bază: olar (dar lucrează şi ca zugrav, adesea)

II. DATE DESPRE MEŞTEŞUG

a) A învățat meşteşugul de la: părinți
b) Îl transmite: nu
c) Atelierul: amplasare: acasă **compus din: roată -** da **cuptor -** două cuptoare tronconice **malaxor -** electric **râșniță -** da **alte unelte -** făchieş, pensulă, corn
d) Lutul: felul lutului - adus - din marginea comunei
prelucrat: manual/mecanic - mixt
e) Ardere : oxidantă-dublă
f) Categorii de obiecte: de uz - oale pentru sarmale („boace"), căni, străchini, farfurii, ulcele, cratițe, ghivece, ulcioare
decorative - farfurii, oluri de nănaş
g) Decor: **- geometric -** râuri, cerc, stea
- vegetal - frunză de lotus (influență bizantină), flori
- zoomorf -
- antropomorf -
- mixt - da
h) Tehnica decorului: pictat, zgrafitat - impresiuni în lutul crud; pensula cornul şi vârful metalic.
i) Amplasare: pe pântecul şi pe gâtul piesei şi de-a lungul toartei
j) Cromatică: culori naturale: caolin, pământuri brune
culori artificiale: oxid de cobalt
k) Inovații:

III. VALORIFICARE

Le vinde pe bani, prin contract, de acasă, prin muzeele din Satu Mare şi Negreşti.

IV. ARIE DE DESFACERE

În zonă, mai ales la Satu Mare.

V. PARTICIPĂRI

Concursuri, târguri, tabere de creație: La Satu Mare, Târgu Mureş.

VI. OBSERVAȚII

Soția îl ajută la „înfloritul" vaselor. Până în 1989 a lucrat la atelierul de olărie al CAP. Azi este singurul meşteşugar din sat care mai lucrează.

V. PROVERBE DESPRE ULCIOARE[1]

- Atât merge olul la apă, până se sparge.
- Olul umblă la fântână până se sparge.
- Atât umblă olul la fântână până se sparge.
- Ulciorul nu merge de multe ori la apă.
- Ulciorul nu merge de multe ori la fântână.
- Nu merge ulciorul des la apă.
- Ulciorul merge la fântână numai până i se rupe toarta.
- Ulciorul atâta merge la fântână, până se sparge.
- Ulciorul nu merge de multe ori la apă, căci tot se sparge.
- Ulciorul merge de multe ori la apă dar, în cele din urmă, se sparge.
- Ulciorul nu merge de multe ori la puț.
  (Când cineva cade în aceeaşi greşeală, când se expune permanent unei primejdii, până la urmă o pățește)
- Se uită ca câinele'n ulcior.
  (Adică se uită chiorâș)
- A fi oale şi ulcioare.
- S-a făcut oale şi ulcioare.
  (A murit şi a putrezit de atât de mult timp că s-a făcut din nou pământ)
- Tivga cu aşternutu' şi ulcioru' cu primenelele.
  (Pentru o femeie fără rost, lipsită de orice orânduială)
- Ulcior fără mănuşă.
  (Se zice aceluia care nu-i întreg)
- Cu un ulcior de bragă, negustoria întreagă.
  (Prea crede că i se cuvin multe)
- Dan, Dănişor, care fierbe mămăliga'n ulcior, o mestecă cu fusu şi o scoate cu spițelnicu.
  (Pentru cineva care nu e prea deştept)
- Pentru un ulcior de zară, pune pisica în fiară.
  (Pentru cineva care pretinde că a fost foarte păgubit)
- Olarii dintr-un pământ
  Ce tot un fel îl frământ
  Fac şi ulcior şi alt vas
  Tot un fel pe roată tras.
  (Bogați sau săraci, împărați sau oameni de rând, toți suntem egali)
- Pipa, pălăria şi toată gospodăria, ulciorul şi schimburile să nu le uitați acasă.
  (Să fii atent când mergi la o casă săracă)

---

[1] Iuliu A. Zane, *Proverbele românilor*, Bucureşti, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1900.

VI. GLOSAR

Bot gura ulciorului (denumire utilizată mai ales de olarii din Româna)

Bumb bobiță de lut, element decorativ obținut din mici aplicații.

Burtuş registrul inferior al unui ulcior, cuprins între bază şi pântec

Cârceag denumire a ulciorului în centrele bănățene

Ciur parte componentă a unui ulcior. Este plasată la gura acestuia şi este perforată. Astfel permite curgerea lichidului şi împiedică pătrunderea gunoaielor sau a şerpilor în ulcior.

Colț de humă element decorativ realizat din angobă; se amplasează în registrele inferioare ale pieselor (în centrele din Argeş)

Corneci corn, unealtă străveche servind la decorarea vaselor din pământ; se confecționează din corn de vită sau din lut ars.

Cuțitoaie lamă de oțel, curbată, cu care olarii taie pământul în felii subțiri pentru a îndepărta eventualele impurități. Se mai numeşte şi mezdrea.

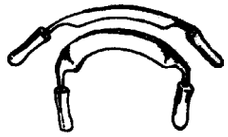

Dospire sau dobeală (în Transilvania de SV); fază deosebit de importantă în pregătirea lutului pentru modelare; durata ei - de la câteva zile, până la câteva luni - determină calitatea vasului.

Făchieş (fichieş) chieptănaş sau piaptăn - plăcuță subțire de lemn, de formă trapezoidală, de cca. 10 cm lungime, cu care olarul netezeşte suprafața vasului, controlând în acest fel şi puritatea pastei din care este modelat.

Felentic pensulă confecționată din păr de vacă sau porc folosită la pictarea vaselor.

Foci (barbotină) pastă foarte fină obținută din pământ amestecat cu apă, vitrificabilă, folosită de olari la obținerea culorii negre în scopul decorării vaselor.

Gaiță unealtă asemănătoare unei periuțe, confecționată din 4-5 fire de păr de porc

mistreț sau din mustață de iepure, prinse într-o coadă scurtă de lemn, este folosită la decorarea vaselor smălțuite şi este specifică centrului de olari de la Hurezu. Cu ea olarii obțin desene de o mare finețe (asemănătoare pânzei de păianjen).

Gârlici termen care denumeşte gâtul ulciorului

Gogoloț bulgăre de lut din care se modelează un vas sau o jucărie.

Jirăvire tehnică decorativă care constă în trasarea cu cornul, pe obiectul de ceramică, a mai multor cercuri concentrice foarte apropiate, peste care se trece perpendicular cu gaița. Se obține astfel un desen de finețea pânzei de păianjen. Este specifică centrului Horezu.

Incizie tehnică decorativă care constă în zgârierea suprafeței cu un instrument ascuțit.

Excizie tehnică decorativă prin care câmpul din jurul elementului ornamental care trebuie pus în evidență este săpat.

Mai unealtă confecționată din lemn, asemănătoare cu un ciocan, cu care se bate lutul pentru a-i mări elasticitatea.

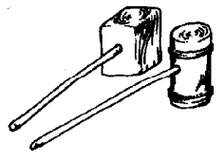

Măr gulerul (inelul în relief) de pe gâtul ulciorului (utilizat mai ales de olarii din Româna).

Mânuşă toarta ulciorului.

Lăturoaie scândură lată. Puse unele lângă altele, alcătuiesc un fel de platformă pe care se pun vasele modelate la zbicit.

Ol frumos nume dat ulciorului de nuntă în Transilvania.

Plotog bucată de piele care se înmoaie în apă şi cu care olarul netezeşte pereții vasului.

Smanț Smalț. Înveliş vitrificat prin arderea în cuptor a vaselor sau a jucăriilor de pământ; se aplică pe vasele angobate, pe jucăriile decorate şi arse o dată; prin vitrificare devine dur şi transparent.

Țăpuş băț ascuțit la un capăt, pe care olarul îl foloseşte la diferitele operațiuni legate de perforarea ciurului aflat „în gura“ ulciorului.

Țâțar unealtă confecționată din lemn de plop, jugastru sau carpen, ascuțită la unul din capete, cu care se face țâța ulciorului (Valea Oltețului).

Țâță orificiu circular aflat pe toarta ulciorului prin care se scurge lichidul.

VII. RÉSUMÉ

Dans la catégorie des céramiques traditionnelles roumaines, les pots utilisés lors des noces occupent une place de choix.

Ayant hérité directement de la tradition les formes d'amphores romaines auxquelles on ajoute la manière et les détails techniques qui illustrent la connaissance et l'imagination des maîtres potiers anonymes, nous pouvons affirmer que «les débuts de la pratique de ce métier peuvent se situer avant la fin du 6ème millénaire avant notre ère, en même temps que la pénétration et l'émancipation sur le territoire roumain, venant du sud, de certaines populations dont le point de départ est à rechercher en Théssalie, dans Père Proto-Sesklo du néolithique... De là, ce déroulement (impétueux et inspiré, dynamique et robuste) des formes céramiques des plus variées, parmi les plus ingénieuses, adaptées aux besoins fonctionnels, parmi les plus magistralement ornées, va démarrer un peu plus loin, dans le temps et dans l'espace actuels roumains tout entier, attestant de la carrière splendide de Part de la poterie tout au long de l'époque préhistorique multimillénaire».[1]

Par la forme, les proportions, le décor et la chromatique, les pots de noces illustrent pleinement l'inventivité technique, l'imagination des potiers, et la totale maîtrise du métier. La silhouette, les dimensions et la capacité de ces pièces sont déterminées en premier lieu par leur fonction, celle d'objet de culte.

Les potiers apportent l'argile des côtes des collines des alentours des villages. La technique de la préparation de l'argile nécessaire pour le modelage des pots de noces est similaire d'un centre à l'autre, constituant ainsi l'un des repères importants de l'unité de la culture populaire roumaine.

L'argile taillée du rivage est apportée par le potier dans l'atelier et est mise à fermenter soit sur une plate-forme faite de «lăturoaie» soit dans des «troace» (des boîtes de planches avec le fond plus étroit que le bord).

Certains potiers laissent premièrement de grosses pierres à sécher et puis les écrasent avec un pilon pour pouvoir dégager les corps étrangers. Après cela, on trempe l'argile dans de Peau et on la laisse fermenter ou macérer. Plus l'argile est tendue sur une surface plus grande, plus la fermentation sera aidée par les agents atmosphériques. Le trempage dans Peau et l'écrasement avec le pilon en bois sont les opérations qui suivent et qui confèrent à l'argile son élasticité. C'est d'autant mieux que la terre «hiberne» car sous l'action du froid même les plus petites boules craquent à la surface, et il se produit une meilleure homogénéité de la matière première (procédé qui n'est pas valable pour les argiles calcaires).

Après cela intervient l'étape du «mezdrit», c'est-à-dire l'élimination des impuretés par le découpage de l'argile en fines tranches, avec une pointe de faux (appelé «mezdrea»).

L'élimination de toutes les impuretés est une étape très importante car n'importe quelle pierre ou brin d'herbe laissés dans le contenu de la pâte peut produire une fissure voire même provoquer la cassure du pot soit au moment du modelage, soit au moment de la cuisson.

Dans la succession des opérations la plus importante en est «le trempage», c'est à dire le trempage de l'argile avec de l'eau, pendant un certain temps, dans une caisse. Après cela l'argile est «piétinée» (à savoir pétrie avec les pieds) ou pétrie de façon mécanique, avec des machines à malaxer. Par le piétinement (à l'aide des pieds nus, en partant du bord de l'entassement vers le milieu, les pieds joints, de façon identique aux pétales d'une fleur) la plasticité ainsi que l'adhérence de l'argile augmentent

---

[1] I.H. Crişan, *Ceramica daco-getică* (La céramique daco-gétique), Edition Scientifique, Bucarest, 1969, page 172.

(par cette pratique l'air est retiré en grande partie). De toute l'argile qui aura été travaillée, seule une petite partie sera retirée (considérée par le potier comme étant moulable en un seul jour) et sera soumise à une fermentation manuelle afin de lui donner une meilleure malléabilité.

Le modelage de l'argile se fait par petites parties: le corps, le cou, l'anse, la bouche, (avec le «tamis»).[2] Après que les composantes ont été assemblées, elles reprennent la forme du pot qui est soumis à une procédure de finition manuelle à l'aide de laquelle on lui ajoute un bras (ou des bras) et les ornements en relief, modelés manuellement, de façon propre à ce genre de céramique traditionnelle roumaine. Les vautours, les cigognes, les coqs, les paons, les serpents, les chevaux, les chiens, sont modelés pour être appliqués sur les différentes parties de la pièce: sur la partie centrale, les côtés, les joues, l'anse, ou bien sur les bras. Ainsi donc, la forme svelte du pot de noces aura des signes anciens, préhistoriques, d'une grande valeure, qui définiront sa fonction.

Le pot est moulé facilement et les mains du potier lui donnent des formes diverses qui «s'éternisent»; ainsi, ce n'est qu'au moment de la cuisson que sa composition chimique sera transformée.

Pour le modelage, en dehors du fait que les mains et les doigts sont utilisés, le potier utilise aussi: «le faquièche» ou les «peignes»confectionnés en bois de poirier résistant à l'humidité, à l'aide desquels les parois du pot sont lissées, pour redresser la plus petite dénivélation au lieu de l'assemblage. Afin de lisser la bouche on utilise une petite partie de peau («plotog»). Enfin pour finir, à l'aide d'un petit bout de bois fin et tordu on fait le trou de la mamelle et avec un bout de fil on décole le pot de la base de travail.

Après le modelage suit l'étape de la «zbicirea» (ou le séchage) du pot, opération qui doit être effectuée lentement afin d'éviter l'apparition de fissures sur la surface des pots. Elle se fait soit dans l'atelier du potier, à la chaleur et à l'humidité, où le pot se sèche lentement, soit sur la terrasse, soit dans la cour (sous la véranda) à l'ombre, à l'abri des rayons du soleil et de l'action directe du vent qui pourraient le sécher trop vite.

Si le séchage ne se fait pas lentement, au fur et à mesure que la surface sèche, l'intérieur reste encore humide et le pot craque.

Après le séchage, le corps du pot a la surface encore élastique et peut être décoré. Etant à moitié sec, il peut recevoir «l'angoba» et même quelques couleurs. Grâce à cela on plonge le pot dans un bain de couleur nottament le blanc et le rouge préparée à base d'eau et de terre glaise appelée par les potiers «blanchette» ou «petite rouge» au-dessus desquelles on pose les ornements

Les fours dans lesquels les pots sont cuits ont de différentes dimensions et une capacité qui varie entre 200 et 500 pots (on les utilise aussi pour la cuisson d'autres catégories d'objets).[3]

La première cuisson dure entre 15 et 16 heures. Le potier sait que les pots sont bien cuits quand les débris posés au-dessus deviennent blancs, sans qu'il n'y ait sur ceux-ci des traces de suie.

Après que le four s'est refroidi, les pots sont retirés et s'émaillent.

L'émaillage («litarga») s'achète au marché et il est préparé par le potier (afin d'obtenir les différentes couleurs). Celui-ci est préparé d'habitude à base d'oxyde de plomb, de croûte écrasée, d'eau, auxquels on ajoute une proportion de silicium (sable broyé). L'oxyde de plomb est substitué quelques fois par une bouteille broyée à laquelle on peut ajouter du colorant.

---

[2] À Romăna les pots de noces s'appelent aussi «petites verseuses». Ils sont formés par six parties: «le museau arrondi» (la bouche); «la pomme» (le collet du cou); «le ventre» (le corps); «le gant» (l'anse); «le museau arrondi» (le bec latéral); «le museau avec un sein» (la bouche avec le bec), Silvia Zderciuc, Revista de Etnografie şi Folclor, Tom. 4,1/1989, page 68.

[3] Voir PL I, Les fours tronconiques de type actuel, d'après les dessins faits par Roswith Capesius dans *Arta populară românească* (L'Art populaire roumain), Bucarest, 1969, planche 316.

Par la cuisson l'émail adhère au pot par collage, devenant dur, incolore, translucide. La connaissance de l'artisan à harmoniser les coefficients de dilatation pour les trois étapes – terre, angoba, émail – est l'un des secrets de ce métier.

Les pots de noces font partie de la catégorie des poteries qui rougissent à la cuisson, celle-ci étant oxydante. Ils sont cuits deux fois: une fois pour la cuisson du corps et des couleurs et une seconde fois pour l'émail.

A la première cuisson les composants de l'argile: alumine, sable, oxyde de fer, calcium, soude, se combinent entre eux. Cette réaction ne peut se produire qu'après 4000° C, étant normale à la température allant de 700 à 1200° C.

Concernant les techniques d'ornement utilisées par les potiers dans la décoration des pots de noces nous retrouvons, de manière spécifique à chaque centre, les techniques répertoriées aussi pour d'autres catégories de la céramique roumaine (marmites, écuelles, assiettes, etc.).

Nous pouvons mentionner:

– l'incision (avec l'ongle, le peigne, ou un bout métallique), l'une des premières modalités de décoration de la préhistoire humaine. «Les dessins» sont simples, d'habitude linéaires et plus rarement en spirale ou en méandres et sont faits de cette manière de pour que les marges du coupage n'aient pas de débordements en dehors (bavures).

– l'excision (avec une spatule) donne des effets intéressants de reliefs pour les parties non excisées et de profondeur pour les autres; elle est, en fait, un petit creux de la surface fait avec le bout métallique.

– L'application de bandes étroites d'argile, sur «le ventre, «l'épaule» ou l'anse des pots, est pratiquée pour augmenter leur résistance autant que l'effet décoratif (aussi en leur intérieur on imprime par pression avec le doigt les alvéoles où sont pratiquées de petites incisions).

– L'application d'ornements modelés de façon manuelle des bandes de terre glaise (des représentations stylisées d'oiseaux, d'animaux, de fleurs, de grappes de raisin, etc.) confère à la pièce de la résistance. mais symbolise aussi la vigueur du jeune couple, la longévité de la famille.

– L' arrosage et la peinture (avec un petit balais, une corne ou même un pinceau).

De tous les ornements dessinés avec une corne les plus importants sont, les lignes et les spirales de l'angoba ainsi que les ornements «penate» et en forme de larme.

L'ornement en forme de larme s'obtient par l'exécution successive de lignes concentriques et polychromes, que l'on laisse couler, comme une larme, de place en place, sur une autre couleur.

Quand les lignes concentriques sont plus nombreuses, elles s'unissent à l'aide d'une brosse et l'on obtient ainsi un ornement polychrome dont l'effet est impressionnant. Cette technique est appelée technique de la faîne et elle est reconnue par son aspect de toile d'araignée avec laquelle elle se ressemble beaucoup.

Les couleurs pour le décor sont préparées par le potier lui-même. Les plus utilisées sont: le blanc, le jaune, le rouge, le vert et le noir.

Ainsi à Vama, pour la coloration des pots des parrains, les potiers obtiennent le blanc ivoire caractéristique pour ce centre, de la terre apportée de la région des Viile Apei (à côté de Seini) qui est mise à sécher, à broyer et est mélangée avec de l'eau.

Le rouge est obtenu de la terre de Bixad, broyée avec de l'eau.

Le jaune est obtenu à la suite d'un mélange de rouge et de blanc.

Le vert, est obtenu à base de cuivre brûlé dans le four à marmites, mélangé avec de la terre blanche eï de Peau, et broyés ensemble.

Le noir s'obtient à l'aide d'une roche molle qui se trouve dans le village Tur, mélangée avec des «foci» (barbotine), et broyés ensemble.

Le bleu cobalte est acheté.

Les autres potiers obtiennent

Le jaune de la sulfure de plomb.

Le vert du cendre de cuivre (limaille de cuivre cuite).

Le rouge. le rouge-ocre et la couleur du café des argiles riches en fer et en manganèse, la proportion accrue du manganèse donnant la nuance un peu plus brune, alors que le rouge vif, – de l'oxyde de fer, fer ou limaille de fer cuite à une température très intense. Ainsi l'oxydation sera plus forte et la couleur

Le noir appliqué sur le fond «néangobé» s'obtient du manganèse ou de l'oxyde de cuivre.

Du point de vue de la forme du pot de noces on peut distinguer de manière typologique:

a) Le pot ovoïdal (répertorié à peu près dans tous les centres de production de pots de noces) qui a souvent la bouche modelée sous la forme d'une tête d'homme, d'oiseau ou de cheval.[4]

b) Le pot sphérique - à deux ou plusieurs bras (fréquemment rencontré dans la production des centres de Oltenița et de Banat).

c) Le pot avimorphe (pièces modelées en forme de cigognes, de couveuse avec des poulets, des poules ou des canards, très fréquent dans la production du centre d'Oboga)

d) Le pot anthropomorphe (* représentation intégrale du corps humain rencontré dans la production des centres d'Oboga et de Romăna)

e) Comme quelque chose de curieux on peut mentionner le cas unique du pot de noces représentant un tracteur, pot travaillé par le potier Dumitru P. Ghiață d'Oboga.[5]

D'après la forme de la bouche et de l'anse on peut reconnaître:

– Le pot à bouche circulaire et au bec latéral (Brăila, Câmpulung Muscel)

– Le pot à bouche circulaire et à l'anse latérale (Vlădeşti, Câmpulung Muscel)

– Le pot à bouche bibole et à l'anse tubulaire (Varna)

– Le pot à bouche en forme d'entonnoir et à l'anse tubulaire (Vlădeşti)[6]

En se qui concerne l'impact des pots de noces dans le phénomène culturel contemporain, on peut souligner que ceux-ci ont enregistré de nos jours des mutations intéressantes par rapport avec leur fonction, soit en restant des éléments de décoration à l'intérieur moderne dans lequel les formes, les proportions et les couleurs propres, s'intègrent de façon harmonieuse, soit en se préservant dans différentes formules d'exposition, sur la table, accrochés au mur ou à une poutre.

On retrouve souvent les pots de noces comme pièces centrales de certains services d'eau-de-vie ou de vin, modelés par les potiers d'Oboga et de Romăna, accompagnés de six assiettes avec six tasses chacune ou de brocs modelés et ornés selon les traditions de ces centres.

Il est evident qu'on se trouve aujourd'hui dans une période de synthèse et d'évolution de la céramique qui essaye d'imbiber le contexte urbain avec les exigences du goût individuel, s'obtenant, ainsi l'intégration de l'objet dans le circuit de la vie, à l'aide de ses sens spirituels.

La simplicité de la forme, la richesse ornementale, la juste distribution des ornements et l'accentuation par ornement et couleur de certaines portions qui dans l'ensemble créent une oeuvre d'art, sont une caractéristique de notre art paysan.

---

[4] Un cas à part est constitué par le pot terminé avec une tête de bélier, modelé par les potiers de Poienița. Le cou de la pièce se confond avec la bouche de celle-ci, suggérant des traits spécifiques à l'animal mentionné.

[5] Silvia Zderciuc, *Repertoriul formelor ceramicii populare româneşti* (Répertoire des formes de la céramique populaire roumaine) Chap. Il: Le pot, en manuscrit.

[6] '*Ibidem*, PL. III, IV.

Pour atteindre cette perfection, un rôle essentiel est joué par la distribution symétrique, altérnante et rythmique autant pour l'élément ornemental que pour l'élément chromatique, dans l'ensemble de la composition.[7]

Il est important de souligner que la production des 15 centres céramiques dans lesquels ont été modelés des pots de noces, offre par les solutions d'ordre technico-artistique, un vaste champ des références historiques, du présent vers les origines, vers les phases de l'évolution, mettant en relief les traits fondamentaux de la création paysanne: l'originalité, la continuité, le spécifique ethnique, la fonctionnalité et les vertus artistiques, etc.

La filière de la tradition, le binôme associatif l'utilité – le beau, la force infatigable du contenu de la propriété paysanne, les interférences de toutes sortes, ont apporté à l'amplification de cet art, à sa grande diversité typologique, temporelle, territoriale, dans le cadre du style spécifique de l'art populaire roumain. «L'équilibre entre la partie décorée et le support pour le décor, les espaces libres généreux découlant d'une caractéristique propre, à l'art populaire roumain représentent la grande capacité des artisans populaires à interpréter et à appliquer avec une manière qui leur est propre les lois de la décoration».[8]

Etudiant le développement du scénario des noces traditionnelles, on constate que les pots de noces se constituent en objets importants accessoires qui s'inscrivent dans quelques séquences du spectacle des noces, formant une catégorie de pièces avec une large dispersion.

Les pots de noces sont des signes distinctifs pour les participants avec un rôle actif aux noces; ils sont en fait la perpétuation dans le temps d'un symbole dont les significations originaires se sont perdues et que l'on peut déchiffrer par les analyses faites sur ce rituel de passage, dans la culture spirituelle.

De toute façon il est évident que leur fonction de cérémonie comme moyen d'objectivisation du symbole des noces, est antérieure à celle décorative et que, sorties du contexte des noces elles prennent de nouvelles connotations, en adhérant à un autre contexte psycho-socio-culturel.

D'ailleurs, la sociologie culturelle moderne démontre que la forme prise par un élément culturel à un moment donné est déterminée par son contexte plutôt que par l'une de ses qualités inhérentes.

Devenus des symboles du mariage, les pots sont présents dans les moments les plus importants de la cérémonie, dans presque toutes les parties du pays.

Ainsi donc au moment de la demande en mariage en Oltenia, le futur marié envoie ses prévôts, ses «pétiteurs», chez les parents de la jeune fille, afin de tenter sa chance.

Il leur donne une gourde ou un récipient («ulcior») avec du vin ou de l'eau-de-vie. Si les parents de la fille boivent de la liqueur, cela est signe qu'ils ont reçu la pétition mais «s'il sont incompris ou si la jeune fille ne veut à aucun prix se marier avec le jeune garçon auquel elle a été promise, ceux-ci apportent en cachette autant d'eau-de-vie qui a été bue tout en remplissant encore une fois... le récipient (le pot), le mettant au devant des émissaires...»[9]

Nous référant à l'hypostase du sens distinctif des participants à la noce, nous pouvons signaler la présence du pot à «l'appel de la noce», scène qui se passe le jeudi de la semaine des noces, quand celui-ci était porté par le frère (beau-frère) de main pour les invités du beau-père ou des parrains. Celui-ci

---

[7] T. Bănăţeanu, *Aria populară din Nordul Transilvaniei* (L'art populaire du nord de la Transylvanie), Maramureş, 1969, page 251.

[8] *Ibidem*.

[9] Simion Florea Marian, *Nunta la români* (Les noces chez les Roumains), 1890, page 99; Silvia Zderciuc, *Ploştile şi ulcioarele* (Les gourdins et les pots de noces), manuscrit.

pouvait être reconnu par la gourde, ou le pot, et la serviette posée soit de travers sur la poitrine (dans la région de Teleorman), soit au niveau du cou, avec les bouts laissés libres (dans les villages de la région d'Olt et de Dolj). Un autre émissaire en portait une autre à travers le village, de la part de la jeune mariée, pour «l'appel» des membres de sa famille et des invités du beau-père.

La pratique a fixé pour cet instant les expression suivantes: «Bonjour propriétaire / Sachez que nous avons une grande noce avec des violonistes / Et le voisin Ion, le beau-père / Vous invite, ne soyez pas fâchés / Venez chez ces messieurs à la grande table».

Ceux qui acceptaient l'invitation devaient goûter l'eau-de-vie ou le vin qui étaient contenus dans le pot de noces.

Ou:

«...je suis venu avec le livre de chez sa majesté le grand empereur pour vous inviter aux noces, aux grandes noces, avec la même bonté de coeur».

Mais, le pot de noces, plein d'eau-de-vie ou de vin, n'était pas utilisé seulement pour inviter les gens conviés aux noces, mais aussi pour inviter les parrains.

«Comme le verre de vin dans le rituel de la demande en mariage, quand son accord ou son refus exprimaient son acceptation ou non au mariage, le pot avec l'eau-de-vie ou le vin prend les valances d'un langage codifié de communication - l'accord ou le refus de celui-ci signifiant au même moment l'accord ou non de la qualité de parrains».

A Oboga et à Romăna le jeune homme aussi bien que la jeune mariée lançaient les invitations aux noces.

Le jeune marié était accompagné de deux «mânji» [«poulains»] (élus parmi les amis non mariés), alors que la jeune mariée était accompagnée de deux jeunes filles, «iepele» [les «pouliches»].[10]

Après les noces, quand la fille partait de chez ses parents, les pots (ici nommés «ibrice») étaient remplis avec de l'eau-de-vie et du vin rouge, que l'on offrait aux invités. Ce geste symbolisait l'honnêteté de la mariée.

Nous pouvons aussi constater que le pot de noces s'inscrit aussi dans les séquences qui font partie de la structure de l'acte proprement des noces (et qui s'encadre dans le tableau habituel du rituel de passage) par son utilisation à la fête du samedi soir (de la veille du mariage) et à la fête de la grande table destinées à consacrer l'union des jeunes mariés ainsi que l'alliance de leurs parents.[11]

En ces moments précis des noces les pots étaient remplis de vin (parce que le vin, ainsi que l'eau, est le symbole de la prospérité; par ses qualités il pouvait influencer le futur de la jeune famille, étant utilisé comme moyen de purification). Les jeunes mariés devaient être les premiers à boire du pot rempli de vin.

Le frère (ou le beau-frère) de main apporte en cadeau au petit beau-père, (le père de la mariée) le lendemain des noces un pot rempli d'eau-de-vie et un collier.

Une catégorie spéciale de pots de noces est constituée par «le pot du parrain» de Varna. Cette pièce est représentée en deux moments importants de la vie des jeunes mariés. En premier lieu, pendant la visite aux parrains, quelques temps après les noces (une semaine, séquence qui marque l'intégration du jeune couple dans la vie de la communauté, où il a désormais des devoirs envers certains de ses

---

[10] Silvia Zderciuc, *Ulciorul în creaţia meşterilor olari de pe Valea Oltețului* (Le pot dans la création des artisans potiers de la Valée de Olteț), Revista de Etnografie şi Folclor: Tome 34,1/1989, pages 68-69.

[11] Informateur. Grigore Ciungulescu, potier, 53 ans, Oboga, Oit et Marin C. Truşcă, potier, 58 ans, Romăna, Olt, informations recueillies en septembre 1980.

membres, mais surtout envers les parents et les parents spirituels.[12] A cette occasion ils apportent en cadeau aux parrains un «pot de parrain» rempli d'eau-de-vie, en montrant ainsi leur reconnaissance pour l'aide qui leur a été donnée par leurs parents spirituels, aide grâce à laquelle les jeunes mariés acquèreront plus facilement leur nouveau statut social.[13]

Après, la présence du pot de parrain est aussi signalée dans la coutume «de la pomme de mariage» pratiquée dans différentes zones de la Transylvanie, à l'accomplissement d'un an depuis le mariage, à rapproche de la fête Adormirea Maicii Domnului. (L'Assomption)

Les jeunes mariés achètent 12 pots en terre glaise avec 12 bougies de cire, un banc de sapin, différentes sortes de tartes et prunes et en font 12 requiems.

Puis ils appellent 12 pauvres et après la messe du dimanche, le couple, les parrains, le prêtre et les pauvres se rassemblent dans le hangar dans lequel des tables sont mises. A la tête de la grande table est assis le prêtre. Près de lui est posé un sapin embelli de prunes. Avec les bougies de cire, on moule un grand serpent avec une pomme dans la bouche.

On met sur le sapin, le serpent, une pièce de tissu blanc et du fil de coton teint en rouge. Le sapin symbolise l'arbre d'Adam au Paradis. A côté de l'arbre on met un petit banc. Sur la table, devant chaque convive est mis un requiem composé d'un pot de vin ou d'eau-de-vie, d'une bougie, de tartes, de fruits.

Le parrain n'a pas de requiem. L'arbre tout entier est à lui.

Pour ce festin on tue un gros mouton. Sa peau est donnée au prêtre. Partagée en deux parties égales, la peau est mise sous les pieds du prêtre pendant le festin.

Après que le prêtre ait fait les aumônes, le jeune homme, tenant l'arbre dans sa main droite, dit au parrain:

«Parrain! Qu'il soit à toi en ce monde, qu'il soit à moi dans l'autre!»[14]

L'événement signifie l'aumône donnée même en vie pour le repos des âmes dans l'autre monde.

Les mêmes pots sont aussi donnés à la fête des Pâques, chaque année, en cadeau aux parrains, par les filleuls. Au cours de l'année ces pots sont utilisés pour l'eau ou pour le «borcut» (eau minérale) que l'on trouve en abondance dans la zone aux sources de Lunca, Tur et Bixad.[15]

En regardant dans l'ensemble l'ornement des pots de noces, nous pouvons observer la prédominance des motifs géométriques, un peu moins végétales, zoomorphes et anthropomorphes. Du point de vue stylistique mais aussi de celui de la fréquence des ornements répertoriés sur ces pièces, les motifs géométriques s'imposent par leur caractère primaire, réalisé par des formes élémentaires, déterminées surtout par la technique de modelage des pots.

Les ornements géographiques, astraux, floraux et phytomorphes, zoomorphes ou anthropomorphes mettent en évidence par la forme des lignes les raisons pour lesquelles ont été créées ces pièces.

La collection de pots de noces qui se trouve dans le patrimoine du Musée du Paysan Roumain est composée de 104 pièces qui proviennent de différentes zones ethniques du pays. En ce qui concerne

---

[12] Après la consommation du contenu, le pot est accroché aux poutres. On connaît le numéro des paires de jeunes, mariés par les propriétaires de la maison selon le numéro des pots gardés dans le plafond.

[13] Informateur Istvanfi Gheiza, potier, 38 ans, com. Varna, Satu Mare; information recueillie en juin 1995.

[14] Irina Nicolau, Georgeta Roşu, Ileana Petrescu, *De rîndul nunţii* (Sur la tradition des noces), Le Musée du Paysan Roumain, Bucarest, 1991, pages 120-121.

[15] Tancred Bănăţeanu, *Ceramica populară din Ţara Oaşului* (La céramique populaire du Pays de Oaş),E.S.P.L.A., Bucarest, 1958, page 10.

l'ancienneté, beaucoup d'entre elles datent de la fin du 19ème siècle ou de la première moitié du 20ème siècle.

Les plus simples ornements répertoriés dans cette catégorie de la céramique roumaine sont: l'angle, le segment de droite, le point, la ligne ondulée, la ligne sinueuse, le «X», et parmi les figures géométriques le losange. Ils se retrouvent très souvent dans la structure de certaines bandes ornementales qui entourent soit le ventre, soit le cou des pièces, formant des éléments stylistiques spécifiques du décor et même des centres dans lesquels ont été modelés des pots. Souvent, structurés selon les lois de la symétrie ou de la répétition ils se constituent dans des motifs zoomorphes (les cornes du bélier) ou dans des motifs astraux: le soleil, les étoiles.

Leur appellation n'est pas un simple code générique, de reconnaissance, mais provient d'un vieux style d'ornement avec une valeur symbolique, liée initialement au culte du soleil (les cornes du bélier, le cercle).

En étudiant les principaux ornements, certains chercheurs font la corrélation entre les sens de ceux- ci et les nécessités des travaux agricoles. Ainsi la spirale, le «S» horizontal sont des symboles de l'eau, liés au culte de la pluie, de la fécondité.

Le losange divisé en quatre, ayant dans chaque espace appliqué un point, représenterait le champ et l'ensemencement.[16] La grande fréquence du motif ornemental «S» dans le décor des pots de noces de Vlădeşti, Oboga ou de Horezu peut avoir un lien avec le sens ancien donné à cet ornement, à savoir le symbole de la vie, de la joie ainsi qu'avec un rôle apotropaïque.

Le «S» assis de façon horizontale (ou «du crochet») apparaît autant dans le sens pastoral, le liant au crochet avec lequel les bergers retenaient les moutons, mais aussi de représentation primaire du soleil - symbole de la vie, de l'abondance, de la joie et en tant que signe apotropaïque (les gallois et les romains embellissaient leurs maisons à l'aide de ces signes pour être protégés de la foudre). Le «S» est aussi lié au culte du serpent - symbole de la fertilité qui devait descendre au dessus des jeunes familles nouvellement fondées.

Sur les pots de noces ne manquent ni les stylisations de certains ustensiles pour le tissage, par exemple le dévidoir, ancien motif astral, ni les petites tasses (ou les petits verres) groupées une à une ou deux à deux sur l'épaule ou à côté du cou des pièces.

Des formes géométriques traditionnelles comme le cercle, la spirale simple, spirale en forme de coquillage, la vague, le méandre, dans lesquelles on retrouve en fait le symbole solaire, sont très fréquemment mis par les potiers sur les pots de noces.

Le cercle, «image symbolique archétypale, qui nous envoie aux profondeurs des racines de la culture universelle, est doué du pouvoir de protection, car du point de vue symbolique, il signifie l'éternité».

Il est présent sur les pots de noces et aussi sous la forme de deux ou trois cercles concentriques ou sous la forme du cercle taillé en croix.

On a beaucoup écrit au sujet du cercle, considéré l'un des quatre symboles universels fondamentaux. Dès l'antiquité, il a servi à souligner l'idée de perfection, du tout, dans le sens absolu, du temps (la roue de la vie qui tourne perpétuellement) ou d'image solaire, devenant dans l'art populaire un signe astral.

Parmi les motifs astraux proprement dits, les étoiles sont aussi fréquentes. La signification qui leur est accordée dans le peuple pourrait expliquer la présence de ces ornements sur les pots de noces.

---

[16] Gh Nistoroaia, *Ştergare populare* (Les serviettes populaires), Le Musée d'Art Populaire, Bucarest. 1975, page 95.

Dans la conception populaire, chaque homme a dans le ciel son étoile, mais quand l'homme meurt, son étoile s'éteint et tombe sur la terre. D'habitude sur les pots de noces elles encadrent des ornements zoomorphes ou anthropomorphes qui se constituent en petits groupes statuaires (des chevaux avec des cavaliers, des chiens de garde ou un serpent avalant une grenouille).

Tout comme le cercle, la croix, symbole fondamental de la culture universelle, est attestée dès l'antiquité. La tradition chrétienne l'utilisait et la sacralisait en amplifiant ses sens initiaux. «La largeur et la langueur de la croix se ressemblent à celles des cieux; et aussi au don de Dieu qui bénit la vie».[17]

«Croix bénie... illumine les frontières du monde. C'est toujours elle qui a ramené de l'enfer la race humaine qui a rendu esclave l'enfer terrible, a renversé l'ennemi, a fait disparaître les orgueils des démons: et désormais elle illumine la Résurrection du Sauveur».[18]

Le bois de la Croix est actif dans chacune des trois modalités de l'économie de Dieu: quand II crée, quand Il récupère, quand II fait don de la Résurrection. Les motifs végétaux participent, en rapport avec ceux géométriques, dans une proportion plus petite, à l'établissement du décor des pots de noces. Ce fait est plus marquant sur les pièces anciennes. Vers la fin du 19èmc siècle et au début du 20ème siècle la manière d'interprétation est modifiée en ce qui concerne les motifs végétaux et surtout floraux. La stylisation avec un prononcé caractère géométrique, spécifique aux vieux pots, est substituée par une interprétation beaucoup plus réaliste .

Comme motifs végétaux répertoriés sur les pots de noces, nous pouvons rappeler «le petit sapin», le sarment avec des feuilles ou avec des feuilles et des fleurs, l'arbre de la vie, le bouquet, des fleurs, etc.

«L'arbre de vie» est un motif végétal avec de puissantes significations, quoiqu'il apparaît assez rarement dans le style ornemental des pots de noces. Le motif-réflexe du mythe de l'arbre miraculeux porteur des fruits de la vie sans mort, ayant aux racines la source avec l'eau de la vie, l'arbre de la vie est planté soit entre deux chiens de garde soit entre deux serpents ou entre deux oiseaux affrontés.

Même les ornements zoomorphes ne manquent pas du décor des pots de noces. Ils dominent dans de diverses compositions à caractère allégorique. Les motifs zoomorphes sur les pots de noces se constituent dans un complexe de vestiges des vieilles croyances métamorphosées au cours du temps de symboles en allégories et après en éléments décoratifs, souvent même en valeurs anecdotiques.

En dehors des représentations ovoïdales réalisées dans la technique de la peinture avec la corne ou de l'incision, souvent le pot de noces prend la forme d'une cigogne, d'une poule couveuse avec ses poussins, ou d'une poule (comme dans la production du centre de Oboga).

Les potiers d'Oboga stylisent ces oiseaux avec une remarquable précision. La cigogne est toujours représentée avec deux poussins à ses côtés, sur un anneau (qui suggère le nid). C'est un oiseau qui détruit les insectes nuisibles, c'est pourquoi il est apprécié par le peuple, sa chasse étant considérée comme un grand péché.

Le nid de la cigogne apporte de la chance à la maison sur laquelle il est construit. C'est pour cela que les pots avec des cigognes sont considérés porteurs de chance, de joie et de fécondité.

On considère la présence de ces cléments figuratifs, surpris avec un sens aigu d'observation par l'artisan populaire, d'une part, comme une suggestion de continuité avec le milieu existentiel journalier de la jeune famille qui vient d'être fondée, et d'autre part comme une façon d'invoquer les puissances bienfaitrices pour protéger le nouveau couple du mal, de prédestiner la productivité, la fertilité, le

---

[17] Hymne religieux, la 8ème voix, à la Commémoration de la Sainte-Croix, le ménologe de septembre.
[18] Hymne religieux de la Sainte-Croix, la 4ème voix, au chant religieux. Le Vêpres du Jour de la Commémoration de la Sainte-Croix, le ménologe d'août.

bien-être, la santé et la richesse.[19]

L'une des plus fréquentes apparitions est le coq, rencontré sur les pots d'Oboga. La représentation de cet oiseau sur le pot de noces n'est pas, peut-être, étrangère de la symbolisation médiévale qui assimilait l'annonceur des aubes avec la lumière solaire, si nécessaire pour la protection de la nouvelle famille.

La syntaxe des ornements avimorphes qui se trouvent sur les pots de noces reflète un lien étroit avec les motifs floraux et phytomorphes «le sarment aux fleurs», le bouquet, la branche de sapin, fréquents eux aussi dans le répertoire ornemental des pots de noces.

L'Univers reflété par ces motifs ornementaux contient souvent des représentations du paon et du vautour, disposées soit de manière frontale, soit symétrique face à l'axe d'un bouquet ou d'un sarment (le vautour avait le rôle de porteur de l'esprit après la mort, et, selon la croyance populaire, devait aider les époux à retrouver le monde de l'au-delà).

On rencontre aussi le sarment aux fleurs ou la branche de sapin encadrée par des oiseaux, le sapin étant destiné à transférer, comme symbole de la fraîcheur et de la jeunesse éternelle, comme le disait Simion Florea Marian, les appropriations réelles des arbres pérennes, c'est-à-dire la résistance et la vigueur, sur le couple qui vient à peine de se former, il représente en même temps l'idée de perpétuité, de la régénération et de la permanente victoire de la vie sur la mort, étant un ornement qui ne manque pas sur les céramiques utilisées dans ces circonstances.

Les silhouettes zoomorphes répertoriées sur les pots de noces constituent, à côté des motifs floraux et phytomorphes énumérés, l'impact spécifique de notre style ornemental populaire et en même temp de la spiritualité de notre peuple avec la réalité complexe de la nature.

Fréquemment on rencontre sur les pots de noces des sytilisations de lions (des images liées au monde légendaire de l'Orient héllénistique, présentes aussi dans nos récits populaires), de chevaux avec ou sans cavaliers, et des chiens.

Le cheval, l'animal tant aimé et chéri par l'homme, représenté dans de diverses formes dans le décor architectonique des maisons de l'Oltenia et de Maramureş, sur des gourdins et de certaines pièces de mobilier en Moldavie et en Transylvanie, sur les tapis de Maramures, sur les fichus du nord de la Moldavie et surtout en Muntenia, est rencontré aussi sur les pots de noces. Les hypostases sous lesquelles on le rencontre sont soit la représentation partielle la (tête et le cou), soit l'image du cheval avec le cavalier.[20]

Le peuple a attribué aussi au cheval des pouvoirs apotropaïques – de gardien de la maison contre les mauvais esprits. Il a aussi une signification symbolique liée aux images des chevaux du culte païen du soleil. Le cheval est inséparable de l'homme, image reflétée aussi dans le motif du cavalier, souvent rencontré sur les pots de noces de Oboga ou de Curtea de Argeş datant de la fin du 19ème siècle.

Porteur du héros prédestiné aux victoires, le cheval des récits populaires, doué d'une puissance miraculeuse, se retrouve sur les pots de noces de Oboga. Avec les narines gonflées et les oreilles dressées, le cou puissamment courbé à cause de la tension, les petits chevaux gardent d'un côté et de l'autre la bouche du pot. Enfin, on remarque une image fantastique, moitié cheval moitié oiseau[21] , qui apparaît sur quelques pots de noces modelés à Curtea de Argeş à la fin du 19ème siècle.

---

[19] Ofelia Văduva, *Paşi spre sacru. Din etnologia alimentaţiei româneşti* (Pas vers le sacré. Sur l'ethnologie de l'alimentation roumaine), Edition Encyclopédique, Bucarest, 1996, page 49.

[20] Paul Petrescu, Motive *décorative célébré* (Motifs décoratifs célèbres). Edition Meridiane, Bucarest, 1971, page 117.

[21] B.A. Rybakow, *Die Kunst der altern Slowen* (L'art des anciens slaves). Dresda, 1957, page 56.

Sur d'autres exemplaires de pots modelés à Romăna, les artisans potiers ont mis des chiens de garde, assis symétriquement sur les épaules de la pièce. Leurs formes variées, l'ingéniosité avec laquelle ils sont modelés, confère à la pièce des vertus artistiques inédites; la position des oreilles et des pattes de devant suggère la violence de ces deux animaux.

Le serpent, chargé des connotations symboliques de la transformation temporelle, de la pérennité ancestrale et. surtout de la régénération et de la fécondité est régulièrement rencontré sur les pots de noces. Motif avec des sens divers, l'un des plus vieux symboles de l'humanité, il protégeait la jeune famille et prédestinait en même temps sa fertilité, pour perpétuer l'espèce avec des petits enfants sains.

Il est le connaisseur des secrets de la vie et aussi le gardien de tous les trésors cachés dans les profondeurs. Sur les pots de noces il est représenté seul, ou en paire, ayant deux têtes ou «avalant la grenouille».

C'est pourquoi dans la croyance populaire chaque ménage avait son serpent protecteur que l'on trouvait souvent représenté en argile, sous le plancher, à l'entrée des maisons d'Oltenia et de Transylvanie.

Les motifs anthropomorphes répertoriés sur les pots de noces présentent un intérêt évident autant pour l'expression plastique que pour la liaison avec la vie de l'homme et son histoire.

L'image, avec une ancienne valeur symbolique, de l'homme ou de certains détails du corps humain est fréquemment rencontrée sur les pots de noces d'Oboga et de Romăna. Considérée par de nombreuses cultures comme une synthèse du monde, un modèle réduit de l'univers, du microcosme, elle a la signification d'un résumé symbolique de la vie et surprend surtout par ses fréquentes images féminines, fait expliquable par la genèse de ces motifs provenant du mythe de la Mère Déesse et par l'implication de certaines croyances archaïques et de certains rites de fertilité et de fécondité.

Comme les ornements zoomorphes, les images anthropomorphes rencontrées sur cette catégorie de céramique roumaine sont variées. Les représentations anthropomorphes peuvent être enregistrées sous deux hypostases: celle d'une tête d'homme stylisée, qui se constitue dans la bouche de la pièce, ou celle d'une représentation intégrale du corps humain, en fait le pot proprement dit.

Concernant l'hypostase qui vient de suivre, il faut souligner le fait que les potiers de Romăna et d'Oboga ont créé un pot qui réunit dans la même représentation des éléments masculins et féminins: la tête d'homme, portant souvent de la barbe et le corps de femme, avec le respect de toutes les règles de la stéatopygie, soulignant de cette façon et plus puissamment l'idée de fusion, d'union des ces deux jeunes et de la constitution de la nouvelle famille.

Ces deux modalités qui tiennent autant de la modélation que de l'ornementation du pot de noces diffèrent non seulement en tant qu'expression plastique mais aussi par leur fréquence.

Les pots qui ont la bouche modelée sous la forme d'une tête d'homme sont rarement rencontrés (3 pièces d'Oboga et une autre de Romăna). Par contre, les représentations humaines avec les caractères androgynes sont très nombreuses.

Tous ceux-ci servent à coup sûr, au rite de la fécondité, à coup sûr, qui était pratiqué afin d'assurer la perpétuité de l'espèce et avait pour but d'aider dans ce sens la jeune famille constituée.

Deux traits frappants réunissent toutes ces figurines anthropomorphes: leur ressemblance avec les exemplaires trouvés partout ailleurs sur le globe et l'appartenance au type féminin. Les Grandes Déesses de Harappa en Inde ou de Mykene en Crète, du monde nordique ou du Moyen-Orient, illustrent, peut-être, l'époque du matriarcat de l'histoire de la société humaine et sont certainement liées aussi à la pratique de la poterie par les femmes.

Presque toujours les représentations féminines sont représentées par de longues robes, très évasées vers les basques (qui forment en fait la base du pot).

Sur la robe sont disposées des spirales, des lignes en zig-zag ou des représentations florales.

Outre le fait qu'elles servent au rite de la fertilité, ces représentations se constituent aussi en signes de la présence humaine dans l'action où le jeune couple s'est engagé (étant un avertissement donné aux forces maléfiques et une protection pour les jeunes mariés).

Les traits du visage sont particulièrement traités d'une manière suggestive: la ligne du nez continue indistinctement sur celle du front, pareille à un puissant bec d'oiseau et les yeux sont configurés par deux boutons appliqués. La parure capillaire et les parures du cou sont représentées par de petites bandes d'argile dans lesquelles on a pratiqué des incisions légères, étant souvent mises en évidence par le dessin avec «la corne».

Les ornements des pots de noces trouvent un puissant soulignement fonctionnel et esthétique aussi par la chromatique, que par les autres aspects mentionnés.

Voilà quelles sont les significations des couleurs fréquemment rencontrées dans le décor des pois de noces: le blanc, apporteur de silence et de réconciliation, de propreté et de paix. La couleur blanche signifie en même temps la pureté, la sobriété, I'innocence. Le jaune or suggère l'optimisme; l'orange (tournant au rouge) évoque la force, la vigueur; le rouge correspondant à la réalisation des rêves, représente le fruit de la vie; le bleu, la perspective des espoirs mis dans le futur; le vert, qui apporte; la bonne disposition. le calme, signifie en même temps l'audace, la persistance: c'est la couleur des feuilles, de l'herbe et suggère la vie, la puissance et le courage; le noir reflète la vieillesse, le crépuscule et la conclusion naturelle du sens de la vie.

Le rythme, la symétrie, l'alternance, la pureté des formes, le dosage des ornements sur les registres les plus propres pour souligner la forme et mettre en évidence l'clément ornementé, la composition ornementale comprise comme un tout organique avec la forme de l'objet, la finesse de la composition chromatique, adaptée à la matière première et aux techniques respectives sont les règles du style décoratif de notre art paysan qui se vérifie dans sa totalité au, cadre de cette catégorie de céramique traditionnelle.

Remarquable synthèse entre la technique et l'art, les pots de noces ont apporté l'affirmation de plusieurs générations de potiers. Des maîtres comme Marin C. Truşcă, Grigore Ciungulescu, Ion Răducanu, Dumitru Şchiopu, Marin Murgăşanu, se sont imposés par l'originalité de leur création, continuant le filon vigoureux de la tradition dont le symbole, au 19ème siècle et dans la première moitié du 20ème siècle, ont été Nicolae Florea Pielmuş, Mitriță Viscol, les potiers de la famille Diaconeasa ou Dumitru Lepădatu.

VIII. SUMMARY

In general wedding jugs occupy a distinct place in traditional Romanian ceramics. Though direct descendants of traditional Roman pottery, Romanian wedding jugs have evolved into objects unique to Romanian culture as a result of the distinct contributions of Romanian craftsmen. Nevertheless, it is certain that "the practice of this craft began before the sixth century B.C. at the time that populations from Tesalia, a region south of present-day Romania, entered Romania and settled throughout the country, spreading their Neolithic, Proto-Sesklo culture… this population brought its own style of pottery and, over time, as they cohabitated with the indigenous populations, new and varied styles of ceramics emerged better suited to the needs and tastes of the population. In examining these objects, it is clear that Romanian ceramics descended from an ancient, Neolithic epoch".[1]

The shape, size, style and color of the wedding jugs all illustrate the degree of technical skill, creativity and ingenuity of the craftsman. Additionally, in examining the form, shape, dimension and volume of Romanian wedding jugs it is clear that these objects have served utilitarian as well as religious purposes.

The techniques used in preparing the clay varies little from one ceramic center to the next, and serves to explain the homogeneity of traditional Romanian pottery. Potters begin by slicing the earth from the surrounding hillsides of the villages in which they live.

After being extracted from the hillsides, the earth is brought back to the potter's home where it is left to dry either in trapezoidal wooden boxes known as "Troace" or on a flat platform.

When placed in "Troace" the clay dries and hardens and is later broken into pieces with a club in order to extract impurities. Thereafter, water is added to the clay and it is left to soak. When placed upon a flat platform, the clay dries more thoroughly as it is exposed to natural elements. Both the soaking and drying processes are necessary as they provide the clay with the elasticity needed for moulding. The drying of the clay usually occurs after the winter thaw as it is easier to break and filter out impurities during this time of the year.

After the drying and soaking processes, a special instrument known as "Mezdreaua" (scythe-point) is used for cutting the clay into thin slices. Thereafter, any remaining impurities are extracted from the clay. Eliminating these impurities is crucial for the successful production of the jug, for if stones and grass remain in the clay the jug will be more prone to breakage at the time of moulding or baking.

Next the clay undergoes a process known as "muratul" or pickeling during which the clay is placed into boxes and soaked for a few hours. Then the clay is kneaded either with the potter's feet, or mechanically with a kneader. This operation is undertaken either on the bare ground or on a carpet. During manual kneading the potter mixes the clay with his bare feet, working his way from the edges of the rectangular slab towards the center, ensuring that every centimeter of the clay has been meticulously covered; the imprints of his feet appearing like petals of a flower upon the slab of clay.

In moulding the clay, first the body of the wedding jug is formed and then the neck, stem, and the spout.[2] Once the jug has acquired its basic shape, the potter then adds his own finishing touches, both

---

[1] I.H. Crişan, *Ceramica daco-getică,* Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1969, pag. 172

[2] In the village Româna, wedding jugs are called „ibrice". They consist of six parts: the spout, the neck, the body, the torso, the shoulder and the handle. On a jug found in the village of Poientia, the mouth of the jug appeared in the form of a the head of a ram. The neck also displayed certain fetures of this animal. Silvia Zderciuc, Revista de Ethnografie şi Folclor, Tom. 4, 1/1989, pag. 68

functional and formal, such as the shaping of the handle and the engraving of reliefs. Images specific to certain styles of traditional Romanian pottery such as eagles, storks, roosters, peacocks, snakes, horses, and dogs are applied to various portions of the object: the torso, shoulder, neck, handle or spout. The slender shape of the wedding jug reflects its ancient, pre-historic roots and attests to its ceremonial function.

While the clay can be moulded and re-moulded into various forms by the potter, once it is baked it is transformed into its "eternal form".

In addition to shaping the clay by hand, the potter uses an instrument called "pieptenele" which is a comb made form the wood of pear trees (and thus waterproof) to give the surface of the jug a smooth texture. Additionally,a piece of leather called "plotog" is used to shape the lip of the jug, while a thin but crooked stick is used to carve the opening of the spout. When completed, the jug is separated from the moulding table with a piece of wire.

After the shape of the wedding jug is formed, it is dried in a warm and damp, though shady, location, either in the potter's workshop or outdoors. It is crucial that the jug not be placed in direct sunlight for, if it is, the exterior will dry too rapidly, preventing the interior from becoming thoroughly dry and, as a result, making the object more prone to breakage.

When partially dried, the surface of the wedding jug retains its porous quality making it ideally suited for painting with a white chalk called "angoba". After being painted, the wedding jug is soaked in a water and lime solution and then designs are painted on the surface of the jug.

Ovens of varying dimensions holding anywhere from 200-500 vases are used for baking the wedding jugs, and the first baking takes anywhere from 15-16 hours.[3]

In order to ensure that the object has been thoroughly baked, fragments placed on the exterior of the jug, prior to baking, must turn white and display no trace of soot.

After the oven cools, the jugs are removed and enameled. The enamel is usually purchased at the market or a fair and is prepared by the potter with lead oxide, glaze, water, and a small portion of silicon. Lead oxide can also be replaced by finely ground, colored particles of glass.

The second baking occurs after the enamel has been applied to the jug and the enameling process is considered complete once the jug has become hard and translucent. The degree of skill and talent of the craftsman is demonstrated through his ability to harmonize the 3 elements of earth, angoba and enamel, one of the distinct secrets of this craft.

The wedding jug eventually turns red as a result of the oxidation process. The jug is baked twice: once for shape and color and a second time for the enamel to set. During the first baking, elements such as aluminum, sand, sodium, iron oxide, calcium and hydroxide are formed. This reaction can occur only if the oven is at least 400°C, though the average temperature of the oven is usually 700-1200°C.

The wedding jug is decorated in a manner similar to that of other types of traditional Romanian pottery (pots, bowls, plates).

The decorative techniques are:

- Engraving: (with a fingernail) with a comb or a sharp metal object – one of the primary modes of decoration used by pre-historic civilizations. The "designs" produced by engraving are simple, characterized by straight lines and, to a lesser degree, spirals or winding lines. All lines however, must be continuous to ensure that no excess clay remains in the engraved areas.
- Carving: chunks of clay are often extracted from the object with a spatula, imbuing the jug with depth and dimension.

- Linear Applique: Segments of clay are applied to the torso, the anterior, or handle to both beautify the object and imbue it with more strength. (the potter often makes imprints upon these segments with his finger)
- Decorative Applique: handmade designs are applied to the jug (in the form of birds, flowers, animals, grapes etc.) in order to provide the jug with greater strength and stability, qualities which serve as a symbol for the strong bond between the young couple and the stability of the family in general.
- Painting (detailed painting with a small brush or the horn of a cow). The horn of a cow is usually employed to create spiral and linear designs, though this tool also produces patterns which resemble feathers and teardrops. For example, the teardrop design is the result of drawing successive concentric circles, of various colors, through which lines are drawn by a small brush called "gaiță." These colors then bleed together creating a webbed-effect.

The most frequently used colours are white, yellow red, green and black and are all prepared by the potter himself. In the village of Vama for example, the potters use ivory white, a colour which is derived from the mixing of clay from la Viile Apei (near Seini) with water.

Tomato-red is obtained by mixing clay from Bixad with water.

Yellow is produced by mixing red and white clay with water.

Green is the result of combining burnt copper and white clay.

Black is obtained by mixing "foci" (barbotina) with a soft rock from the village of Tur..

Cobalt blue is purchased at the market.

Other means of colouration include:

Yellow: the result of lead sulfide.

Green: acquired from the ashes of bunrt copper.

Tomato-red and brown: produced by mixing clay rich in iron, manganese and a portion of magnesium. (A proportion of manganese produces the brownish tone).

Bright red: derived from mixing oxide, simple iron or the ash of iron that has burned for a very long time at a very high temperature. This oxidation process produces a deeper red colour.

Black: produced by mixing manganese and copper oxide but cannot be used in combination with angoba.

Formal qualities of the wedding jug:

a) Ovoid form: (this form is found in all ceramic production centers) this type of jug usually has a spout in the shape of a human bird or horse.[4]

b) Spherical shaped with two or more handles; found in Oltenița and Banat.

c) Aviomorphic form: (the jugs are shaped in the form of a stork with two chicks, or a hen or a duck with her chicks; found primarily in the town of Oboga).

d) Athropomorphic (the form of a human, found in the villages of Oboga and Româna).

e) Of interest is the unique example of the wedding jug produced, in the form of a tractor by Dimitru P. Ghiață from Oboga.[5]

---

[3] See PL I, Contemporary cone-shaped ovens according to the drawings of Roswith Capesius in *Arta populară românească,* Bucureşti, 1969, planşa 316

[4] A particular case is the jug with the head of ram moulded by the potters from Poienița.

[5] Silvia Zderciuc, *Repertoriul formelor ceramicii populare româneşti,* Cap, II: Ulciorul, în manuscris

Additional qualities specific to the wedding jug:
- jug with a circular opening and a one-sided spout (Brăila, Câmpulung Muscel)
- jug with a circular opening and one lateral handle (Vlădeşti, Câmpulung Muscel)
- jug with a two-lobed spout and a tubular handle (Vama)
- jug with a spout in the form of a funnel and a tubular handle (Vlădeşti)[6]

At the present time the wedding jug, as a cultural phenomenon, has lost its earlier symbolic properties and is, for the most part, simply a decorative object displayed either on a table or on a wall along with a decorative cloth.

In the village of Oboga and Româna, craftsmen make wedding jugs, as well as plates and ceramic cups to accompany them, which have both aesthetic and utilitarian functions, serving as decorations or vessels for holding wine or tuica.

The change in both the function and form of the wedding jug is a result of greater urbanization, as well as the evolving market to which the craftsman has had to adapt himself. The main characteristics of folk art are simplicity of shape, richness of design and the particular placement of ornaments and color. To attain the ideal object of art, it is crucial that the ornaments and colors are both placed in perfect symmetry and evenly alternated.[7]

It should be emphasized that the 15 production centers in which wedding jugs are produced, serve as keys for understanding not only the skill and artistry of the craftsmen, but also the vast field of knowledge surrounding the evolution of the wedding jugs, including its original function and ethnic origins.

In order to create the perfect aesthetic balance the potter designs the jug so that the decorated portions are equivalent to the undecorated portions – thereby avoiding the "horror vacuum" sensation – a talent specific to Romanian potters which represents their capacity for interpreting and applying the laws of decoration.[8]

By examining traditional wedding customs it becomes clear that the wedding jug is of integral importance in the overall sequence of a wedding and is still a very pervasive cultural object.

Though wedding jugs are now utilized by particular peoples for distinct purposes, they have lost much of their symbolic significance. Thus, while wedding jugs continue to be used during the wedding ceremony, the participants often do not fully understand their purpose and meaning.

As a result of these factors, the wedding jug, today, functions primarily as a decorative object. Only via a socio-cultural analysis of the context in which wedding jugs are used then, can the initial functions of the wedding jug be determined.

The wedding jug, as a symbol of the wedding, plays a prominent role in all activities surrounding the wedding in most regions of Romania.

In Oltenia, for example, when the future groom sends his suitors to the parents of the bride in order to secure their blessings, they offer the parents a "plosca" (a round jug) filled with wine or tuica. If the bride's parents drink from the "plosca" it is a sign of approval. However, if they drink from the jug without first consulting the daughter and the daughter thereafter expresses her disapproval, the parents must refill the portion of wine or tuica they drank and return it to the suitors.[9]

---

[6] Ibidem, PL. III, IV.

[7] T. Bănăţeanu, *Arta populară din Nordul Transilvaniei,* Maramureş, 1969, pag. 251

[8] Ibidem

[9] Simion Florea Marian, *Nunta la români,* Bucureşti, 1890, pag. 99; Silvia Zderciuc, *Ploştile şi ulcioarele de nuntă,* în manuscris.

The wedding jug is also important for an activity known as the "calling of a wedding" which occurs on the Thursday prior to the wedding when the future brother-in-law, wearing an embroidered cloth around his chest (a style specific to the region of Telorman) or neck (a style specific to the villages of Olt and Dolj), offers the plosca to the relatives of the bride and the guests of her father.

The following are expressions used by the young man upon greeting the guests: "Good afternoon man of the house. We are having a big wedding with singers and our neighbor Ion, father of the groom invites you with great joy, to his home for a big celebration".

Those who accept the invitation must take a sip of the wine or tuica from the jug.

Or:

"I have come with the invitation (father of the groom) from his highness to invite you to the wedding, to the big wedding, that will be attended by all those that live and breathe".

Additionally, the wedding jug, filled with the wine or tuica, can be used in the selection of the future godparents.

Like glasses filled with wine during the courtship ritual when the offer of marriage was accepted or refused, in the same way, the wedding jug with the tuica or wine, is a gesture, a metaphor, for accepting or refusing the appointment of godparent.

In Oboga and Româna, both the groom and the bride offer invitations to their wedding. The groom travels with two "colts" (unmarried young boys) while the bride travels with two "mayors" (unmarried young girls).[10]

After the ceremony the bride and groom depart and the guests celebrate the union of the couple by drinking wine or tuica from the same wedding jug that was used for the initial courtship. This is a symbolic gesture intended to reaffirm the purity of the bride.

The use of the wedding jug during the many festivities surrounding the wedding also serves to mark the rites of passage of the new couple. For instance, on the Saturday evening before the wedding, the wedding jug is used in anticipation of the union between the bride and groom; on Sunday it is used to sanction that union and the coming together of two families.[11] On those evenings, the wedding jugs are filled with wine because wine, like water, is a symbol of prosperity – the act of drinking wine and the properties present in the wine serves to purify the couple and prepare them for a new life together. The bride and the groom are the first to drink from the wedding jug.

The day after the wedding, the brother-in-law takes the jug filled with tuica, as well as a necklace with coins, to the father of the bride.

A special type of wedding jug, called "olul de nănaş" (jug of the godfather) is used in Vama at specific times after the wedding. It is first used one week after the wedding, when the couple visits the godfather – a visit that symbolizes the integration on the couple into the community since, from this point on, the godparents will serve as "spiritual parents" to the newly married couple.[12]

Upon this visit, the couple fills the wedding jug with tuica as a sign of gratitude to the godparents

---

[10] Silvia Zderciuc, *Ulciorul în creaţia meşterilor olari de pe Valea Oltețului,* Revista de Etnografie şi Folclor, Tomul 34, 1/1989, pag. 68-69

[11] Interviewee: Grigore Ciungulescu, olar, 53 ani, Oboga, Olt şi Marin C. Truşcă, olar, 58 ani, Româna, Olt, information collected in September, 1980

[12] After the wine is drunk the wedding jug is hung from the beams of the roof, indicating that the number of couples that have been wedded by those godparents.

for supporting their marriage. With the appointment of godparents the social position of the newlyweds change.[13]

In some regions of Transylvania, one year after the wedding day, the jug of the godparents is used for a custom called "the marriage apple-tree".

The young couple purchases 12 pieces of pottery, 12 candles, one chair made from the wood of a pine tree, and various pastries and fruits, offering them as alms to 12 impoverished individuals. After church services on Sunday, the young couple, the godparents, the priest and those 12 individuals gather in a barn filled with tables. At the head of the table sits the priest, near the pine tree which is adorned with fruit. Also present is a snake made of wax with an apple in its mouth.

The snake, a white cloth, and red thread is used to decorate the tree, which is intended to symbolize the tree of life from the Garden of Eden. A small chair is placed alongside the tree. At every place setting, with the exception of that of the godfather (who receives the entire tree), appears a jug filled with wine or tuica, a candle, pastries and fruit.

For this feast a sheep is sacrificed and given to the priest. During the meal the priest puts the skin of the sheep under the table and places his feet upon it. After the priest blesses the food, the groom grasps the tree and says to the godfather: "Godfather! In this world the pine tree is yours, but in the afterlife it is mine".[14]

This event symbolizes the charity which is given, throughout a lifetime, to all the souls in the afterworld.

The same kind of jugs that were previously given to the godparents after the marriage are given to them again on Easter Sunday by the couple. During the year those jugs are used for a type of mineral water, known as "borcat" found in the villages of Lunca, Tur and Bixad.[15]

Floral, animal and anthropomorphic designs appear most frequently upon the wedding jugs. Geometric patterns are also present on the wedding jugs – though to a lesser degree than the aforementioned designs – and their aesthetic simplicity is characteristic of some the earliest pottery every produced.

There are 106 wedding jugs, from differing regions, in the collection of the Museum of the Romanian Peasant. The majority of them date from the end of the 19th century to the first half of the 20th century.

The decorative designs upon the jugs are of varying patterns: linear, angular, pointillist, wavelike, dashes, X's, and rhombus-shaped. These patterns, which are specific to certain ceramic centers, often appear on the decorative bands which surround a portion of the jug. Simple motifs are often alternated in order to create complex designs and shapes, animal motifs, (horns of rams) and stellar motifs such as the sun and stars.

In addition to their aesthetic properties, the designs have deep symbolic properties connected, for example, to the worship of the sun (horn of the ram, circle).

Some researchers claim that the ornaments found upon the wedding jugs have an agricultural significance. The spiral designs and horizontal S's, for example, are symbols of water, connected to the worship of the rain and fecundity, while the such shapes as the rhombus, wheel, and the semi-circle are solar symbols connected to the worship of the sun.

---

[13] Interviewee: Istvanfi Gheiza, olar, 38 ani, com Vama, Satu Mare; information collected in June, 1995

[14] Irina Nicolau, Georgeta Roşu, Ileana Petrescu, *De rîndul nunţii,* Muzeul Ţăranului Român, Bucureşti, 1991, pag. 120-121

[15] Tancred Bănăţeanu, *Ceramica populară din Ţara Oaşului,* E.S.P.L.A., Bucureşti, 1958, pag.

Additionally, the quartered-rhombus with a dot in each sector represents a field sown with seeds,[16] while the S, very prominent in jugs from Vlădeşti, Oboga or Horezu, might have its roots in an ancient symbol for life, happiness and protection against evil.

The horizontal S (cârligului – hook) also has pastoral references connected to the staff used by shepherds. Other symbolic references are to the sun, vitality, happiness and, again, protection against evil (Gauls and Romans placed this symbol outside of their homes in order to ward off lightning bolts). The horizontal S is also connected to worship of snakes, a symbol of fertility for the newlyweds.

Other designs on the wedding jug include tools used for weaving which take on very rough and primitive forms, though these designs appear more often on cups and mugs then on the actual wedding jugs.

Patterns such as circles, shells, spirals, and waves frequently decorate the wedding jugs because they are symbols of the sun.

Circle: "archetypal symbolic image which conveys to us the roots of universal culture is endowed with the power to protect because it signifies eternity."

The circle is present on the wedding jugs in the pattern of two or three concentric circles or in the form of a circle divided into four quarters.

Much has been written about the circle which is considered a universal symbol. For instance, even during antiquity the circle served as a symbol for perfection, the whole, the absolute, time (the wheel of life which is perpetually turning) or the solar image that manifests itself as a stellar image in folk art.

The star is of great significance and therefore explains why stellar images appear so frequently upon the wedding jugs. In popular folklore each person has his and her own star and, upon the death of that person, his or her star dissolves and falls down to earth. On the wedding jugs stars usually surround images of animals and people which appear in small groupings in the form of, for instance, horses with knights, guard dogs or frogs being consumed by snakes.

Like the circle, the cross is a universal symbol also widely used in antiquity. Christian tradition appropriated the cross and imbued it with sacred qualities, thereby broadening its significance ("the length and width of the cross symbolizes the enormity of the sky").[17]

Plant motifs are also present on the wedding jugs. By the end of the 19th and the beginning of the 20th century the design of floral patterns changed from rough, geometric patterns, to more detailed and intricate designs. The types of the plant motifs found on the jugs include branches of pine trees, vines with leaves and flowers, the tree of life and bouquets, flowers etc. Despite the fact that it does not appear frequently upon the wedding jug, the tree of life is a powerful symbol in popular folklore. It is a reflexive motif for the miracle tree which has fruits guaranteeing eternal life and roots in natural springs (which guarantees eternal life) and it is often positioned on the jug between two guard dogs, two snakes and two birds facing one another.

Zoomorphic images have allegorical significance and often dominate the overall composition. These motifs are the material embodiment of old beliefs that have been transformed from symbols into allegories and then into simple adornments.

In addition to being an image painted directly upon the jug, the bird might serve as the inspiration for forming the overall shape of the jug. Thus, potters have moulded wedding jugs in the shape of, for example, a stork, a chicken, or a hen with chicks. (found in Oboga)

The potters from Oboga are very skilled in designing these birds. The stork always appears with

---

[16] Gh. Nistoroaia, *Ştergare populare,* Muzeul de Artă Populară, Bucureşti, 1975, pag. 95

[17] *Stihira, glasul al 8-lea, la Utrenia din Ziua Crucii, Mineiul pe septembrie*

two chicks alongside her (the positioning of the chicks suggesting a nest-like formation.)

Since the stork destroys vermin she is highly valued and, if she is killed, it is considered a great sin. The nest of the stork is considered a good omen for the house because it is upon the house where the stork builds her nest. Thus, wedding jugs with the image of the stork upon them are considered bearers of luck, joy, and fertility.

On the one hand, these ornaments are a symbol for continuity of life for the young family, on the other hand, they serve to invoke the power of beneficence, protect the new couple from evil, and encourage fecundity, fertility, health and a fruitful life.

One of the most popular images, especially on jugs from Oboga, is the rooster. The representation of this bird on the wedding jug might be a borrowing from medieval symbols which equated the rooster with daybreak and the protection of the family.[18]

There is a strong connection between floral and leaf motifs "vine with flowers", bouquets, pine tree branches and bird motifs which decorate the wedding jugs.

Universal symbols such as vultures and peacocks appear either in a forward facing position or are positioned symmetrically on either side of a bouquet or a vine (the vulture delivers the spirit to heaven after death, and according to traditional folklore, is responsible for joining the souls of the couple in the afterlife). The pine tree branch with birds symbolizes the transfer of power and resistance from its owner to the newly married couple. Additionally, according to Simon Florea Marian, the pine-tree branch is a symbol of innocence and eternal youth. At the same time, the pine tree represents perpetuation, regeneration and the final victory of life over death and is used during many such occasions.

Zoomorphic silhouettes on the wedding jugs, in addition to floral motifs, represents the tie between folk ornaments and nature.

Lions also appear frequently on the wedding jugs, and are images derived from Eastern Hellenistic traditions as well as Romanian folktales.

The horse, an animal which has been historically revered, also appears upon the wedding jug in varying shapes and forms, as well as on dwellings in Oltenia and Maramures, on the walking sticks and furniture of Moldova and Transylvania, on the rugs of Maramures, on the clothing of northern Moldova, and more specifically, Muntenia. Upon the wedding jug the head and neck of the horse, or the entire image of the horse, along with a knight, might appear on the wedding jug.[19]

Traditional folklore imbued the horse with great power, believing it protected the house from evil spirits. The horse also has symbolic powers related to the images of pagan culture and the sun. The horse is inseparable from man, a reality that is easily recognized by noting the frequent appearance of the motif of the horse and knight on the wedding jugs from Oboga or Curtea de Argeş, produced at end of the 19th century.

Atop the horse sits the hero, predestined for victory. This "extraordinary" horse of folklore is found on the wedding jugs from Oboga. With enflamed nostrils, upright ears, and arched neck, the young horses are positioned on either side of the spout. Also of note are the wedding jugs from Curtea de Arges of the late 19th century, upon which appear the curious combination of horse and bird.[20]

Other images present upon the wedding jugs include guard dogs which are placed symmetrically on both shoulders of the jug. These animals have artistic virtue because of their variation in appearance,

---

[18] Ofelia Văduva, *Paşi spre sacru, Din etnologia alimentaţiei româneşti,* Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1996, pg. 49

[19] Paul Petrescu, *Motive decorative celebre,* Editura Meridiane, Bucureşti, 1971, pag. 117

[20] B.A. Rybakow, *Die Kunst der alten Slowen,* Dresda, 1957, pag. 56

the clever manner in which the potter shapes them, the position of their ears, and for their front paws, which suggest the vigilance of the animal.

The image of the snake is rife with symbolic qualities such as temporal transformation, ancestral eternity and regeneration. This motif is one of the oldest symbols of humanity and serves to protect the young family, and encourage fertility and the perpetuation of the species.

The snake is considered an expert in the mysteries of life, as well as the guardian of all hidden treasures. On the wedding jugs the snake appears either along or with another snake, or as a two-headed snake consuming a frog. The snake is a central element in traditional Romanian folk culture and thus a clay snake is often found under the entranceway of houses in Oltenia and Transylvania.

Anthropomorphic motifs also appear frequently on the wedding jugs and are of special importance not just from the visual arts perspective, but also in terms of the relationship between man and history.

An important image in ancient culture was the human being and therefore the human body appears frequently upon the wedding jug from Oboga and Romăna. In many cultures, the human form symbolizes a reduced model of the universe, and a microcosm of the idea of the world. This motif is represented by feminine images. (motifs of the human body frequently appears in the form of a woman) the reason for this (the genesis of this motif) stems from the mythology surrounding the mother-goddess and is also a result of the survival of ancient beliefs and rituals regarding fertility and fecundity.

Like zoomorpic images, anthropomorphic images which appear on these types of Romanian pottery are varied. Anthropomorphic images appear in two forms: in the form of a stylized head of a man which appears on the spout of the wedding jug or as the integral representation of the human body, of the jug itself.

In connection to this second form it must be emphasized that the potters from Romăna and Oboga created a jug which combines both feminine and masculine elements: the head of a bearded man along with the body of a woman – an image which symbolizes the merging of a man and the woman into the form of a couple and the new family.

The jugs whose spouts are moulded in the shape of the head of a man appear less frequently. (Three pieces from Oboga and another one from Romăna.) The jugs in the shape of a human with androgenous characteristics is very numerous.

Naturally, each of these jugs are produced in reference to the ritual of fecundity which is practiced to ensure the perpetuation of the species. The two features which are characteristic to all of these anthropomorphic shapes are: similarity with other pieces found around the world and affiliation with feminine types. The great goddesses of Harappa in India, from Mykenos in Crete and from the Nordic world or from the Middle East illustrates matriarchal episodes of human history, and are related, to the production of pottery made by women. In almost every case, the feminine object appeared wearing a long dress, flaring at the hem, forming the base of the jug. Upon the dress appear spirals, zig-zag lines, or floral representations. Thus, the jugs which appear as women in dresses serve as symbols of fertility.

Characteristics of the face are suggestive: the line of the nose continues to the forehead like a powerful beak of birds, and the eyes are shaped like two buttons. The hair and the jewels of the necklace are made from a clay strip and upon these strips the potter makes incisions and paints them with “cornul” (a horn of an animal).

The colored ornaments on the wedding jugs emphasize the functionality and aesthetic character of the wedding jug.

Of great symbolic significance are the colors which appear on the wedding jug; white, for instance, is a sign of quiet, peace, cleanliness. White also signifies the purity of sobriety and innocence. Additionally, golden yellow suggests optimism, red-orange the force and vigor, red corresponds to the fulfillment of

dreams, the fruit of life, blue to future hope, green ensures a positive disposition and, at the same time, boldness and persistence, the color of leaves and herbs, and suggests life, power and courage. Finally, black reflects old age, dusk and the extinguishing of natural life.

Their degree of technical skill combined with artistic talent has made many generations of potters well known. Craftsman like Marin C. Truşcă, Grigore Ciungulescu, Ion Răducanu, Dumitru Şchiopu, Marin Murgăşanu have continued the ceramic traditions the 19th and early 20th centuries, as have potters such as Nicolae Florea Pielmuş, Mitriță Viscol, and the families of Diaconeasa or Dumitru Lepădatu.

IX.PLANŞE

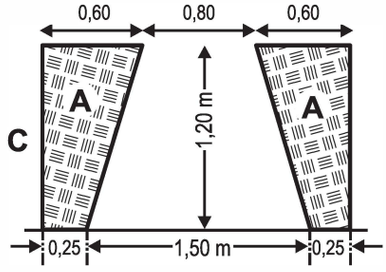

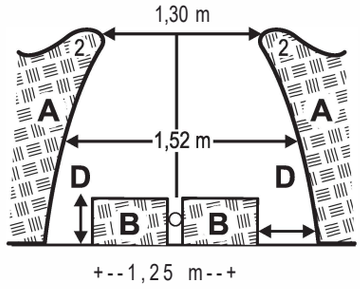

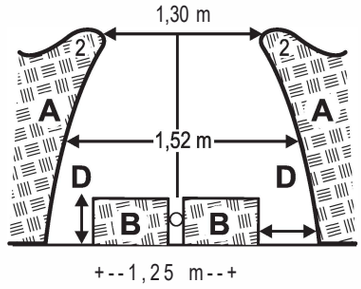

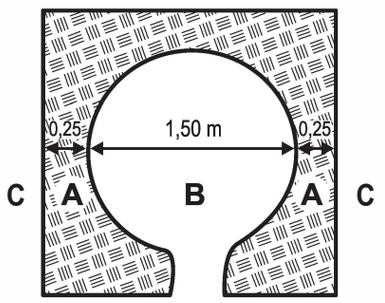

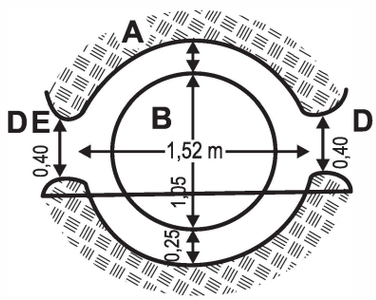

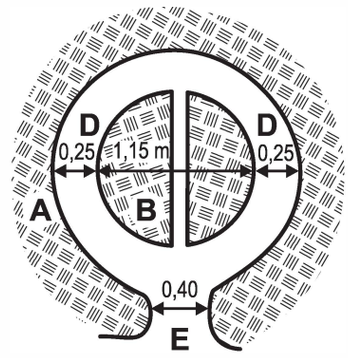

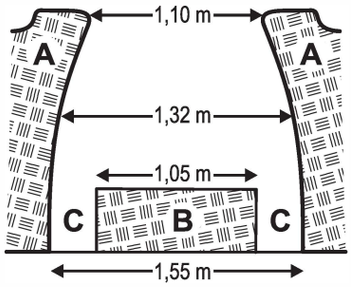

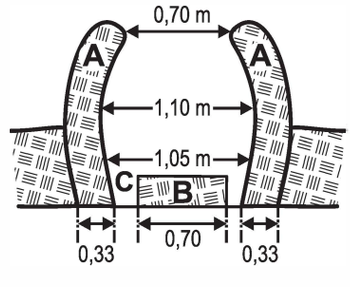

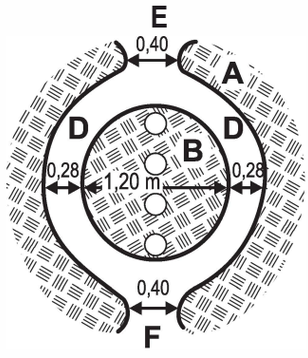

PL.I - Cuptoare tronconice de tip actual
(apud Roswith Capesius)

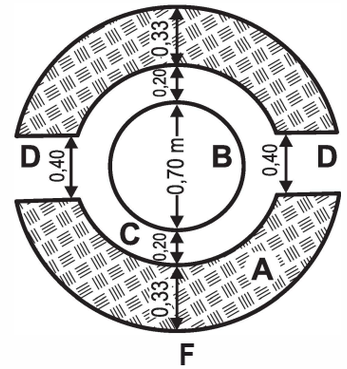

PL.II - După forma corpului
(apud Silvia Zderciuc)

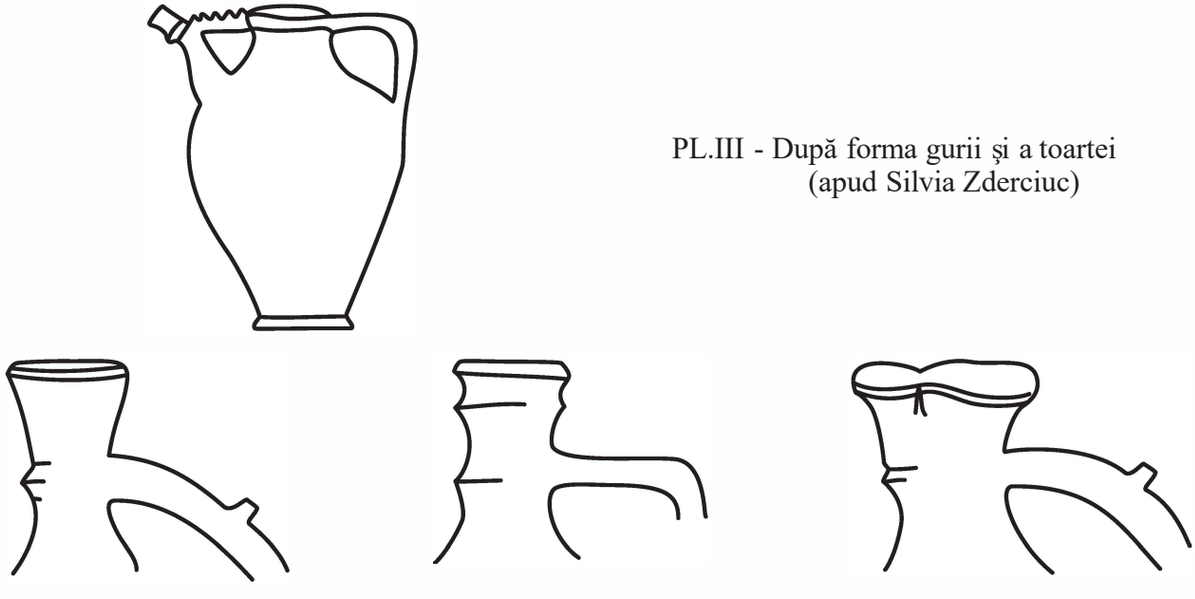

PL.III - După forma gurii şi a toartei
(apud Silvia Zderciuc)

PL.IV - Centre ceramice producătoare de ulcioare de nuntă
(sec. XIX - sec. XX)

Argeș

PL.1

PL.2

PL.3

PL.4

PL.5

PL.6

PL.7

PL.9

PL.8

PL.10

Olt

PL.11

PL.12

PL.13

PL.14

PL.15

PL.16

PL.17

PL.18

PL.19

PL.20

PL.21

PL.22

PL.23

PL.25

PL.24

PL.26

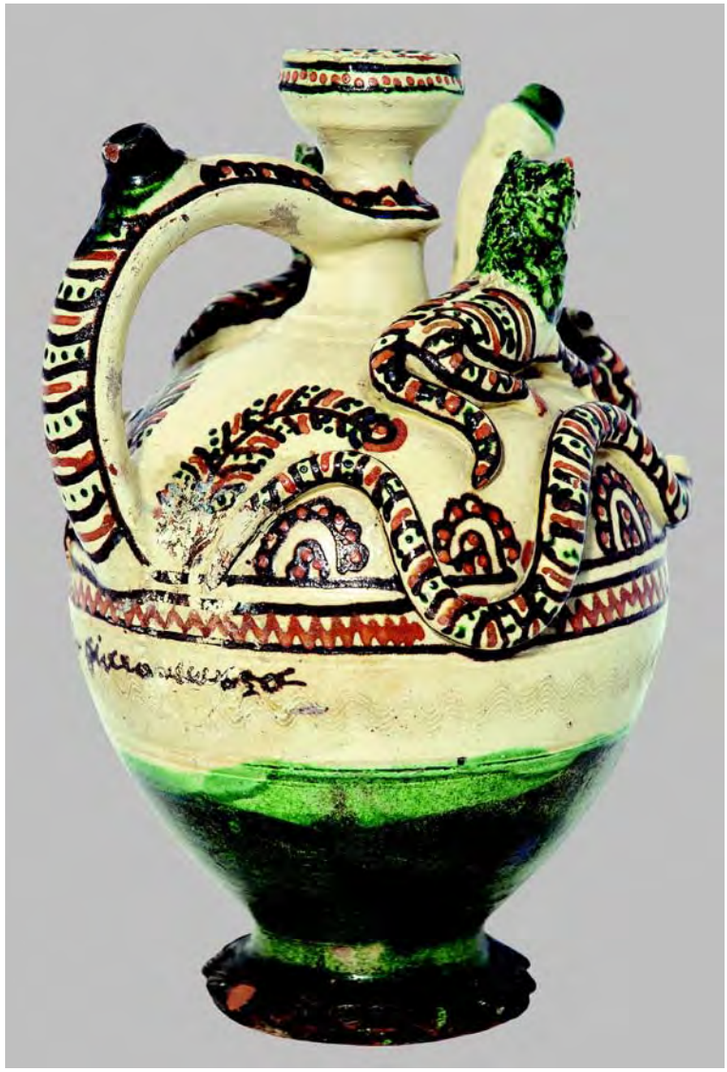

PL.27

PL.28

PL.30

PL.29

PL.31

PL.32

PL.33

PL.34

PL.35

PL.36

PL.38

PL.37

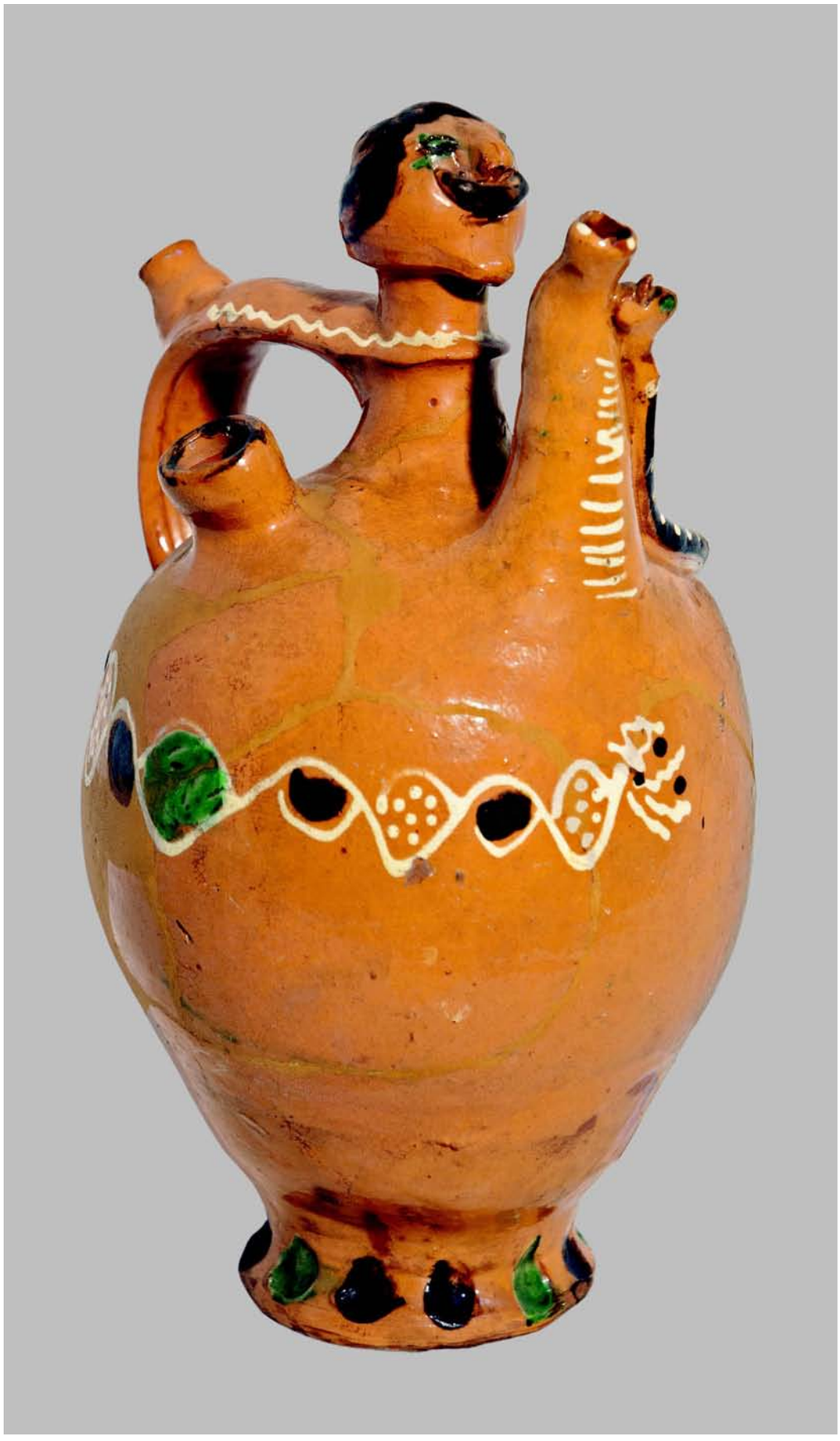

PL.39

PL.40

PL.41

PL.43

PL.42

PL.44

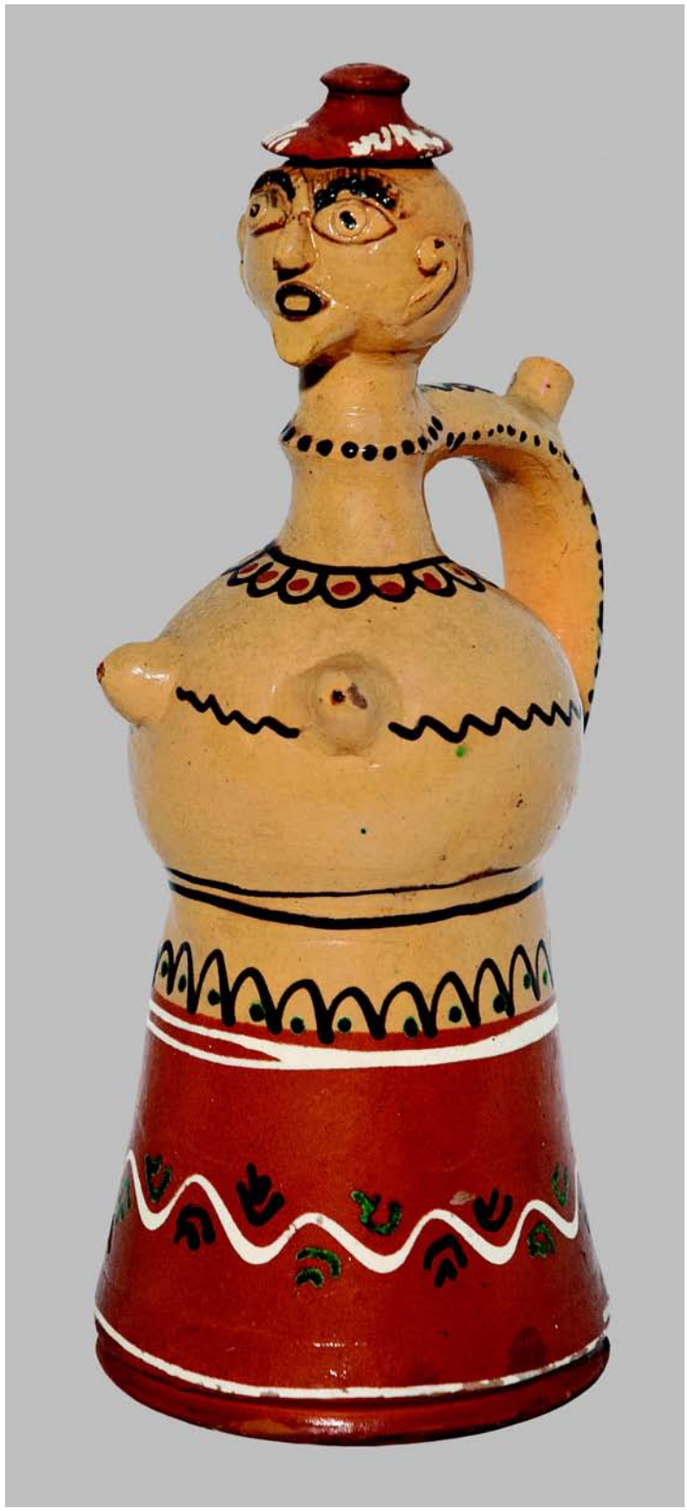

PL.45

PL.46

PL.47

PL.48

PL.49

PL.50

PL.51

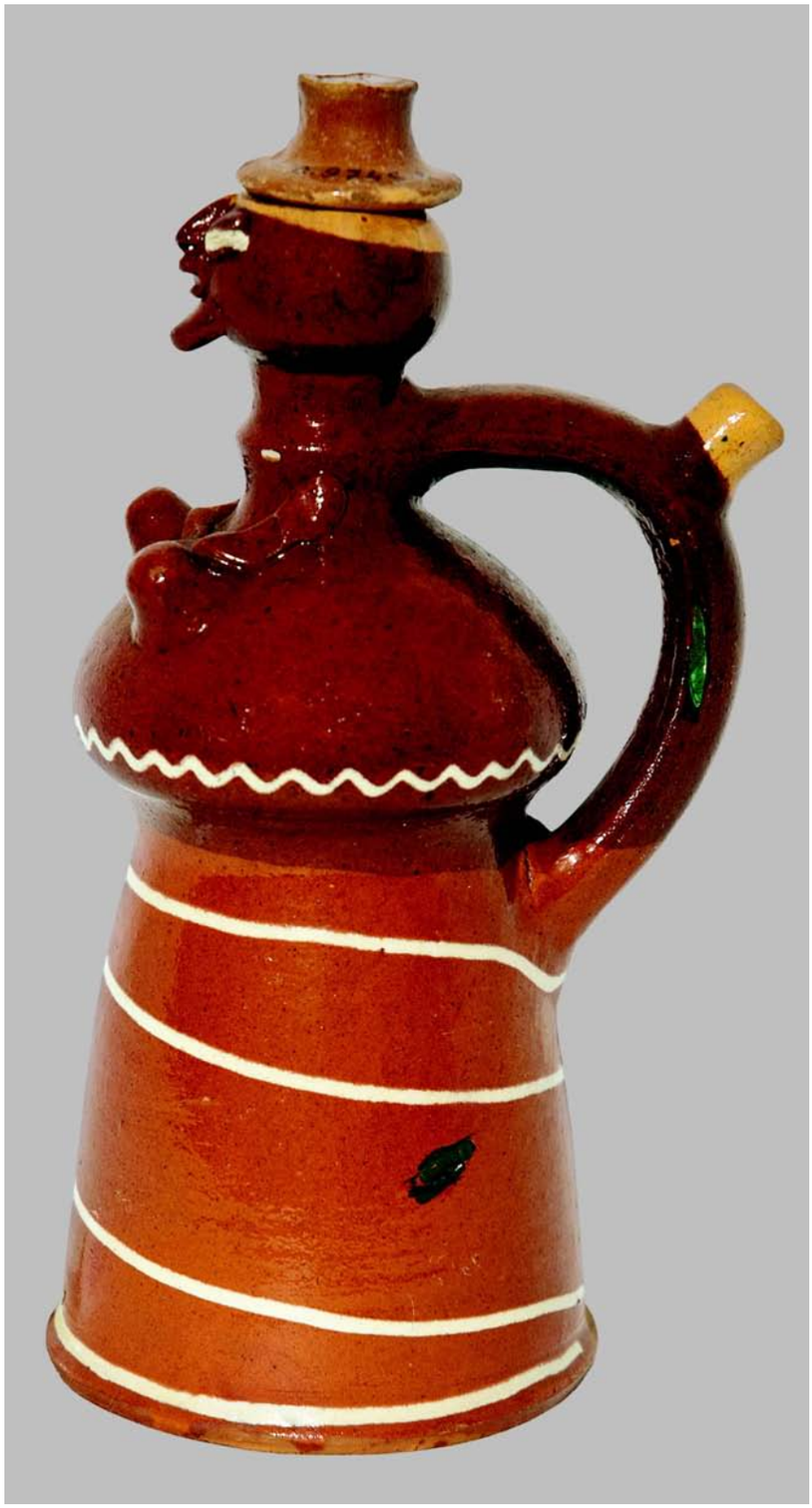

PL.52

PL.53

PL.54

PL.55

PL.56

PL.57

PL.58

PL.59

PL.60

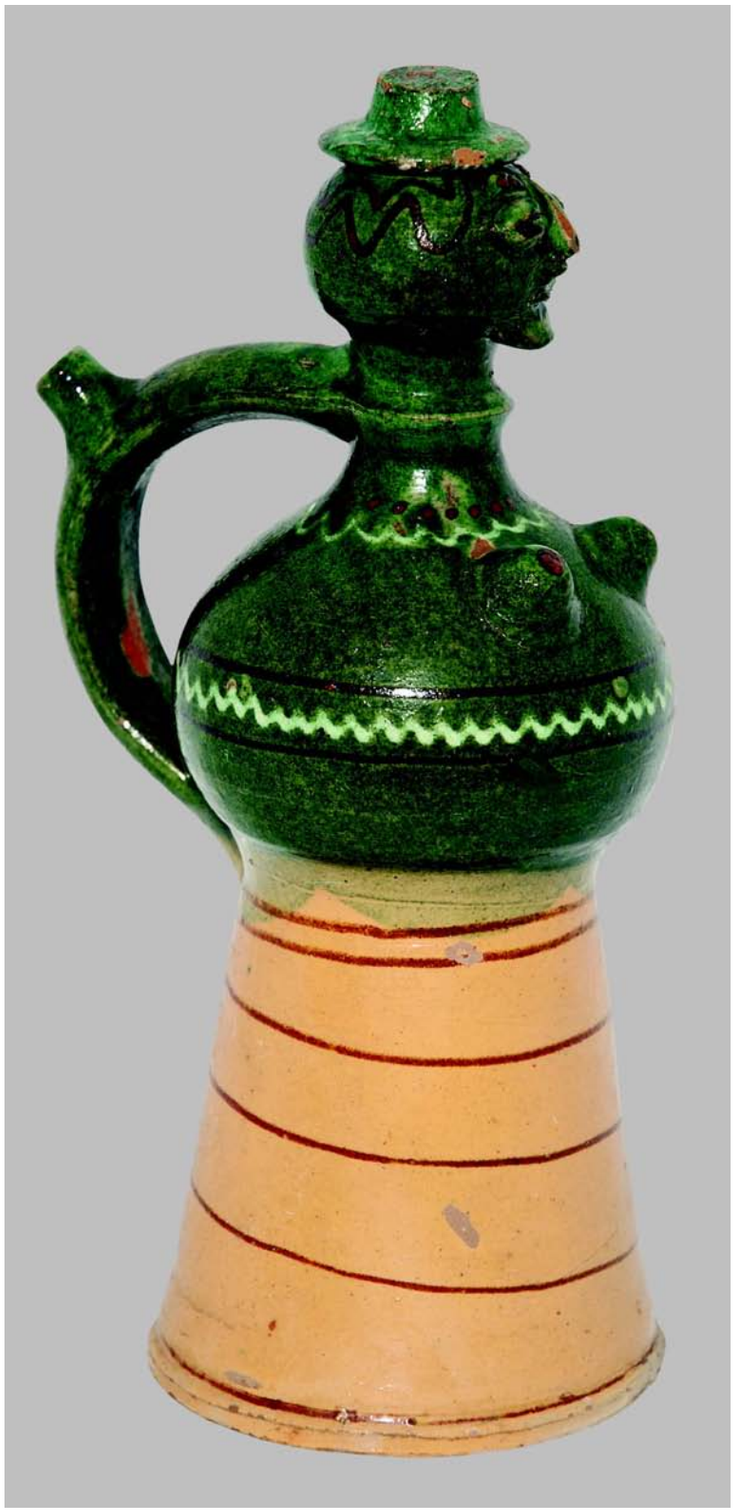

PL.61

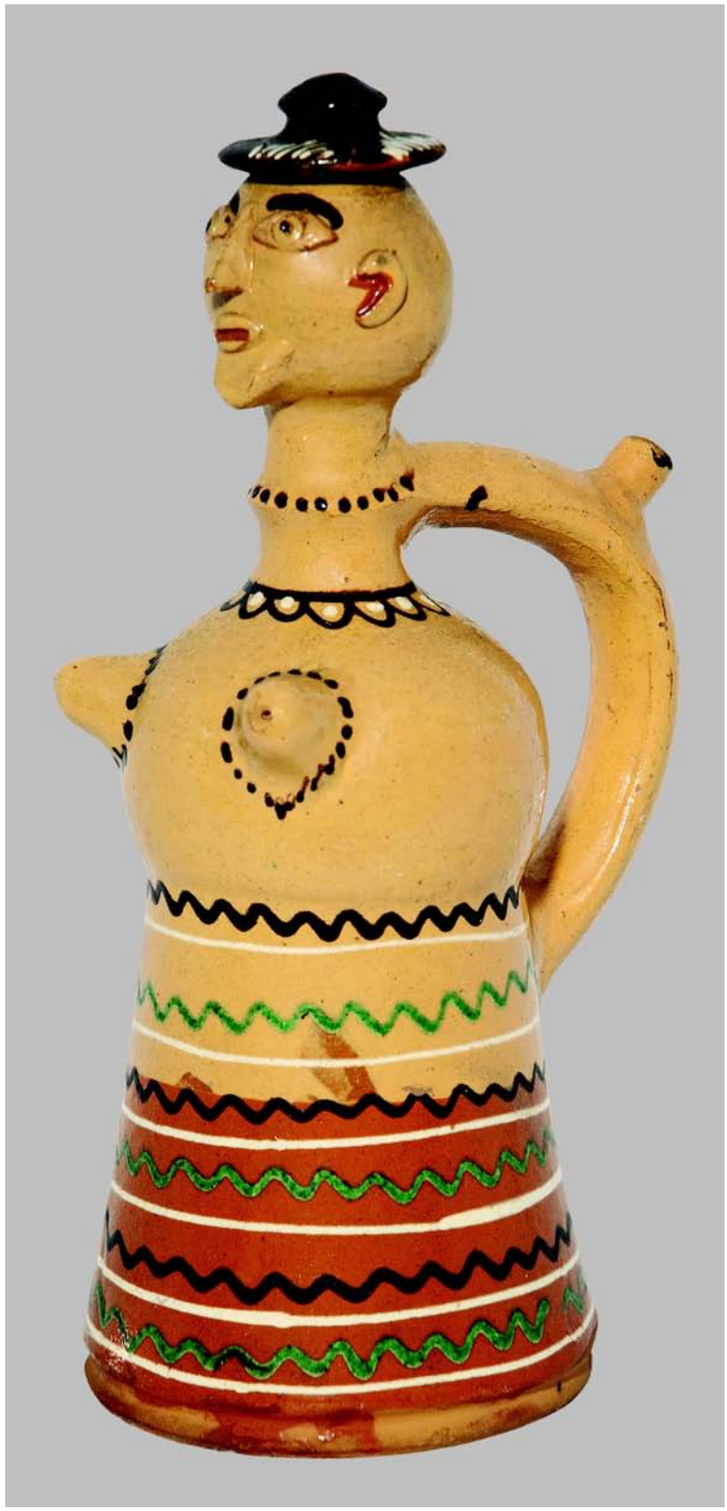

PL.62

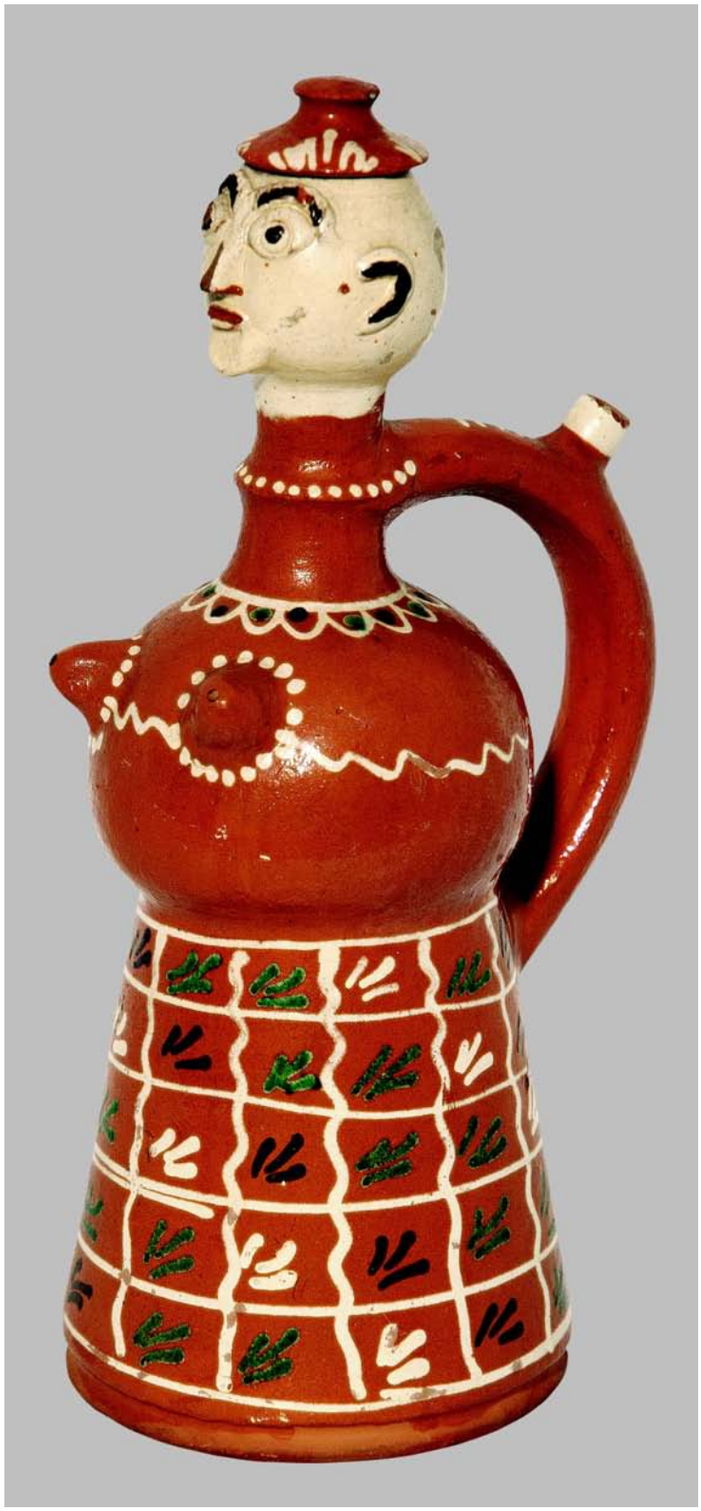

PL.63

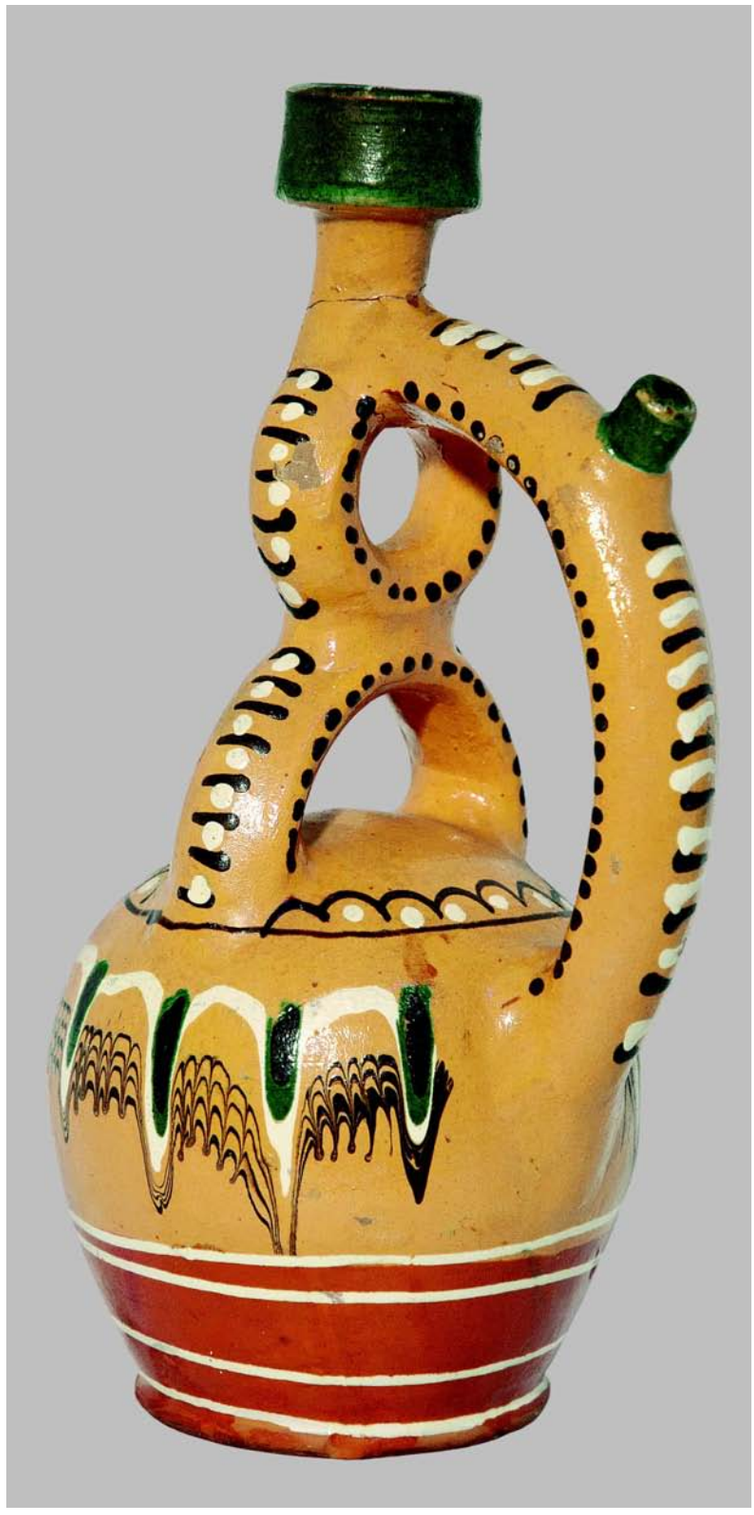

PL.64

PL.65

PL.66

PL.67

PL.68

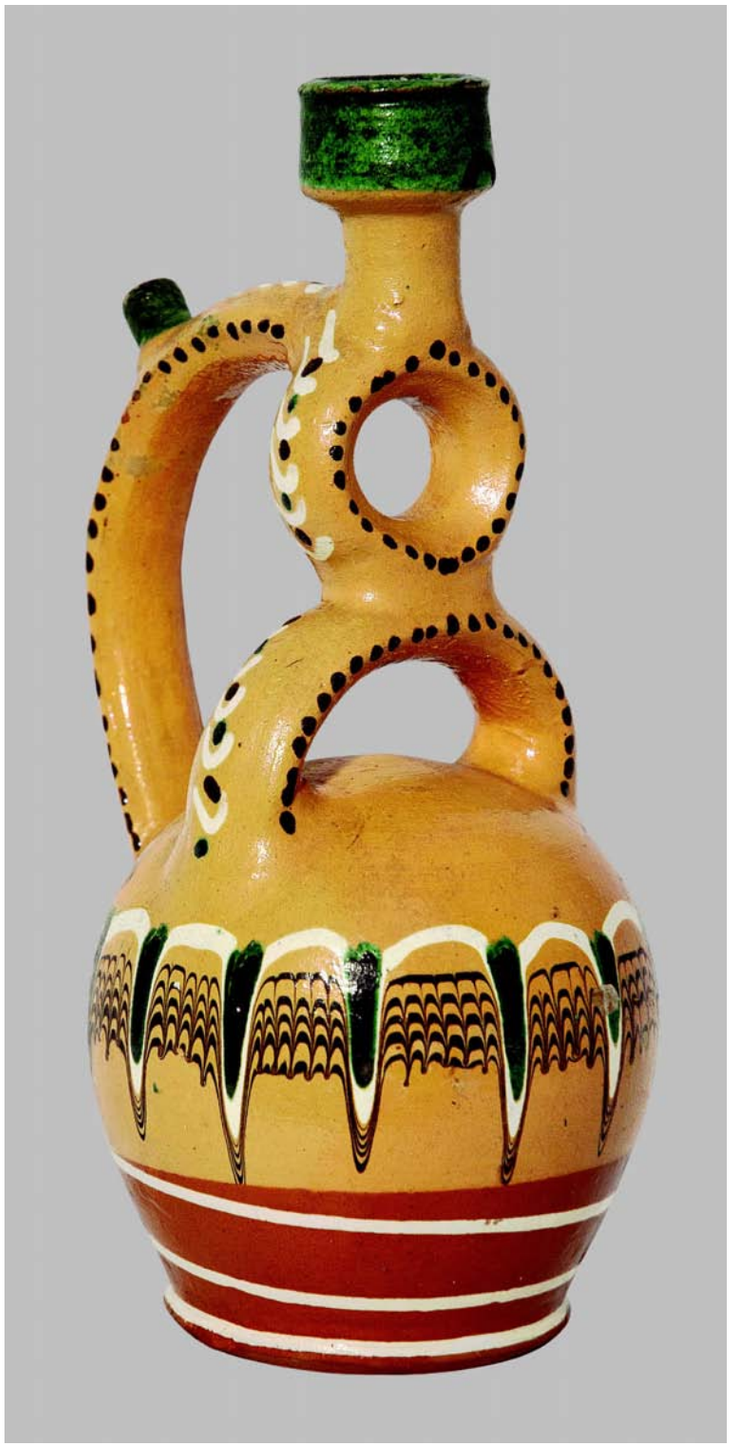

PL.69

PL.70

PL.71

PL.72

PL.73

PL.74

PL.75

PL.76

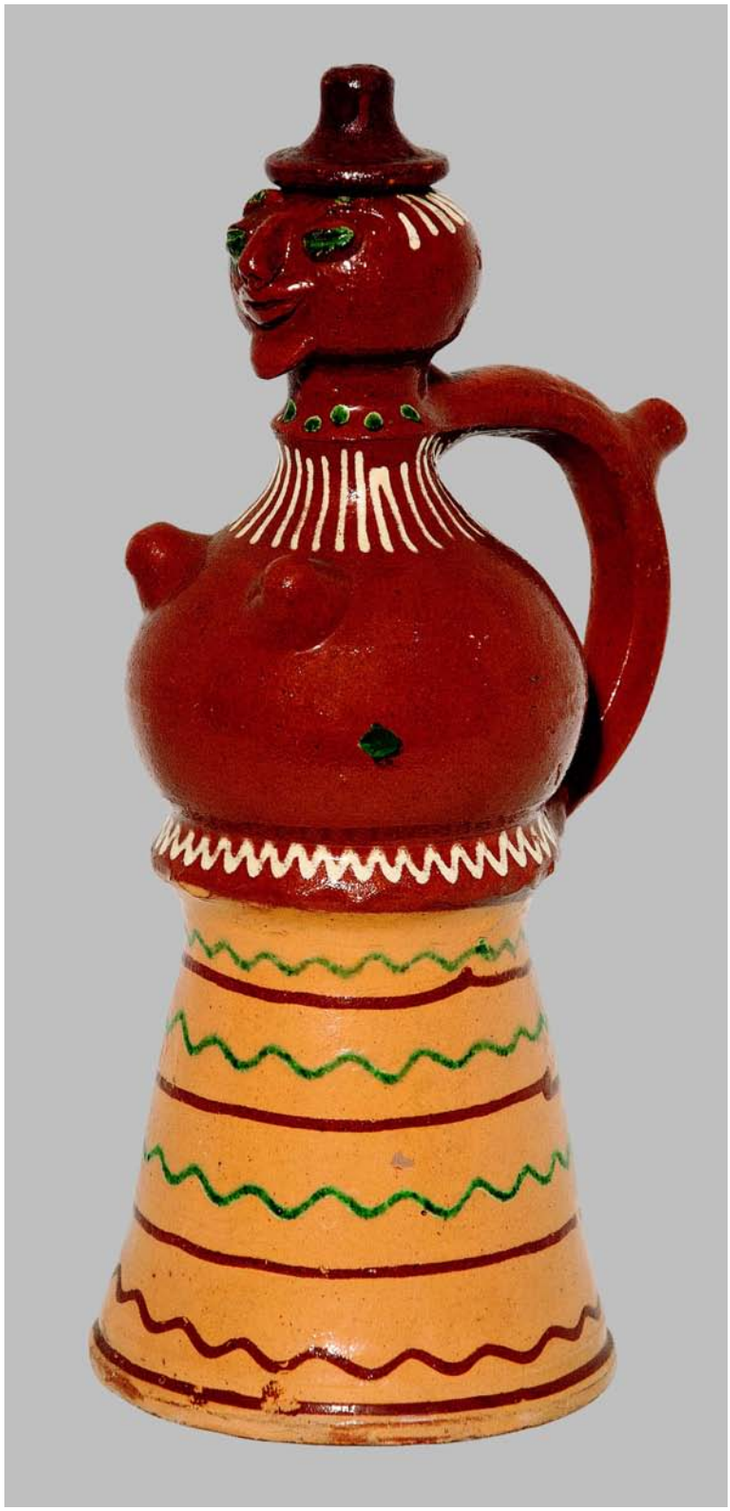

PL.77

PL.78

PL.79

Vâlcea

PL.80

PL.81

PL.82

PL.83

PL.84

Mehedinți

PL.85

Gorj

PL.86

PL.87

PL.88

Timiș

PL.89

Maramureș

PL.90

Satu Mare

PL.91

PL.92

PL.93

PL.94

PL.95

PL.96

PL.97

PL.99

PL.98

PL.100

PL.101

PL.102

PL.103

PL.104

PL.105

PL.106

Suceava

PL.107

X. CATALOG

ARGEŞ

PLANŞA 1

1. Număr inventar: C.11917 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3.Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Curtea de Argeş, Argeş **5. Autor:** Lucrat în cooperativa „Ceramica“ din Curtea de Argeş.
6. Datare: În jurul anului 1985.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicații în relief în care s-au practicat crestături şi incizii.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gâtul alungit care se termină cu un cap de cal înaripat (fantastic).
Calul este redat în poziție cabrată. Picioarele din față sunt ridicate, iar cele din spate se pierd în toarta lată, turtită, care se continuă până aproape de baza ulciorului. Lateral, ulciorul prezintă două guri asemănătoare unor ceşcuțe cu marginile crețe, de fapt, căile de umplere şi de curgere a lichidului. Între aceste două guri, este amplasat un vultur cu aripile desfăcute şi cu picioarele uşor arcuite. Registrul inferior şi pântecul piesei prezintă din loc în loc flori şi rămurele realizate din şuvițe aplicate în care s-au practicat incizii sau ştanțări, pentru a sugera nervurile frunzelor sau petalele florilor. Coama calului şi „aripile„ acestuia sunt sugerate prin crestăturile făcute în lutul crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-închis. **10. Funcționalitate:** Piesa se folosea în cadrul ceremonialului nunții tradiționale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Prezența calului înaripat aducea protecția tânărului cuplu, iar aceea a vulturului avea scopul de a-i ajuta pe cei doi soți ca în viața de dincolo să se regăsească.
11. Dimensiuni: înălțime = 26,2 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: Intrat în patrimoniul muzeului prin donația familiei Nicolae şi Maria Zahacinschi. A făcut parte din expoziția deschisă la Veneția în 2006. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 2

1. Număr inventar: C.11918 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Curtea de Argeş, Argeş **5. Autor:** Lucrat în cooperativa „Ceramica“ din Curtea de Argeş.
6. Datare: În jurul anului 1985.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, (unele amănunte realizate manual) din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ornamentat prin aplicații de şuvițe de lut, ştanțare, perforare şi crestare a lutului crud.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu un suport circular care-i asigură echilibrul, şi gât foarte alungit care se termină cu stilizarea unui cap de cal înaripat (fantastic). Calul este redat în poziție cabrată. Picioarele din față bat aerul, iar cele din spate se contopesc în toarta foarte puțin arcuită, cu marginile crețe, care se opreşte pe pântecul piesei. Lateral, ulciorul prezintă două stilizări asemănătoare unor ceşcuțe cu marginile crețe, de fapt, căile de umplere şi de curgere a lichidului. Frontal, pornind aproape de la bază, continuându-se pe pântecul şi umărul piesei, este amplasat un vultur cu aripile larg desfăcute. Penajul păsării este sugestiv redat de numeroase incizii şi aplicații de şuvițe de lut dispuse „în solzi“. Ochii păsării sunt incizați. Coama şi aripile calului sunt sugerate prin numeroasele crestături practicate în lutul crud. La baza ulciorului sunt dispuse în cerc câteva pastilaje. În trei dintre ele, prin stanțare, s-au sugerat flori. Pe pântec, sub fiecare din cele două ceşcuțe-miniaturi, se află câte o floare, realizată în aceeaşi manieră.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-închis. **10. Funcționalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Prezența calului înaripat aducea protecția tânărului cuplu, iar aceea a vulturului avea scopul de a-i ajuta ca în „viața de dincolo“ să se regăsească.
11. Dimensiuni: înălțime = 39 cm diametrul bazei = 13 cm
12. Observații: Intrat în patrimoniul muzeului prin donația familiei Nicolae şi Maria Zahacinschi. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 3

1. Număr inventar: C.2436 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Curtea de Argeş, Argeş **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Sfârşitul secolului al XIX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă;

ornamentat prin aplicații de lut şi incizii.
8. Descriere: Formă ovoidală cu un suport circular uşor înălțat (asemănător cu piciorul unei fructiere); are un gât alungit, gură circulară deasupra căreia stă o pasăre cu aripile uşor desfăcute. De gâtul piesei se prinde printr-un inel în relief o toartă, îngustă, tubulară, prevăzută cu țâță; la celălalt capăt toarta se prinde de pântecul piesei.
Ornamentele, avimorfe, sunt dispuse numai pe umărul piesei şi reprezintă trei păsări cu aripile uşor desfăcute, miniaturi ale păsării aflată deasupra gurii ulciorului. Acest grupaj ar putea constitui o variantă a acestui centru ceramic pentru „cloşca cu pui". Aripile păsării mari au penajul sugerat de numeroase incizii făcute în lutul crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-închis. **10. Funcționalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă" şi la „masa mare". Prezența păsărilor avea rostul de a meni fertilitatea tinerei perechi. Se folosea şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 33 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: Este unicat în colecția Muzeului Național al Țăranului Român şi a fost inclusă în expoziția permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 4

1. Număr inventar: C.13950 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Curtea de Argeş, Argeş **5. Autor:** Cooperativa Arcom **6. Datare:** 1/2 secol XX
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată şi manual, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicații în relief, incizii şi crestarea lutului crud.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit, care se termină cu un cap de cal (fantastic); picioarele din față sunt ridicate părând că bat aerul iar cele din spate „se pierd„ în toarta lată, turtită, care se continuă până aproape de baza ulciorului. Lateral, ulciorul prezintă două miniaturi de ceşcuțe, cu marginile crețe, care sunt de fapt guri de umplere şi scurgere a lichidului. Pe pântec, frontal, este amplasată o acvilă încadrată lateral de frunze stilizate, realizate din şuvițe din aplicații, în care s-au practicat incizii pentru a fi sugerate nervurile. Coama, ochii, botul, urechile animalului sunt redate tot prin incizii făcute în lutul crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-brun. **10. Funcționalitate:** A fost folosit în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă„ şi la ospățul de la „masa mare„. Prezența calului aducea protecția asupra cuplului nou constituit.
11. Dimensiuni: înălțime = 26 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: A fost inclus în expoziția tipologică „Ulcioare de nuntă„ din expunerea permanentă a muzeului.

PLANŞA 5

1. Număr inventar: C.2435 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Curtea de Argeş, Argeş **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** sfârşitul secolului al XIX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parțial manual şi la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicații în relief şi incizii.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit care constituie de fapt capul unui animal fantastic, calul înaripat; gura animalului este şi gura ulciorului. Are o toartă lată care se prinde la un capăt de coada animalului, iar la celălalt de pântecul piesei. Decorul este dispus pe toată suprafața piesei şi reprezintă flori stilizate care încadrează vulturul cu aripile larg desfăcute; gâtul ulciorului sugerează de fapt un animal fantastic; penajul păsării, pielea animalului sunt redate prin numeroase incizii practicate în lutul crud. Stilizările florale sunt amplasate pe toată suprafața piesei. Petalele florilor şi nervurile frunzelor sunt sugerate de numeroasele incizii de mare finețe făcute cu vârful metalic. Coama şi aripile calului sunt realizate prin crestarea lutului crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, brun. **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale având semnificații apotropaice şi de menire a fertilității şi prosperității tânărului cuplu.
11. Dimensiuni: înălțime = 45 cm diametrul bazei = 8 cm
12. Observații: A fost inclus în expoziția permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 6

1. Număr inventar: C.11868 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Curtea de Argeş, Argeş **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** A doua jumătate a secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicații în relief, excizii şi incizii în lutul crud, pictat cu cornul.

8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât scurt, terminat cu gură circulară; are o toartă lată care se prinde printr-un inel în relief de gâtul piesei, iar la celălalt capăt de pântecul acesteia; ornamentele sunt dispuse numai în registrul superior şi sunt amplasate astfel: pe pântec două benzi alcătuite din cele două cercuri, în interiorul cărora s-au practicat incizii în lutul crud.Între aceste două benzi sunt dispuse ornamente realizate în tehnica pastilajului; pe umărul piesei este infăţişată o scenă în care şarpele pare să înghită o broască. Ornamentele sunt aplicate în relief. Pentru a sugera pielea şarpelui s-au efectuat numeroase crestături pe tot corpul animalului, iar ochii şi gura sunt redate prin incizie. Labele broaştei sunt sugerate prin crestături ale lutului crud, iar ochii şi gura sunt conturate din mici bobiţe aplicate în relief.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-închis. **10. Funcţionalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la chemarea la nuntă“ şi „la masa mare“, cu scopul de a meni fertilitatea şi de a proteja tânăra pereche. Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 31 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: Intrat în patrimoniul muzeului prin donaţia familiei Nicolae şi Maria Zahacinschi.
A făcut parte din expoziţia Veneţia 2006.

PLANŞA 7

1. Număr inventar: C.7352 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Poienița, Argeş **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, aplicaţii în relief şi excizii.
8. Descriere: Formă ovoidală a cărui gură se termină cu un cap stilizat de berbec. Orificiul de umplere este circular iar cel de scurgere a lichidului este chiar gura animalului. Are o toartă lată, arcuită, care se prinde la capătul superior printr-un inel în relief de gâtul acestuia, iar la celălalt, de pântecul piesei. Ornamentele sunt dispuse frontal şi lateral dreapta şi reprezintă motive florale dispuse sub forma unui buchet. Elementele caracteristice speciei: coarnele şi urechile sunt realizate din şuviţe de lut aplicate, în care s-au practicat excizii, peste care s-au trasat cu cornul segmente de linii drepte, dispuse paralel. Ochii sunt realizaţi în tehnica pastilajului iar botul, tras din lutul crud, este realizat prin crestare la mijloc.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, verde. **10. Funcţionalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale la „masa mare“. Se regăseşte azi ca piesă decorativă în interiorul modern.
11. Dimensiuni: înălţime = 25 cm diametrul bazei = 14 cm
12. Observaţii: Prezintă o inscripţie în registrul superior, iniţialele unui nume şi anul confecţionării: „C.I.S. AN.1955“.
A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 8

1. Număr inventar: C.7186 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Poienița, Argeş **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** A doua jumătate a sec. al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, aplicaţii în relief, excizii şi incizii în lutul crud.
8. Descriere: Formă ovoidală a cărui gură se termină cu un cap stilizat de berbec. Orificiul de umplere este circular iar cel de scurgere a lichidului este chiar gura animalului. Are o toartă lată, arcuită, care se prinde la capătul superior printr-un inel în relief, iar la celălalt de pântecul piesei. Ornamentele sunt dispuse frontal şi lateral, pe toată suprafaţa şi reprezintă motive florale, buchetul, flancat de linii vălurite şi şiruri de puncte. Elementele caracteristice speciei: coarnele şi urechile sunt realizate din şuviţe de lut aplicate, în care s-au practicat excizii peste care s-au trasat cu cornul fragmente de linii drepte, dispuse paralel. Ochii sunt realizaţi în tehnica pastilajului iar botul este realizat prin decuparea lutului crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun. verde. **10. Funcţionalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale la „masa mare“. Se regăseşte şi ca piesă decorativă în interiorul modern.
11. Dimensiuni: înălţime = 28,5 cm diametrul bazei = 14 cm
12. Observaţii: Acest tip de ulcior se modelează numai în centrul Poienița, Argeş. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 9

1. Număr inventar: C.5638 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Poienița, Argeş **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** A doua jumătate a secolului al XX-lea

7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul
8. Descriere: Formă ovoidală a cărui gură se termină cu un cap stilizat de berbec. Orificiul de umplere este circular iar cel de scurgere a lichidului, este chiar gura animalului. Are o toartă lată, arcuită, care se prinde la capătul superior printr-un inel în relief de capul animalului, iar la celălalt de pântecul piesei. Ornamentele sunt dispuse pe toată suprafața acesteia şi reprezintă motive geometrice, cercuri concentrice, puncte şi linii vălurite, care redau blana animalului. Trăsăturile caracteristice speciei: ochii, coarnele şi urechile, sunt realizate din şuvițe de lut aplicate în care s-au practicat incizii. În spațiul dintre ele s-au trasat cu cornul, segmente de linii drepte, dispuse paralel. Botul este conturat prin pictare cu cornul. Ornamentele descrise se succed pe două medalioane, care împart suprafața piesei pe verticală.
9. Cromatică: Cărămiziu, maron, verde, alb-gălbui. **10. Funcționalitate:** Ulciorul se folosea în ceremonialul nunții tradiționale la „masa mare". Se regăseşte azi în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 28 cm diametrul bazei = 14 cm
12. Observații: Acest tip de ulcior se modelează numai în centrul Poienița, Argeş. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 10

1. Număr inventar: C.519 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Goleşti, Argeş **5. Autor:** Ion P. Cîrlănaru **6. Datare:** Primul deceniu al secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul, aplicații în relief şi impresiune cu ştanța.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât uşor alungit. Are o toartă scurtă, puternic arcuită, care se prinde la unul din capete de gâtul piesei, printr-un inel în relief, iar la celălalt de umărul acesteia. Gura ulciorului este circulară. Ornamentele, geometrice şi florale stilizate, sunt dispuse astfel: în registrul inferior sunt trase cu angobă câteva „limbi", pe fondul nesmălțuit. Registrul superior este smălțuit. Pe pântec este pictat un vrej cu frunze şi flori dispus circular. Pe umărul piesei s-a realizat un cerc în relief care este urmat de un ornament geometric, incizat cu pieptenele; apoi se succed linii vălurite şi arce de cerc. Aproape de gât este dispus un şir de flori, realizate din bucăți de lut aplicate, în care s-au realizat impresiuni cu ştanța. La baza acestuia este amplasată o spirală cochilie. Toarta prezintă pete policrome.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, galben, verde. **10. Funcționalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunții tradiționale, „la chemarea la nuntă" şi „la masa mare". Adesea se folosea şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 31 cm diametrul bazei = 9,7 cm
12. Observații: Meşterul Ion P. Cîrlănaru a fost distins cu premiul I la Concursul de olărie din 1908 organizat sub auspiciile Casei Regale a României.

OLT

PLANŞA 11

1. Număr inventar: C.2383 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Prima jumătate a secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicare de şuvițe din lut.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gâtul alungit şi toartă lată, puternic arcuită, prevăzută cu țâță. Toarta se prinde la un capăt de gâtul piesei, printr-un inel în relief, iar la celălalt de pântecul acesteia. Ornamentele, aplicate, sunt dispuse pe o porțiune mică a umărului piesei, frontal şi reprezintă un şir de stilizări florale urmate de două miniaturi de ulcior aşezate la baza gâtului, sub inelul de care se prinde unul din capetele toartei. Ulciorul se umple cu vin şi i se dă mirelui să bea primul. Pentru că nu se ştie pe unde poate curge vinul, acesta poate fi surprins şi astfel se stârneşte hazul mesenilor pe seama nepriceperii tânărului bărbat.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă" şi la „masa mare". Se mai folosea şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 29 cm diametrul bazei = 8,3 cm
12. Observații: Este o piesă unicat în colecția muzeului. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 12

1. Număr inventar: C.3250 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă **4. Zona (centrul):** Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Sfârşitul secolului al XIX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin incizie, excizie şi pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă avimorfă, cu gât scurt terminat cu o gură circulară. Toarta, mult alungită, se prinde la o extremitate de suportul oval al piesei, iar la cealaltă de gâtul acesteia, printr-un inel. Ulciorul propriu-zis este de fapt o barză cu doi pui. Pentru umplerea ulciorului (corpul berzei şi al puilor) au mai fost amplasate încă patru toarte. Suportul circular prezintă patru picioare care asigură echilibrul piesei. Decorul este amplasat astfel: corpurile păsărilor sunt pictate cu pensula, în câte două jumătăţi colorate în alb-fildeşiu şi verde-brun. Astfel se sugerează penajul acestora. Aripile berzei-mamă sunt realizate prin crestarea lutului crud iar ochii ei şi ai puilor, prin incizie.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, verde-brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale cu scopul de a meni fertilitatea tinerei perechi şi de a invoca binele asupra lor.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 21 cm
12. Observaţii: Piesă extrem de rară în colecţii, cunoscută în literatura de specialitate ca „barza cu pui„, a fost inclusă în expoziţia de bază a muzeului la sala Tipologii şi reprodusă în lucrările importante despre ceramica tradiţională: Barbu Slătineanu - *Ceramica*; Corina Nicolescu, Paul Petrescu - *Ceramica tradiţională*; Georgeta Roşu - *Ulcioare de nuntă* şi *Ceramica tradiţională din România*.

PLANŞA 13

1. Număr inventar: C.210 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă **4. Zona (centrul):** Oboga, Olt **5. Autor:** Nicolae Florea Pielmuş **6. Datare:** Anul 1908
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin incizie, aplicaţii în relief şi imprimare cu sigilii de lut.
8. Descriere: Formă avimorfă reprezentând cloşca cu pui. Gâtul înalt, cu gură circulară, este prins de spatele păsării ; toarta tubulară, cu ţâţă, se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de coada păsării.
La bază ulciorul prezintă numeroase stilizări avimorfe – „puişori“ cu aripile desfăcute – aşezaţi în cerc. Decorul este dispus astfel: la bază, pe suportul circular, sunt practicate incizii şi crestături; pe pieptul păsării sunt amplasaţi doi şerpi în relief; pe spate şi pe aripi numeroase incizii sugerează penajul păsării. Aceleaşi incizii s-au făcut şi pe toarta ulciorului.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea şi rodnicia tânărului cuplu.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 30 cm
12. Observaţii: Meşterul a participat cu mai multe piese la primul Concurs Naţional de Olărie organizat în 1908, unde a luat premiul I, în valoare de 100 lei, cu o strachină, şi ea achiziţionată de muzeu. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii. A participat în concurs şi cu ulcioarele C.706, C.707, aflate şi ele în colecţiile Muzeului Naţional al Ţăranului Român.*

PLANŞA 14

1. Număr inventar: C.283** **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă **4. Zona (centrul):** Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** sfârşitul secolului al XIX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; decorat prin stropire cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă avimorfă. Sugerează o raţă. Orificiul de umplere este amplasat pe spatele păsării, iar prin cioc se scurge lichidul. Tot pe spate este fixată toarta lată, la ambele capete; echilibrul piesei este asigurat de un suport circular. Decorul este dispus pe toată suprafaţa piesei şi este alcătuit din pete de culoare care sugerează, prin dispunerea lor, penajul păsării. Ciocul şi ochii sunt incizaţi şi conturaţi cu pete de culoare.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitate tinerei perechi (prunci mulţi şi sănătoşi).

---

* Apud, Silvia, Zderciuc, *Concursul de olărie din 1908*, Revista Muzeelor, 1/1968 şi arhiva Muzeului de Artă Populară, Dosar 6/1, vol. 2, fila 47.
** Piesa este menţionată în primul registru de inventar completat de Al. Tzigara-Samurcaş la poziţia 7100, fila 196 (inventar general), C.283 inventarul pe colecţie.

11. Dimensiuni: înălțime = 25 cm lățime = 17,5cm
12. Observații: A fost inclusă în expoziția permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 15

1. Număr inventar: C.203 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Sfârşitul secolului al XIX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parțial manual şi la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin stropire cu pensula, incizie şi cu aplicații în relief.
8. Descriere: Formă avimorfă. Are o toartă lată care se prinde la ambele extremități de spatele păsării. În regiunea cozii, pe spate, se află orificiul de umplere, iar ciocul este locul de curgere a lichidului. Decorul este dispus pe toată suprafața piesei. În registrul inferior sunt amplasate stilizări antropomorfe tratate după toate regulile steatopigiei. Aripile şi creasta păsării prezintă numeroase incizii fine făcute în lutul crud. Penajul păsării este sugerat de numeroşi stropi galben-sofran făcuți cu pensula.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, alb, galben-şofran **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale cu scopul de a meni fertilitatea şi de invocare a binelui asupra tinerei familii.
11. Dimensiuni: înălțime = 25 cm diametrul bazei = 13 cm
12. Observații: Piesa a fost achiziționată de Al. Tzigara-Samurcaş din Filiaşi, în anul 1907. Ea participase la Expoziția Jubiliară din anul 1906.* A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 16

1. Număr inventar: C.520 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Sfârşitul secolului al XIX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul; aplicații în relief şi incizie.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât scurt terminat cu cioc; toarta lată se prinde la o extremitate de umărul piesei, iar la cealaltă direct de buza acesteia. Decorul este dispus pe toată suprafața. Buza şi pântecul piesei sunt acoperite de ornamente geometrice (valul, zig-zagul, cercul) care încadrează benzi de ornamente florale şi fitomorfe (vrejul şi ramura de brad). Pe umărul piesei se află un registru în care sunt amplasați doi şerpi încadrați de un brâu incizat şi altul de ornamente realizate în tehnica pastilajului dispuse în cerc. Peste ele s-au executat impresiuni cu sigiliul de lut. Ciocul ulciorului este înconjurat de aceleaşi ornamente.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, verde-oliv, alb-fildeşiu **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale cu scopul de a meni fertilitatea şi de a invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălțime = 24,5 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: A făcut parte din colecția Toma Stelian. A fost inclusă în expoziția permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 17

1. Număr inventar: C.192 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1956
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu trăsături androgine (cap de bărbat şi corp de femeie) tratat după toate regulile steatopigiei. De gâtul piesei se prinde, printr-un inel în relief, un capăt al toartei uşor turtită, prevăzută cu țâță; celălalt capăt se prinde de pântecul piesei. Ornamentele geometrice şi fitomorfe sunt amplasate pe toată suprafața piesei sugerând decorul rochiei în formă de clopot. „Limbile„ de culoare trase cu pensula sunt conturate cu câte două şiruri de puncte şi au amplasate în mijloc câte trei frunze stilizate. În talie sunt trasate două şiruri de puncte care sugerează probabil un cordon. Bustul proeminent, este decorat cu şiruri de puncte. Figurina are brațele ținute în repaus pe piept. Podoaba capilară este redată printr-o pată de culoare brună, iar trăsăturile feței sunt realizate prin pictare cu cornul, peste o suprafață aplicată în care sunt sugerați ochii, nasul şi gura.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-gălbui, brun, maron-deschis, verde **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale cu scopul de a meni fertilitatea şi de a invoca binele pentru tânăra pereche întâlnită şi în interiorul

* Apud, Silvia, Zderciuc, *Repertoriul formelor ceramicii populare româneşti*, cap. II, Ulciorul, lucrare aflată în manuscris.

modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 24 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observații: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 18

1. Număr inventar: C.521 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Începutul secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parțial manual şi la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin incizie şi aplicații în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât scurt, gura circulară şi buza răsfrântă. Are o toartă cu țâță, care se prinde la una din extremități de gâtul piesei printr-un inel, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul geometric şi zoomorf stilizat este dispus astfel: la bază, cercuri grupate câte trei delimitează două registre în care sunt amplasate fragmente de „linii-feston„; pântecul piesei este conturat de trei cercuri albe, alternate cu două brune. Pe umăr două cercuri realizate din brâne crestate, încadrează flori stilizate, realizate în tehnica pastilajului. Până la baza gâtului, un şarpe cu corpul foarte ondulat, încearcă să înghită o broască. Pielea celor două animale este sugerată de numeroase incizii practicate în lutul crud, asemănătoare unor haşuri foarte fine.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, verde, alb-fildeşiu, negru **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale cu scopul de a meni fertilitatea tinerei perechi şi de a o proteja.
11. Dimensiuni: înălțime = 42,5 cm diametrul bazei = 12,5 cm
12. Observații: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 19

1. Număr inventar: C.522 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Începutul sec. al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, imprimare cu rotița, imprimare cu sigilii din lut, crestare.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit, care se termină cu o gură circulară. Are o toartă scurtă, cu țâță, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief iar la celălalt de umărul acesteia. Ornamentele, geometrice, florale şi zoomorfe stilizate, acoperă toate registrele piesei. La bază sunt amplasate cercuri concentrice urmate de fragmente de „linii feston“ încadrate de puncte sugerând „încrețul“, unul din registrele ornamentale ale mânecilor iilor din zonă. Pântecul piesei este marcat de cercuri concentrice urmate de ornamente circulare crestate şi aplicații din lut, în care s-au practicat impresiuni cu sigiliul pentru a sugera flori. Acestea se desfăşoară şi pe umărul piesei, până la baza gâtului, printre corpurile unduite ale celor trei şerpi, ale căror capete sunt deosebit de expresive: gura ascuțită, ochi realizați prin impresiune. Pielea animalelor este sugerată de impresiuni făcute cu rotița pe toată suprafața corpului.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-gălbui, negru, verde **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale „la chemarea la nuntă“ şi „la masa mare“ pentru a meni fertilitatea tinerei perechi.
11. Dimensiuni: înălțime = 37,5 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observații: Este unicat în colecția muzeului. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 20

1. Număr inventar: C.2610 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Prima jumătate a sec. al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă avimorfă care sugerează o gâscă stând în poziție ciucită. Capul păsării este de fapt gura ulciorului. Orificiul de umplere este amplasat pe spate între cele două aripi desfăcute. Toarta scurtă este aşezată şi ea pe spate şi se aseamănă cu un mâner. Coada este redată prin câteva crestături făcute în lutul crud. Penajul păsării este realizat prin linii în zig-zag şi fragmente de linii drepte, dispuse paralel, aglomerate numai în registrul superior. Echilibrul ulciorului este asigurat de trei picioare scurte.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, galben **10. Funcționalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunții tradiționale la „masa mare“. Se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 20 cm diametrul bazei = 25 cm

12. Observaţii: În 1968 a făcut parte din expoziţia deschisă la Alba-Iulia cu ocazia aniversării semicentenarului Marii Uniri şi a fost inclusă în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 21

1. Număr inventar: C.10486 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Începutul secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit, care se termină cu o stilizare antropomorfă (un cap de bărbat). Are o toartă lată, puternic arcuită, care se prinde la un capăt de gâtul ulciorului, iar la celălalt de pântec. Ornamentele geometrice şi fitomorfe sunt dispuse numai în registrul superior. Ele sunt linii vălurite dispuse circular, alternate cu vrejul cu frunze. Trăsăturile feţei sunt realizate din aplicaţii în relief, iar la extremitatea superioară, pe cap, este trasă cu cornul o linie vălurită care sugerează podoaba capilară.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-gălbui, bej, brun, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale, pentru „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 9 cm
12. Observaţii: Piesa a făcut parte din colecţia Virgil Duval - Demetrescu.

PLANŞA 22

1. Număr inventar: C.2211 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1908
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi prin incizie şi modelare cu mâna.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt şi gura în formă de pâlnie; are o toartă cu ţâţă, puternic arcuită care se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei printr-un inel, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul este dispus astfel: la bază, pe marginea suportului circular este pus un brâu alveolar, spre pântec două benzi late, circulare, încadrează grupaje de câte trei arce de cerc conturate cu şiruri de puncte, alternante cu ramura de brad; pe umărul piesei sunt incizate triunghiuri aşezate între două benzi circulare alcătuite din câte două cercuri şi segmente de linie dreaptă dispuse vertical. La gura ulciorului sunt amplasate în cerc trei copite de cal.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-brun, alb **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“, cu scopul de a feri de rele tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălţime = 34,2 cm diametrul bazei = 11,7 cm
12. Observaţii: A fost achiziţionată de Al. Tzigara-Samurcaş după Concursul Naţional de Olărie.

PLANŞA 23

1. Număr inventar: C.176 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Începutul secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi incizare cu pieptenele.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt şi toartă cu ţâţă, care porneşte de la mijlocul gâtului, unde formează un inel şi se termină pe pântecul vasului. Decorul este dispus numai pe registrul superior şi reprezintă motive geometrice dispuse alternativ. Astfel sunt alternate: spirala cu linia în zig-zag, cu cercuri şi unghiuri. Grupajele de unghiuri de pe umăr sunt despărţite de ornamente geometrice dispuse în benzi care sugerează încreţul cămăşilor tradiţionale în zonă.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, alb, verde, galben **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale la „chemarea la nuntă“. Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălţime = 34,5 cm diametrul bazei = 11,3 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 24

1. Număr inventar: C.178 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Începutul secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă;

ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit şi gură circulară; are o toartă lată care se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei printr-un inel, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul este dispus numai în registrul superior pe pântecul şi umărul piesei şi reprezintă motive geometrice: cercuri care delimitează linii în zig-zag şi „solzişori". Pe umăr sunt amplasate grupaje de unghiuri alcătuite din puncte şi segmente de linie dreaptă. Gura şi ţâţa sunt conturate cu verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-brun, verde-deschis, alb-fideşiu, roşu-cărămiziu **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nuntii tradiţionale la „chemarea la nuntă". Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălţime = 35,5 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 25

1. Număr inventar: C.5362 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Constantin M. Diaconeasa **6. Datare:** anul 1924
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi apoi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; pictat cu cornul.
8. Descriere: Formă avimorfă reprezentând o pasăre stilizată (probabil o raţă). Orificiul de umplere este amplasat pe spatele păsării, iar ciocul constituie gura prin care curge lichidul. Are o toartă lată, foarte puternic arcuită, care se prinde cu ambele capete de spatele ulciorului. Echilibrul acestuia este asigurat de cele patru picioare „trase" din lutul crud. Decorul geometric şi floral este amplasat astfel: pe spate şi aripi s-au trasat segmente de linie dreaptă dispuse paralel; în rest e amplasată ramura cu frunze şi flori pentru a sugera penajul păsării.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, alb, maron-roşcat, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea tinerei perechi.
11. Dimensiuni: înălţime = 17,5 cm lăţime = 25 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 26

1. Număr inventar: C.5545 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Constantin M. Diaconeasa **6. Datare:** Primele decenii ale secolului al XX lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi apoi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin incizie cu pieptenele, prin pictare cu cornul şi cu aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit şi gură circulară; coada tubulară are ţâţă şi se prinde la un capăt de gâtul piesei, iar la celălalt de pântecul ei. Decorul este dispus numai în registrul superior şi reprezintă linia în val, spirala şi zig-zagul alcătuind un chenar pentru motivele zoomorfe care compun un mic grup statuar pe umărul piesei: doi lei sprijiniţi pe labele din faţă, încadraţi de doi şerpi ţinând în gură o broască. Podoaba capilară a leilor este redată prin numeroase striaţiuni făcute în lutul crud. Pielea şerpilor şi a broaştei este redată prin linii şi puncte policrome, trasate cu pensula şi cornul.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, roşu, verde, brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale având semnificaţii apotropaice, de fertilitate şi prosperitate pentru tânărul cuplu.
11. Dimensiuni: înălţime = 25 cm diametrul bazei = 9 cm
12. Observaţii: În spatele piesei, sub toartă este plasată o inscripţie cu numele meşterului: Diaconeasa. A fost inclusă în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 27

1. Număr inventar: C.10746 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1930
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi la roată; din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură circulară, acoperită cu un căpăcel; are un cioc care se prinde lateral de gât şi o toartă lată, cu ţâţă care se prinde la una dintre extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul geometric şi zoomorf este dispus numai pe pântecul şi umărul piesei. Acesta este alcătuit din: linia în val, spirala, punctul şi linia festonată dispuse în trei benzi peste care sunt amplasate motive zoomorfe: doi şerpi care ţin cu

gura picioarele din spate ale unei broaşte; aproape de gâtul piesei, doi lei care stau sprijiniţi pe labele din faţă completează alegoria. Pielea şerpilor şi a broaştei este sugerată de numeroase pete de culoare şi fragmente de linie dreaptă trase cu cornul, iar podoaba capilară a celor doi lei este realizată prin numeroase striaţiuni practicate în lutul crud. Toarta este decorată cu fragmente de linii vălurite.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, galben, portocaliu, verde, alb **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni rodnicia şi fertilitatea tânărului cuplu constituit.
11. Dimensiuni: înălţime = 39 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 28

1. Număr inventar: C.3905 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Mitriţă Viscol **6. Datare:** Anul 1950
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicaţii în relief, incizare şi crestare.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu picior şi cu gât uşor alungit , cu gură în formă de pâlnie. Toarta lată porneşte de la mijlocul gâtului şi se termină pe umărul piesei. Are un cioc care este orificiul de scurgere a lichidului. Ornamentele geometrice, florale, zoomorfe şi antropomorfe sunt dispuse astfel: în registrul inferior, pe picior şi pântec, sunt amplasate, pe toată suprafaţa, incizii şi haşuri realizate cu un vârf metalic. Pe umărul şi la gura piesei s-a amplasat un mic grup statuar alcătuit din doi cai cu călăreţi, dispuşi simetric de o parte şi de alta a ciocului. Doi şerpi încolăciţi pornesc din spatele cailor şi se continuă pe ciocul ulciorului; pe toartă se află un al treilea şarpe care este înfăţişat în mişcare. Capetele lor se termină pe buza ulciorului. La baza acestei scene sunt amplasate stilizări florale care alternează cu stilizări antropomorfe (capete de bărbaţi). Elementele caracteristice speciilor sunt realizate din mici bobiţe (ochii, nasul) sau şuviţe de lut (gura) iar pielea şi părul sunt sugerate de numeroase incizii practicate în lutul crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde (ni s-au păstrat puţine exemplare colorate în întregime în verde, deşi bătrânii olari din Oboga îl foloseau frecvent) **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale la masa mare, cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea. Se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30,5 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: Piesă unicat în colecţia Muzeului Naţional al Ţăranului Român. A fost inclus în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 29

1. Număr inventar: C.282 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Constantin Diaconeasa **6. Datare:** primele decenii ale secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă avimorfă. Reprezintă probabil o raţă (ciocul este lung şi turtit). Pentru echilibru, acesta este prevăzut cu patru picioare, „trase“ din lutul crud. Are o toartă „mănuşă“, prinsă pe spate la ambele capete. Decorul, dispus pe toată suprafaţa piesei pentru a sugera penajul păsării este alcătuit din motive geometrice (fragmente de linii), stilizări fitomorfe (crenguţa de brad şi buchetul). Corpul păsării este lăsat alb în întregime. S-au marcat cromatic doar ochii.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, verde, maron-roşcat **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea tinerei perechi. Adesea era întrebuinţat şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălţime = 22 cm lăţime = 16 cm
12. Observaţii: Ulcioarele de acest tip se mai numeau şi clondire.* A fost inclus în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 30

1. Număr inventar: C.11921 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Constantin Dincă **6. Datare:** Începutul secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual dar şi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare,

* Gh. Focşa, *Elemente decorative la bordeiele din sudul regiunii Craiova*, Bucureşti, 1957, pag. 31-33.

ardere oxidantă, ornamentat prin pictare şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă avimorfă (găină). Pe spate are o toartă circulară, puternic arcuită. Decorul este dispus pe toată suprafaţa piesei. Pentru a sugera penajul păsării, pe piept, în dreptul aripilor şi pe coadă sunt amplasate „linia festonată", „solzii" şi „linia zimţată"; pe gâtul piesei (şi al păsării) cercuri cu buline în centru; aripile sunt conturate în tehnica pastilajului; iar pe toartă sunt amplasate fragmente de linii dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb cu transparenţe de roz, maron-închis, maron-roşcat, verde-crud **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale cu scopul de a meni fertilitatea tinărei perechi şi cu rosturi apotropaice.
11. Dimensiuni: înălţime = 40 cm diametrul bazei = 13 cm
12. Observaţii: Pe spatele păsării este o inscripţie: „Dică Constantin", de fapt numele meşterului (Dincă Constantin).

PLANŞA 31

1. Număr inventar: C.196 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Constantin Diaconeasa **6. Datare:** Anul 1949
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin zgrafitare şi pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă antropomorfă reprezentând o femeie care-şi ţine mâinile pe piept, într-o poziţie de repaus. Corpul, până la brâu, are formă cilindrică; bustul de formă sferică se prelungeşte cu un gât alungit şi se termină cu capul – o stilizare feminină a cărei podoabă capilară sugerează o coadă împletită. Între sânii puternic subliniaţi se află un orificiu de curgere a lichidului. În spate se află gura de umplere a ulciorului şi toarta care se prinde la un capăt de bust, iar la celălalt de poala rochiei. Trăsăturile feţei sunt realizate prin impresiuni în lutul crud şi prin pictare cu cornul. La gât este pictat un colier (dintr-o linie vălurită, trasă cu cornul). Îmbrăcămintea pare să sugereze costume populare: două catrinţe ornamentate cu motive geometrice (solzi de peşte, buline, arce de cerc, zig-zag, şi stilizări florale încadrate de mici triunghiuri, realizate prin impresiuni în lutul crud. Ia (probabil) este ornamentată cu flori, alternate cu motive geometrice: spirală, cochilie, triunghiuri, arce de cerc dispuse în „solzi de peşte". Unul dintre braţe este ţinut în repaus, pe piept, iar pe celălalt îl sprijină pe cap, ca şi când ar purta o greutate (după obiceiul de a transporta greutăţi în zonă). Ambele braţe sunt ornamentate cu câte o linie vălurită.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-gălbui, bej, maron **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea şi a invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 15 cm
12. Observaţii: Prezintă pe piept o inscripţie realizată prin zgrafitare: „RĂSTORNICA" - „OBOGA - 1949". În familia Diaconeasa (Oboga de Mijloc) au existat 4 olari: Nicolae, Marin (participant la Concursul de Olărie din 1908 şi câştigător al premiului I), Constantin şi Tudor (ultimul „specializat" în confecţionarea farfuriilor de colivă). A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 32

1. Număr inventar: C.8524 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Grigore Ciungulescu **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi apoi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; decorat prin pictare cu cornul, incizie cu vârful metalic şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă sferică având două braţe. Are gât scurt, care se termină cu o gură circulară. Toarta tubulară are o ţâţă; se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul este dispus pe toată suprafaţa. În registrul inferior, două şiruri de excizii, dispuse circular, încadrează mici bobiţe din lut în care s-au realizat impresiuni cu vârful ascuţit; pe pântec, un al treilea şarpe, dispus în spirală cochilie, înghite broasca. Pielea animalelor este sugerată de numeroase incizii în lutul crud.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, bej, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă utilizată în ceremonialul nunţii tradiţionale, având semnificaţii apotropaice şi de menire a fertilităţii pentru tânărul cuplu.
11. Dimensiuni: înălţime = 40 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 33

1. Număr inventar: C.8021 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Grigore Ciungulescu **6. Datare:** Anul 1968

7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă sferică având două brațe suprapuse în arc de cerc şi o toartă cu țâță, care se prinde la un capăt de gâtul ulciorului, printr-un inel în relief, iar la celălalt de pântecul piesei. Gâtul scurt se termină cu o gură circulară, cu buza lată de 2,5 cm. Ornamentele geometrice şi florale stilizate sunt amplasate pe toată suprafața piesei. În registrul inferior sunt dispuse o spirală amplă şi o linie vălurită, urmate pe pântec de un ornament jirăvit, aşezat sub forma unei benzi late de aproximativ 6 cm, asemănător unor arcade. În spațiile create s-au pictat flori stilizate, alcătuite din câte trei petale. Brațele ulciorului sunt conturate cu şiruri de puncte şi „linii feston". Inelul prin care se prinde toarta de gâtul ulciorului este marcat de un şir de puncte care urmăresc apoi conturul acesteia. Pe mijlocul toartei este pusă o linie vălurită. Buza şi țâța ulciorului sunt conturate cu benzi albe.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesa se foloseşte în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă" şi „la masa mare". Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 27 cm diametrul bazei = 9,5 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu brațe". A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 34

1. Număr inventar: C.8525 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Grigore Ciungulescu **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă sferică având două brațe suprapuse în arc de cerc, cu o toartă cu țâță, puternic arcuită, care se prinde de gât printr-un inel în relief. La celălalt capăt se fixează de pântecul piesei. Gâtul scurt se termină cu o gură circulară, cu buză lată de 3 cm. Ornamentele geometrice sunt dispuse pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este amplasată o spirală amplă, urmată pe pântec de un ornament jirăvit, asemănător unor arcade dispus sub forma unei benzi circulare, lată de aproximativ 8 cm. Pe cele două brațe sunt desenate linii în val şi şiruri de puncte. Pe gât s-a trasat un sir de puncte iar pe toartă câteva fragmente de linii drepte dispuse paralel şi linii vălurite. Gura şi țâța ulciorului sunt conturate cu verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, verde, alb, maron **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea de nuntă" şi la „masa mare". Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 30 cm diametrul bazei = 8,5 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu brațe". A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 35

1. Număr inventar: C.11919 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Grigore Ciungulescu **6. Datare:** Anul 1974
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, îmbrânare, aplicații în relief, zgrafitare.
8. Descriere: Formă sferică cu două brațe suprapuse în arc de cerc şi cerc. Gâtul scurt se termină cu o stilizare avimorfă, o barză, care serveşte ca gură de umplere a ulciorului. Are o toartă uşor turtită, cu țâță, care se prinde la capătul superior de brațul de deasupra, în formă de cerc, iar la celălalt capăt de pântecul piesei. Ornamentele geometrice, florale şi zoomorfe stilizate acoperă întreaga suprafață a piesei. Cercuri, linii vălurite, brâne crestate şi stilizări florale acoperă corpul sferic al ulciorului, servind ca fundal pentru scena în care şarpele încolăcit pare să înghită o broască, (motiv frecvent întâlnit în repertoriul olarilor din Oboga). Cele două brațe ale ulciorului sunt acoperite de şiruri de puncte, flori stilizate şi doi şerpi cu corpurile unduite, care țin capetele ridicate şi gurile deschise. Pielea acestora este sugerată de numeroase zgârieturi ale lutului crud, conturate apoi cu cornul, astfel că dau aspectul „solzilor", iar pielea broaştei este sugerată prin numeroase buline mici pictate cu cornul. Barza din vârf completează gama ornamentală. Trăsăturile specifice păsării sunt redate prin pictare cu pensula: aripile marcate cu maron, ciocul cu roşu-pătlăgea, ochii cu brun. Toarta prezintă incripția „1974, OBOGA".
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, verde, bej, roşu **10. Funcționalitate:** Se folosea în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă" şi la „masa mare" pentru a meni fertilitatea tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul

modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 38 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observații: Are menționat pe toartă anul confecționării şi localitatea: „1974 - OBOGA“. Face parte din colecția Maria şi Nicolae Zahacinschi, donată Muzeului Național al Țăranului Român. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 36

1. Număr inventar: C.2802 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Constantin Diaconeasa **6. Datare:** Anul 1949
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula, aplicații în relief şi zgrafitare.
8. Descriere: Piesă de formă ovoidală, cu gâtul alungit şi gura terminată cu un cap de pasăre. De gâtul ulciorului, se prinde printr-un inel în relief unul din capetele toartei puternic arcuită, prevăzută cu țâță. Celălalt capăt se prinde de pântecul piesei. Ornamentele geometrice, florale şi avimorfe sunt amplasate pe toată suprafața piesei. În registrul inferior, pe piciorul uşor supraînălțat, se desfăşoară o spirală amplă; la jumătatea ulciorului este trasat un cerc zgrafitat; frontal, pe pântecul şi umărul piesei se deschid petalele unei flori, sugerată de pete de culoare aplicate cu pensula şi picături cu cornul; petalele sunt conturate prin zgrafitare şi aplicații de lut în care s-au executat incizii şi excizii. Inelul în relief de la gâtul piesei este conturat printr-un şir de puncte iar ochii păsării sunt realizați în tehnica pastilajului.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, verde-măsliniu, alb-gălbui, brun **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale „la chemarea la nuntă“ şi „la masa mare“. Terminația cu cap de pasăre a gurii ulciorului avea rostul de a meni fertilitate tinerei perechi. Se folosea şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 32,5 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observații: A fost inclusă în expoziția permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 37

1. Număr inventar: C.175 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1958
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gâtul alungit care se termină cu o gură circulară. Pe marginea buzei s-au practicat două şanțuri în lutul crud. Are o toartă scurtă, puternic arcuită, prevăzută cu țâță care se prinde de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt de umărul acesteia. Jumătatea inferioară nu prezintă ornamente. Decorul geometric şi floral, este dispus numai pe o porțiune a pântecului piesei şi pe umăr. Astfel se succed linia în zig-zag, cercul, lanțul care constituie de fapt un suport pentru desfăşurarea unor arce de cerc în interiorul cărora se amplasează linia în zig-zag şi şiruri de puncte. În interiorul primului arc de cerc este amplasată o floare stilizată.
Deasupra ultimului arc de cerc s-a executat o linie festonată în ale cărei arcade s-au pictat mici buline. Ornamentul se repetă identic, de trei ori, pe umărul piesei. Gura şi țâța sunt conturate cu galben.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, brun, galben **10. Funcționalitate:** Piesa este folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Se foloseşte şi la sărbători. Se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 43,2 cm diametrul bazei = 13,3 cm
12. Observații: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 38

1. Număr inventar: C.172 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** A doua jumătate a secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât uşor alungit, care se termină cu o gură circulară a cărei buză este brăzdată de două şanțuri practicate în lutul crud. De gâtul ulciorului se prinde, printr-un inel în relief o toartă scurtă, puternic arcuită, prevăzută cu țâță; celălalt capăt al ei este fixat de pântec.
Ornamentele, geometrice (spirală, unghiuri, linia feston, linia în zig- zag, buline) se constituie într-o bandă, lată, dispusă

circular pe pântecul şi umărul piesei. Pe umărul piesei se succed trei grupe alcătuite din câte trei unghiuri, fiecare având amplasat în centrul lor un grupaj de 3-5 puncte mici. Gura şi ţâţa ulciorului sunt conturate cu verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, alb, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“ sau, la sărbători.
11. Dimensiuni: înălţime = 35,4 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 39

1. Număr inventar: C.8544 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Dumitru Lepădatu **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin malaxare; ardere oxidantă; ornamentat prin alveolare, aplicaţii de şuviţe de lut, pictare cu cornul şi incizare.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât uşor alungit, care se termină cu o stilizare antropomorfă (cap de bărbat). De gâtul piesei se prinde, printr-un inel în relief, capătul unei toarte prevăzută cu ţâţă. Celălalt capăt se prinde pe pântecul piesei. În registrul superior, pe umăr, este amplasată gura de umplere a ulciorului. Frontal este amplasat orificiul de curgere al lichidului (asemănător cu ciocul unui ceainic). Decorul geometric, antropomorf şi zoomorf stilizat este dispus astfel: la baza ulciorului se află un şir de ornamente alveolare, realizate cu degetul, prin impresiune în lutul crud; pe pântec, lateral stânga, linii vălurite suprapuse; în spaţiile formate sunt conturate grupaje de puncte cu buline mari. Lateral-dreapta este amplasat un şarpe. Pielea animalului este sugerată de numeroase puncte care acoperă tot corpul, iar ochii sunt realizaţi prin incizii. Capul de bărbat simbolizează protecţia tânărului cuplu. Pe gât şi pe toartă sunt pictate două linii vălurite. Podoaba capilară este sugerată de o pată mare de culoare brună realizată cu pensula. La fel este conturată şi mustaţa.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, brun, verde, alb-gălbui **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea şi a invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 8,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 40

1. Număr inventar: C.8545 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Dumitru Lepădatu **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale; coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul; aplicaţii din lut şi incizare.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât uşor alungit, terminat cu un cap stilizat de bărbat. Are o toartă tubulară, cu ţâţă, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei iar la celălalt de umărul acesteia. Frontal prezintă orificiul de scurgere a lichidului, de fapt un cioc asemănător cu al unui ceainic. Lateral dreapta se află orificiul de umplere. Ornamentele, geometrice şi florale, sunt dispuse pe toată suprafaţa piesei. La bază este amplasată o linie vălurită urmată de două spirale. Apoi, dintr-o linie vălurită şi segmente de linie dreaptă este sugerat un vrej. Acesta este urmat de o spirală amplă, plasată aproape de pântecul piesei. Pe umărul acesteia, în dreapta, sunt grupate ornamente florale stilizate, vrejul cu frunze şi flori, iar în stânga este aşezată o pasăre. Penajul acesteia este sugerat de numeroase incizii în lutul crud, conturate apoi cu cornul, prin pictare. Capul bărbatului are conturate nasul, ochii, mustaţa, gura şi barba. Podoaba capilară şi facială este sugerată de o pată masivă de culoare albă care contrastează cu fondul maron al piesei.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, maron, verde **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ pentru a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 31 cm diametrul bazei = 9,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 41

1. Număr inventar: C.8543 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Oboga, Olt **5. Autor:** Vlad Dumitru **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; decorat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă antropomorfă care sugerează silueta de femeie. Aceasta poartă pe cap o greutate (obicei des

întâlnit în Oltenia mai ales). În spate prezintă o toartă lată care se prinde la una din extremităţi de capul personajului, iar la cealaltă de talie. Mâinile sunt în poziţii diferite: cu dreapta ţine greutatea pe cap, iar stânga o are sprijinită în şold. Trăsăturile feţei, care întrunesc atât elemente feminine cât şi masculine, sunt redate prin incizie. Ornamentele florale, stilizate, dispuse în buchete pe spate, piept, mâneci şi pe poale sugerează motivele de pe iile şi catrinţele oltenești purtate de femei.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea tinerei perechi şi cu rosturi apotropaice.
11. Dimensiuni: înălţime = 22 cm diametrul bazei = 7 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 42

1. Număr inventar: C.8542 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Dumitru Lepădatu **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât uşor alungit.Sugerează o siluetă feminină care ţine braţul drept ridicat deasupra capului susţinând o greutate pe care o trasportă(obicei des întâlnit în Oltenia).Celălalt braţ este ţinut în repaus, pe şold.Figurina este îmbrăcată în costumul specific zonei: ia are pieptul şi tăbliile mânecilor ornamentate prin pictare cu cornul. Poalele sunt acoperite cu cele două zăvelci sugerate prin două pete de culoare, simetrice, faţă-spate, peste care s-au pictat cu cornul linii vălurite dispuse paralel. La gât poartă un pandantiv realizat din şuviţe de lut aplicate, peste care s-au desenat linii şi puncte cu cornul. Ochii şi gura sunt realizate prin uşoare incizii şi sunt conturate cu cornul, în culori contrastante; nasul şi urechile sunt sugerate prin bobiţe de lut aplicate.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, maron, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ pentru a proteja tânăra pereche şi pentru a-i meni fertilitatea. Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 20,5 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 43

1. Număr inventar: C.191 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Prima jumătate a sec. al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul cu aplicaţii de lut şi incizare.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât scurt. Sugerează o siluetă feminină care ţine braţul stâng ridicat deasupra capului, ca şi când ar transporta o greutate (obicei des întâlnit în Oltenia); celălalt braţ este ţinut, pe piept.Capul este extrem de mic în comparaţie cu restul corpului.Are un orificiu de umplere în spate şi unul de scurgere a lichidului, amplasat în faţă, între sâni. Ulciorul are o toartă lată, arcuită, care este fixată la capătul superior de spatele figurinei iar cel inferior de poala rochiei. Rochia, în formă de clopot, are poalele ornamentate cu stilizări florale(vrejul cu frunze şi flori) incadrate de două linii vălurite. Corsajul nu prezintă ornamente (cu excepţia câtorva pete de culoare care brăzdează gura ulciorului şi mânecile). La gât este sugerat un colier cu o cruciuliţă. Ochii şi urechile sunt marcate prin uşoare incizii făcute în lutul crud, iar podoaba capilară printr-o pată de culoare brună.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, maron, albastru, bej, verde **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ cu scopul de a invoca protecţia pentru tânăra pereche şi de a-i meni fertilitatea.Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 23 cm diametrul bazei = 11,5 cm
12. Observaţii: A făcut parte din expoziţiile de artă ţărănească organizate în China şi Vietnam între 1955-1956 şi India între 1958-1959. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 44

1. Număr inventar: C.10013 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin Murgăşan **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin malaxare; ardere oxidantă;

ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu trăsături androgine (cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei). Are gâtul scurt şi o toartă cu ţâţă care se prinde de mijlocul acestuia printr-un inel în relief, iar la celălalt capăt de pântecul piesei. Ornamentele sunt geometrice şi sunt amplasate pe toată suprafaţa piesei. Astfel, în registrul inferior, pe poala rochiei o spirală amplă porneşte de la baza spre talie şi se opreşte sub pântecul piesei, conturând rochia în formă de clopot. Bustul, proeminent, este decorat cu un colier sugerat de un ornament alveolar şi de un pandantiv, cu cruce aşezat la baza gâtului. Trăsăturile feţei sunt realizate prin aplicaţii de şuviţe în relief, în care s-au executat incizii. Aşa sunt trataţi ochii, gura şi sprâncenele. Pe cap figurina are pălărie (capul constituie de fapt gura ulciorului).
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, alb **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea şi de invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 45

1. Număr inventar: C.10017 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin Murgăşan **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii din lut.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât uşor alungit. Sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia în formă de clopot are poalele ornamentate cu motive geometrice şi vegetale. Trei cercuri concentrice crează spaţii în care se desfăşoară un vrej cu frunze alcătuit dintr-o linie vălurită, unghiuri şi „linia feston“, dublate de un şir de puncte care sugerează două volănaşe. Corsajul este brăzdat de o linie vălurită trasă la nivelul sânilor; la gât este pictat un colier alcătuit dintr-o „linie feston“ şi un cerc între care se desfăşoară un şir de buline mici. Toarta prezintă două grupaje de „linii feston“ îmbinate. În spaţiul dintre ele s-au picat din corn mici buline. Lateral toarta este conturată cu două şiruri de puncte. Ochii, sprâncenele, gura, urechile şi nasul sunt redate prin şuviţe de lut aplicate. Ochii, sprâncenele şi gura prezintă şi uşoare incizii care au fost conturate prin pictare cu cornul. Figurina poartă pălărie.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 46

1. Număr inventar: C.10014 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin Murgăşan **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă antropomorfă, cu gât scurt; sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratată după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt, de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia are poala ornamentată cu cercuri concentrice şi linii vălurite care sugerează nişte volănaşe.Corsajul este marcat de un şirag de mărgele, realizat din bobiţe de lut conturate cu mici buline pictate cu cornul. Ochii, sprâncenele şi nasul sunt realizate din şuviţe de lut aplicate, în care s-au practicat uşoare incizii. Podoaba capilară este sugerată de o pată de culoare „trasă“ cu pensula. Figurina poartă o pălărie ornamentată cu patru grupe de câte opt linii realizate cu cornul.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, maron, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la masa mare“, pentru a-i meni fertilitatea şi a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 47

1. Număr inventar: C.9686 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin Murgăşan **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul. Trăsăturile feței realizate prin aplicații din lut şi excizii.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu trăsături androgine (cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei).
De gâtul piesei se prinde printr-un inel în relief o toartă lată, prevăzută cu țâță, care se continuă până la mijlocul acesteia, unde se prinde cu celălalt capăt. Capul statuetei este de fapt gura ulciorului. Trăsăturile feței sunt sugerate de aplicații de şuvițe din lut în care s-au executat mici incizii (nasul, sprâncenele, ochii). Pe cap, statueta are o pălărie inspirată din moda epocii. Rochia în formă de clopot este pictată cu cornul. Poalele sunt ornamentate cu linii vălurite, grupate câte două, dispuse vertical. Între ele sunt pictate, cu cornul, câte cinci buline. Fondul cărămiziu contrastează armonios cu maronul şi alb-gălbuiul ornamentelor. Partea superioară pare a fi acoperită de o ie (conform tradiției zonei) care prezintă ornamente geometrice dispuse în două şiruri numai în zona gâtului: un şir de linii drepte, paralele, dispuse vertical pe gât, urmate de şiruri de arce de cerc dispuse „în solzişori“. Toarta prezintă două fragmente de linii vălurite.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-gălbui, bej, maron **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale pentru a meni fertilitatea şi spre a invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălțime = 32,4 cm diametrul bazei = 13,5 cm
12. Observații: Acest tip de ulcior se lucrează numai în centrele Româna şi Oboga (Olt). A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 48

1. Număr inventar: C.10015 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin Murgăşan **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicații de lut.
8. Descriere: Formă antropomorfă, cu gât scurt, sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă cu țâță, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt, de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturați. Rochia în formă de clopot are poalele ornamentate cu o spirală foarte amplă între ale cărei spații au fost amplasate două linii vălurite întocmai ca nişte volănaşe. Corsajul este ornamentat cu o linie vălurită, dispusă aproape de talie. La gât are o salbă sugerată printr-o linie în zig-zag şi mici buline. Ochii, sprâncenele, nasul şi gura sunt realizate din şuvițe de lut aplicate, în care s-au practicat uşoare incizii. Părul este redat prin linii trase cu cornul. Figurina poartă pe cap pălărie. Şi aceasta prezintă ca ornament grupe de linii trase cu cornul.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, maron, verde, alb **10. Funcționalitate:** Se folosea în ceremonialul nunții tradiționale, „la masa mare“, cu scopul de a invoca protecția tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 28 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observații: A fost inclusă în expozițiile de artă țărănească organizate în 1977 la Paris şi 1980 în Turcia. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 49

1. Număr inventar: C.9685 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Romana, Olt **5. Autor:** Marin Murgăşan **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicații în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât uşor alungit şi gură circulară. Are o toartă lată, arcuită, care se prinde la capătul superior de gura piesei iar la celălalt de pântecul acesteia. Ornamentele geometrice şi zoomorfe stilizate sunt dispuse astfel: în registrul inferior, pe picior sunt trasate cu cornul o linie vălurită şi un cerc; pe pântecul piesei este amplasată o spirală foarte amplă. Pornind de pe pântec spre umăr se desfăşoară o scenă în care broasca este încadrată lateral, stânga – dreapta, de câte un şarpe încolăcit. Tot pe umăr, lipiți de gâtul ulciorului sunt amplasați doi câini – paznicii cuplului nou întemeiat. Corpurile animalelor sunt realizate în relief iar pielea şi blana acestora sunt sugerate prin ornamente pictate cu cornul (linii şi puncte).

9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, bej, maron **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“, cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea. Se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: Orificiul de scurgere a lichidului pare o replică după modelul ceainicului. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 50

1. Număr inventar: C.9284 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Piesă antropomorfă, cu gât uşor alungit, care sugerează o siluetă umană cu cap de bărbat şi corp de femeie. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent, are sânii puternic conturaţi. La gât este sugerat un colier pictat cu cornul. Poala rochiei clopot este ornamentată cu spirale ample, care încadrează trei şiruri de linii-feston, amplasate în jurul taliei. Corsajul este decorat cu linii vălurite, fragmente de spirală şi cercuri dublate de puncte. Toarta este ornamentată cu şiruri de segmente de linie dreaptă. Trăsăturile feţei – ochii, nasul, gura şi urechile – sunt realizate din şuviţe de lut.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, verde, alb, maron **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale la „masa mare“ cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea. Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 9,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 51

1. Număr inventar: C.9282 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1968
7. Materiale, tehnică: Modelat parţial manual şi apoi la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; decorat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură circulară, toartă lată, puternic arcuită, care se prinde la unul dintre capete de gâtul piesei printr-un inel, iar la celălalt de pântecul acesteia. Ulciorul prezintă un braţ cu un orificiu de curgere a lichidului asemănător cu acela al unui ibric. Decorul este dispus în registrul superior şi reprezintă stilizări florale aşezate pe pântecul piesei (buchet din margarete). Doi şerpi stilizaţi, realizaţi din brâne alveolate sunt dispuşi simetric faţă de braţul cu ţâţă sunt amplasate în acelaşi registru.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, verde, roz, alb **10. Funcţionalitate:** Piesă utilizată în cadrul ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea tânărului cuplu. Se regăseşte apoi şi în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 10,3 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 52

1. Număr inventar: C.9745 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Romana, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Stilizare antropomorfă, cu corp de femeie şi cap de bărbat. Capul se prinde de corpul ulciorului printr-un gât scurt şi se termină cu o gură circulară. Acesta este ornamentat cu aplicaţii în relief şi crestături care sugerează trăsăturile feţei. Figurina poartă pe cap o pălărie. Corpul este modelat după toate regulile steatopigiei. Între sânii proeminenţi este amplasat un colier dintr-o şuviţă de lut ornamentată prin alveolare. Rochia, în formă de clopot, este brăzdată de o spirală amplă, iar pe bust este pictată o linie vălurită.Toarta, arcuită, are o ţâţă conturată cu bej.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, bej, maron **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“, cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea . Se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.

11. Dimensiuni: înălțime = 23 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: Acest tip de ulcioare se modelează numai in centrele Româna şi Oboga (Olt). A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 53

1. Număr inventar: C.9888 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Truşcă C. Marin **6. Datare:** anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă antropomorfă, cu gât alungit şi cap stilizat de bărbat. Piesa întruneşte laolaltă atât caracteristici feminine:bust foarte dezvoltat, şiraguri de mărgele, rochie lungă, evazată, dar şi trăsături masculine (barbă). Are o toartă lată prevăzută cu țâță, care la una dintre extremități se prinde de gâtul piesei, iar la cealaltă de spatele acesteia. Decorul geometric este amplasat pe toată suprafața: spirale ample, linii vălurite alternate cu linii circulare. Pe linia taliei sunt pictate grupe de câte trei solzi cu buline în mijloc. Figurina are pe cap o pălărie (este de fapt dopul ulciorului).
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, brun, alb-fildeşiu, bej **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale pentru protecția tinerei perechi şi pentru a meni fertilitatea acesteia.
11. Dimensiuni: înălțime = 29,5 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observații: Acest tip de ulcioare se modelează numai în centrele Româna şi Oboga (Olt). A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 54

1. Număr inventar: C.9283 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi jirăvire cu gaița.
8. Descriere: Formă sferică având două brațe suprapuse în arce de cerc, cu toartă cu țâță, care se prinde la un capăt de gâtul piesei, iar la celălalt de pântecul acesteia. Gâtul uşor alungit se termină cu o gură circulară a cărui buză, lată de 3 cm, prezintă un inel în relief. Ornamentele geometrice şi florale sunt amplasate pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este aşezată o spirală amplă, urmată de un ornament jirăvit, dispus sub forma unei benzi circulare. Brațele ulciorului sunt conturate cu şiruri de puncte şi segmente de linii dispuse paralel. Toarta e conturată, pe margini, de două şiruri de puncte.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 27 cm diametrul bazei = 7,5 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de“ulcior cu brațe“. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 55

1. Număr inventar: C.9285 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior cu brațe
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă sferică având două brațe suprapuse, cu toartă tubulară, prevăzută cu țâță. La unul dintre capete se prinde de gâtul ulciorului, iar la celălalt, de pântecul acestuia. Gâtul ulciorului este uşor alungit şi se termină cu o buză lată de 2,5 cm. Ornamentele geometrice sunt dispuse pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este amplasată o spirală amplă; pe pântec este dispus un ornament lat, de aproximativ de 3 cm, care este alcătuit din arce de cerc suprapuse. Pe umăr este trasată o linie vălurită. Cele două brațe sunt conturate cu şiruri de puncte, iar lateral prezintă câte două „linii festonate“, îmbinate între ele. Pe toartă sunt amplasate două grupaje de linii drepte, dispuse paralel. Gura şi țâța ulciorului sunt conturate cu o dungă bej.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesă din ceremonialul nunții tradiționale, folosită la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Se întâlneşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 26,5 cm diametrul bazei = 8 cm

12. Observaţii: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu braţe“. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 56

1. Număr inventar: C.8421 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii din lut.
8. Descriere: Formă antropomorfă, cu gât uşor alungit. Sugerează o siluetă umană cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, puternic arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul acesteia. Rochia în formă de clopot are poalele ornamentate cu motive geometrice: trei spirale ample, dispuse la distanţe egale. Peste spirala aflată în mijloc s-au executat spirale cochilii mici şi unghiuri care sugerează vrejul cu frunze şi flori. Bustul proeminent, are sânii puternic conturaţi, decoraţi cu câte o spirală cochilie. Corsajul, de culoare maron, este ornamentat cu motive florale dispuse lateral (stânga - dreapta). La gât poartă un colier realizat dintr-o şuviţă aplicată în care s-au practicat uşoare incizii. Toarta este decorată cu şiruri de puncte şi două grupaje alcătuite din segmente de linii drepte, dispuse paralel. Ochii, sprâncenele, nasul, gura şi urechile sunt aplicate din şuviţe de lut în care s-au practicat uşoare incizii după care au fost pictate cu cornul. Figurina poartă o pălărie ornamentată cu motive geometrice (grupaje de segmente de linie dreaptă).
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-prăzuliu, alb, maron, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 9,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 57

1. Număr inventar: C.9889 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii din lut.
8. Descriere: Stilizare antropomorfă, cu gât uşor alungit; sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, uşor arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia în formă de clopot are poalele ormanentate cu cercuri concentrice, alternate cu linii vălurite şi ornamentate dispuse în „solzi de peşte“ care sugerează volănaşe. Corsajul prezintă două cercuri realizate din puncte, dispuse la baza sânilor. La gât este sugerat un colier, realizat dintr-o „linie-feston“, un şir de puncte şi o spirală. Ochii, sprâncenele, gura şi urechile sunt redate prin şuviţe aplicate din lut în care s-au practicat uşoare incizii. Figurina poartă pălărie. Pe toarte sunt dispuse două grupaje de linii drepte.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ pentru a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 12 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 58

1. Număr inventar: C.9890 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale; coloranţi; smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Stilizare antropomorfă cu gât uşor alungit, care sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei, printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia clopot, are poalele ornamentate cu spirale ample, cu linia în val şi cercuri. Linia vălurită este dublată de grupaje de câte trei frunzuliţe sugerând împreună un volan; corsajul prezintă două cercuri realizate din puncte dispuse pe conturul

sânilor iar la gât, „linie-feston“, şirul de puncte şi un cerc, alcătuiesc un colier. Ochii, gura, nasul şi urechile sunt realizate prin aplicaţii de şuviţe din lut în care s-au practicat uşoare incizii care au fost apoi pictate cu cornul. Figurina poartă pălărie pe cap. Toarta este ornamentată cu şiruri de puncte şi câteva segmente de linii drepte.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, verde, maron, alb **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la masa mare“, cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea. Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 31 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 59

1. Număr inventar: C.9891 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Piesă antropomorfă, cu gât uşor alungit, cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, uşor arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt la mijlocul acesteia. Bustul proeminent, are sânii puternic conturaţi. Figurina poartă un colier cu o cruce, realizat atât în tehnica pastilajului dar şi din şuviţe aplicate în care s-au practicat incizii. Rochia clopot prezintă ca ornamente spirale ample, între care s-a plasat linia vălurită, dublată de unghiuri şi puncte. Colierul şi sânii sunt conturaţi cu şiruri de puncte; trăsăturile feţei sunt redate prin aplicaţii de lut în care s-au executat incizii. Ochii, gura şi urechile sunt conturate prin pictare cu cornul.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, brun **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la masa mare“, cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea. Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 60

1. Număr inventar: C.9893 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii din lut.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât uşor alungit. Sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia în formă de clopot are poalele ornamentate cu motive geometrice (cercuri concentrice) peste care s-au amplasat arce de cerc, şiruri de puncte şi linii vălurite, dispuse vertical. Grupajul se repetă de trei ori în structura câmpului ornamental. Corsajul este ornamentat cu două cercuri pictate la baza sânilor. La gât s-a sugerat un colier compus (dintr-un cerc, o „linie festonată“ şi puncte). Trăsăturile feţei (ochii, nasul, gura şi urechile) au fost realizate din şuviţe de lut aplicate, în care s-au practicat uşoare incizii. Figurina poartă pe cap o pălărie decorată cu patru grupaje alcătuite din câte cinci segmente de linie dreaptă.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, brun, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la masa mare“, cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 61

1. Număr inventar: C.9892 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.

8. Descriere: Stilizare antropomorfă cu gât uşor alungit. Sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei, printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia, în formă de clopot, are poalele ornamentate cu o spirală foarte amplă, iar corsajul este brăzdat de cercuri alternate cu linii in zig-zag. La gât, un şir de puncte sugerează colierul; ochii şi sprâncenele sunt realizate din şuviţe aplicate în care s-au practicat incizii uşoare. Nasul şi barba sunt aplicate de asemenea din şuviţe iar părul este sugerat de „linii-feston" trase cu cornul. Figurina poartă o pălărie al cărui bor este ornamentat cu şiruri de linii drepte.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, verde, maron, alb **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la masa mare", cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi spre a-i meni fertilitatea.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 62

1. Număr inventar: C.9894 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii de lut.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât uşor alungit. Sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă scurtă, cu ţâţă, arcuită, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei, printr-un inel în relief iar la celălalt de mijlocul acesteia. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia în formă de clopot are poalele ornamentate cu motive geometrice: cercuri alternate cu linia vălurită sugerează volănaşe policrome. Corsajul prezintă două cercuri realizate din puncte, la baza sânilor. La gât are o podoabă asemănătoare unui lătiţar (sugerat de o „linie-feston", un şir de puncte şi un cerc). Ochii, sprâncenele, urechile, nasul şi gura sunt realizate din şuviţe de lut aplicate. Pentru redarea ochilor şi a gurii s-au practicat uşoare incizii în lutul crud. Figurina poartă o pălărie ale cărei boruri sunt ornamentate cu segmente de linie dreaptă dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la masa mare", cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 63

1. Număr inventar: C.9895 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin malaxare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, incizie şi excizie.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu trăsături androgine (cap de bărbat şi corp de femeie). De gâtul piesei se prinde, printr-un inel în relief, la unul din capete toarta ulciorului. Celălalt capăt se prinde de mijlocul piesei. Toarta are ţâţă. Gâtul se continuă cu un cap stilizat de bărbat - de fapt gura propriu-zisă a ulciorului. Trăsăturile feţei (ochi, urechi, sprâncene, nas, gură) sunt realizate prin aplicatii de şuviţe în care s-au executat incizii uşoare. Registrul inferior sugerează de fapt poala rochiei în formă de clopot, ornamentată cu motive geometrice (linia în val, cercuri) şi ornamente fitomorfe stilizate - grupaje de câte trei frunzuliţe înscrise într-o reţea de carouri.Corsajul rochiei prezintă linii vălurite şi două cercuri realizate din linia punctată, care conturează sânii proeminenţi. La baza gâtului se află un registru de ornamente alcătuit dintr-un cerc, o „linie feston„ şi puncte policrome. Pe gât este sugerat un colier realizat din puncte mici, iar pe toartă sunt dispuse două grupaje de câte patru fragmente de linii dreapte.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, maron, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare„ pentru a meni fertilitatea şi a invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 11,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 64

1. Număr inventar: C.9896 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă

4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul şi jirăvire cu paiul.
8. Descriere: Formă sferică, de care sunt fixate două brațe, suprapuse în arc de cerc şi cerc, cu toartă tubulară, puternic arcuită, prevăzută cu țâță. Gâtul este uşor alungit şi se termină cu o gură circulară, cu o buză lată de 3 cm. Toarta se prinde la partea superioară de gâtul piesei, iar la cealaltă extremitate de pântecul acesteia. Ornamentele geometrice sunt pictate cu cornul şi jirăvite cu paiul. Ele sunt amplasate pe toată toată suprafața piesei. În registrul superior este amplasată o spirală amplă; pe pântec un ornament, lat de aproximativ 5 cm, alcătuit din arce de cerc suprapuse şi picături „în lacrimă"; pe umăr este trasat un cerc, dublat de „linia festonată" şi puncte policrome. Pe brațe şi toartă s-au pictat şiruri de puncte şi fragmente de linii drepte. Buza ulciorului este conturată cu verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, bej, maron **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la «chemarea la nuntă» şi la «masa mare». Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 30 cm diametrul bazei = 9 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu brațe". A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 65

1. Număr inventar: C.9898 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi jirăvire cu paiul.
8. Descriere: Formă sferică de care sunt fixate două brațe suprapuse în arc de cerc şi cerc, cu toartă tubulară puternic arcuită, prevăzută cu țâță. Toarta se prinde la capătul superior de gâtul piesei, iar la cel inferior de pântecul acesteia. Gâtul este uşor alungit şi se termină cu o buză lată de 3 cm. Ornamentele geometrice şi fitomorfe sunt amplasate pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este amplasată o spirală amplă; pe pântec este dispus un ornament jirăvit, lat de aproximativ 4 cm, alcătuit din arce de cerc suprapuse şi picături „în lacrimă". Pe umăr este trasat un cerc, dublat de „linia festonată". Brațele sunt conturate cu şiruri de puncte. La fel este conturată şi toarta. Lateral, pe cele două brațe şi pe toartă, la exterior, sunt amplasate ramuri stilizate cu frunze şi flori. Buza ulciorului este colorată cu alb.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă" şi la „masa mare". Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 28 cm diametrul bazei = 9 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu brațe". A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 66

1. Număr inventar: C.9899 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; pictat cu cornul şi jirăvire cu gaița.
8. Descriere: Formă sferică, de care sunt fixate două brațe suprapuse în arc de cerc şi cerc, cu toartă tubulară cu țâță, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei, iar la cel inferior de pântecul acesteia. Gâtul uşor alungit se termină cu o gură circulară a cărui buză este lată de 3,5 cm. Ornamentele geometrice sunt amplasate pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este aşezată o spirală amplă, urmată de o bandă jirăvită, dispusă circular pe pântecul piesei, având o lățime de aproape 7 cm. Pe umăr, un ornament circular este încadrat din două linii vălurite. Brațele sunt conturate cu şiruri de puncte şi segmente de linii drepte alternate cu grupaje de alte trei puncte. La fel, este conturată şi toarta: pe margini şiruri de puncte, iar pe mijloc fragmente de linii drepte, alternate cu grupaje de câte trei puncte.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă" şi la „masa mare". Se foloseşte şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 27,5 cm diametrul bazei = 9 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu brațe". A făcut parte din patrimoniul expozițiilor organizate în Grecia şi Ungaria în 1977. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 67

1. Număr inventar: C.9900 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi jirăvire cu gaița.
8. Descriere: Formă sferică de care sunt fixate două brațe dispuse în piramidă (primul e un arc de cerc, iar al doilea un cerc). Are un gât scurt care se termină cu gură circulară; toarta lungă, e arcuită şi se prinde de gâtul şi de pântecul piesei. Are „țâță„ pentru curgerea lichidului. Decorul geometric şi fitomorf este dispus pe toată suprafața piesei: spirale ample la bază; „altița“ şi arce de cerc pe pântec, şiruri de puncte şi câte două ramuri amplasate pe brațe. Toarta e conturată pe muchii cu şiruri de puncte.
9. Cromatică: Cărămiziu, maron, verde, alb **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale pentru „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“.
11. Dimensiuni: înălțime = 29 cm diametrul bazei = 8,5 cm
12. Observații: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 68

1. Număr inventar: C.9901 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula, cornul şi jirăvire cu gaița.
8. Descriere: Formă sferică, de care sunt fixate două brațe suprapuse în arc de cerc, şi cerc, cu toartă tubulară cu „țâță„ care se prinde la capătul superior de gâtul piesei, iar la cel inferior de pântecul acesteia. Gâtul uşor alungit se termină cu o gură circulară a cărei buză este lată de 3 cm. Ornamentele geometrice sunt amplasate pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este pictată o spirală amplă; pe pântec un ornament jirăvit, lat de aproape 4 cm, alcătuit din arce de cerc suprapuse şi picături „în lacrimă“. Pe umăr este trasată o linie vălurită. Cele două brațe sunt conturate cu şiruri de puncte, iar lateral prezintă câte două „linii festonate“. Toarta este conturată pe margini de două şiruri de puncte, iar pe mijloc prezintă alte două şiruri de „linii festonate“. Buza şi țâța sunt conturate cu o dungă bej.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Se întrebuințează şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 29 cm diametrul bazei = 8,3 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de ulcior cu brațe. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 69

1. Număr inventar: C.9902 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Truşcă C. Marin **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi jirăvire cu paiul.
8. Descriere: Formă sferică, de care sunt fixate două brațe suprapuse, în arc de cerc şi cerc, cu toartă tubulară, prevăzută cu „țâță„; la unul din capete se prinde de gâtul piesei, iar la celălalt de pântecul acesteia. Gâtul ulciorului este uşor alungit şi se termină cu o buză lată de 2,8 cm. Are gura circulară acoperită cu dop. Ornamentele geometrice sunt dispuse pe toată suprafața piesei. În registrul inferior este amplasată o spirală amplă; pe pântec este dispus un ornament jirăvit lat de aproximativ 3 cm, alcătuit din arce de cerc suprapuse şi picături „în lacrimă“. Cele două brațe sunt conturate cu şiruri de puncte, iar pe mijloc două fragmente de vrej. Gura ulciorului, dopul şi țâța sunt conturate cu verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale la „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“. Se întrebuințează şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălțime = 30 cm diametrul bazei = 8,5 cm
12. Observații: Este cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu brațe“. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 70

1. Număr inventar: C.10954 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă

4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1975
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, jirăvire cu paiul.
8. Descriere: Formă sferică cu două braţe dispuse în piramidă. Are un gât scurt terminat cu gură circulară şi o coadă cu ţâţă care se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul geometric este dispus pe toată suprafaţa piesei. O spirala amplă e amplasată la bază, până în dreptul pântecului piesei; urmează o porţiune de ornamente pictate, reprezentând linii vălurite şi arce de cerc; pe braţe şi pe toartă numeroase şiruri de puncte şi fragmente de linii dispuse paralel sunt amplasate pentru contur. Buza şi ţâţa sunt conturate cu alb.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun, alb, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru „chemarea la nuntă“ şi la „masa mare“.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 4 cm
12. Observaţii: Piesa e cunoscută în literatura de specialitate sub denumirea de „ulcior cu braţe“.

PLANŞA 71

1. Număr inventar: C.9906 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C.Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit, de care se prinde lateral un cioc înalt; are o toartă lată, care se fixează la unul din capete de gâtul piesei, iar la celălalt de umărul acesteia. Decorul geometric, avimorf şi zoomorf este dispus pe toată suprafaţa piesei şi reprezintă o linie circulară şi o spirală, aşezate la baza piesei; urmează coada de păun, dispusă frontal, încadrată de doi şerpi stilizaţi, aşezaţi ca o spirală-cochilie pe umărul şi pântecul piesei şi câte patru grupe de arce de cerc care îi încadrează pe aceştia. Pe gât şi la baza ciocului sunt amplasate două cercuri realizate din puncte. Buza şi ţâţa sunt conturate cu bej.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, verde-crud **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale spre a meni fertilitate şi rodnicie tinerei familii.
11. Dimensiuni: înălţime = 28,5 cm diametrul bazei = 6,9 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii şi în monografia „Ceramica tradiţională din România“ autor Georgeta Roşu, Bucureşti, Editura Alcor, 2012.

PLANŞA 72

1. Număr inventar: C.9903 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii cu relief.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit şi cioc lateral; are o toartă lată prinsă la una dintre extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul, geometric floral şi zoomorf este amplasat pe toată suprafaţa şi reprezintă: valul şi spirala la baza piesei; motive zoomorfe pe pântecul şi umărul ei: doi câini ţinând cu labele o broască ale cărei picioare din spate sunt prinse de doi şerpi. Blana câinilor, pielea şerpilor şi a broaştei precum şi ochii şi gurile animalelor sunt sugerate de numeroase puncte şi segmente de linie dreaptă pictate cu cornul.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, galben, alb, brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale având semnificaţii apotropaice şi de menire a fertilităţii şi rodniciei pentru tânărul cuplu.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 73

1. Număr inventar: C.9905 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit, de care se prinde lateral ciocul; are toartă lată care este fixată la una dintre extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de umărul acesteia. Decorul geometric, floral, antropomorf şi zoomorf

dispus pe toată suprafața acesteia şi este reprezentat de o linie în val şi o spirală, amplasate la bază şi un bust de femeie încadrat de doi şerpi, aşezaţi pe pântecul şi umărul piesei; trei unghiuri conturate de puncte şi linii drepte, alternante cu flori, lucrate în tehnica pastilajului, acoperă umărul ulciorului până la baza gâtului. Buza şi ţâţa sunt conturate cu alb.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-fildeşiu, brun, bej **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale având semnificaţii apotropaice şi de menire a fertilităţii şi rodniciei pentru tânărul cuplu.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclusă în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 74

1. Număr inventar: C.9904 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit de care se prinde lateral un cioc înalt; are o toartă lată, care se este fixată la unul din capete de gâtul piesei, iar la celălalt de pântecul ei. Decorul geometric, avimorf şi zoomorf este dispus pe toată suprafața acesteia şi este alcătuit dintr-o linie în val şi o spirală, dispuse la baza ulciorului. Aceste ornamente se repetă şi pe umăr. Pe pântec este figurat un cocoş, încadrat de două triunghiuri şi flori. Cocoşul şi cele două figuri geometrice sunt realizate din mici bobiţe din lut aplicate, conturate apoi prin pictare cu cornul.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb - fildeşiu, brun, verde-crud, verde-închis **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale având semnificaţii de fertilitate şi rodnicie.
11. Dimensiuni: înălţime = 28 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 75

1. Număr inventar: C.10011 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii din lut.
8. Descriere: Formă antropomorfă, cu gât uşor alungit. Sugerează o siluetă cu cap de bărbat şi corp de femeie, tratat după toate regulile steatopigiei. Are o toartă arcuită, cu ţâţă, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt de mijlocul ei. Bustul proeminent are sânii puternic conturaţi. Rochia în formă de clopot are poalele ornamentate cu motive geometrice (cercuri cu diametre diferite). Între primul şi al doilea cerc s-au amplasat şase grupe de ornamente „în solzi de peşte“ şi buline; urmează apoi două benzi alcătuite din câte două cercuri între care s-au pictat linii vălurite. Între aceste registre, un şir de buline mari şi mici, suprapuse, creează un efect decorativ deosebit. Corsajul este“decorat“ cu o linie vălurită şi două cercuri punctate, plasate la nivelul sânilor. La gât figurina are un colier alcătuit dintr-un cerc şi o „linie feston“ în interiorul cărora s-au pictat mici buline. Toarta este decorată cu segmente de linii drepte dispuse paralel şi şiruri de buline. Ochii, sprâncenele, urechile, nasul şi gura sunt realizate din şuviţe de lut aplicate. Ochii şi gura prezintă uşoare incizii în lutul crud şi contur pictat cu cornul. Figurina poartă pălărie.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 11,5 cm
12. Observaţii: A făcut parte din expoziţia de artă ţărănească deschisă în Grecia în anul 1977 şi din expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 76

1. Număr inventar: C.10010 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Româna, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă antropomorfă, cu gât uşor alungit, sugerând o siluetă umană (cu cap de bărbat şi corp de femeie). Are o toartă scurtă, uşor arcuită care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief, iar la celălalt

de mijlocul piesei. Bustul proeminent are sânii puternic conturați. La gât este sugerat din şuvițe de lut, dispuse în spirală, un colier. Figurina pare că ar purta o rochie în formă de clopot care prezintă ca ornamente o spirală foarte amplă urmată de o linie vălurită şi un cerc. La locul de îmbinare cu toarta, pe inelul în relief s-a amplasat o linie vălurită dispusă în cerc. Ochii, nasul şi gura sunt redate prin aplicații de lut, incizate şi pictate cu cornul. Pe cap poartă pălărie. Podoaba capilară este redată prin pete de culoare făcute cu pensula şi o linie vălurită. Toarta prezintă câteva fragmente de linie dreaptă dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron **10. Funcționalitate:** Se folosea în ceremonialul nunții tradiționale „la masa mare" pentru a invoca protecția tinerei perechi şi a-i meni fertilitatea. Azi se regăseşte în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 26,8 cm diametrul bazei = 9,5 cm

PLANŞA 77

1. Număr inventar: C.10012 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă, ornamentat prin pictare cu cornul.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu gât alungit care se termină cu un cap stilizat de bărbat îmbinând atât trăsături feminine cât şi masculine. Are o toartă cu țâță, puternic arcuită, prinsă la una din extremități de gâtul piesei, iar la cealaltă de spatele acesteia. Decorul geometric este dispus pe toată suprafața piesei: cercuri şi linii vălurite, dispuse circular, sunt alternate pe poalele rochiei. În talie, o linie vălurită sugerează un cordon. Bustul are sânii puternic conturați. La gât este sugerat un colier alcătuit din linii drepte şi mici buline dispuse în cerc.
9. Cromatică: Cărămiziu, bej, verde, alb **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale pentru a meni fertilitatea tinerei perechi şi a o proteja. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălțime = 29,5 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: A făcut parte din expoziția deschisă la Veneția în 2006.
A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 78

1. Număr inventar: C.10016 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C. Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin malaxare, ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicații de suvițe din lut şi excizii.
8. Descriere: Formă antropomorfă cu trăsături androgine (cap de bărbat şi corp de femeie). De gâtul piesei se prinde, printr-un inel în relief, un capăt al toartei, uşor turtită, prevăzută cu țâță. Celălalt capăt se fixează de mijlocul ei. Ornamentele geometrice şi fitomorfe sunt dispuse în registrul inferior şi sugerează imprimeul poalelor rochiei în formă de clopot: cercuri şi grupaje de câte trei segmente de linii drepte dispuse vertical alcătuiesc o rețea de carouri în care sunt amplasate câte trei frunze stilizate. Bustul, cu sânii proeminenți, este decorat cu o linie vălurită, sub sâni; fragmente de linii care îi conturează şi un registru ornamental alcătuit din cerc, arce de cerc şi unghiuri, la baza gâtului care sugerează un lățișar. Podoaba capilară este redată de grupaje de linii drepte şi linia vălurită, iar trăsăturile feței sunt realizate din aplicatii de lut în care s-au practicat uşoare excizii (gura, ochii, sprâncenele). Figurina are pe cap pălărie. Toarta este decorată cu două grupaje din câte două linii vălurite.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, maron, bej **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale pentru a meni fertilitatea şi a invoca binele pentru tânăra pereche.
11. Dimensiuni: înălțime = 32 cm diametrul bazei = 12,5 cm
12. Observații: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 79

1. Număr inventar: C.9907 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Română, Olt **5. Autor:** Marin C.Truşcă **6. Datare:** Anul 1973
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicații în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gâtul alungit, gură circulară, care se uneşte printr-un inel de brațul cu țâță, asemănător

cu acela al unui ibric. Are toartă lată, arcuită, care se prinde la un capăt de buza ulciorului, iar la celălalt de umărul ei. Decorul geometric, floral şi zoomorf este dispus pe toată suprafaţa piesei: la bază, linia în zig-zag, urmată de o spirală amplă; pe pântecul piesei ornamente aplicate; bobiţe de lut incizate, dispuse în zig-zag sau în cerc încadrează o margaretă dispusă frontal. Simetric, de o parte şi alta a florii sunt aplicaţi doi peşti stilizaţi. Pe gât şi ţâţă sunt trasate fragmente de linii, dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb, maron **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni fertilitatea tinerei perechi.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

VÂLCEA

PLANŞA 80

1. Număr inventar: C.7728 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Vlădeşti, Vâlcea **5. Autor:** Dumitru Şchiopu **6. Datare:** anul 1970
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul, imprimare cu rotiţa şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit şi o toartă lată cu ţâţă, care se prinde la una dintre extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul ei. Decorul este dispus numai în registrul superior şi reprezintă grupe de linii drepte care încadrează motivul şarpelui şi pastilaje dispuse din loc în loc. Acelaşi motiv zoomorf este amplasat şi pe toarta piesei. Pielea şarpelui este sugerată de numeroase incizii făcute în lutul crud, asemănătoare unor solzi.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, brun, alb-gălbui **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale cu meniri apotropaice şi de fecunditate pentru tânărul cuplu.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 7,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 81

1. Număr inventar: C.7729 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Vlădeşti, Vâlcea **5. Autor:** Dumitru Şchiopu **6. Datare:** Anul 1970
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin incizie, aplicaţii în relief şi pictare cu cornul. Efecte deosebite s-au obţinut prin practicarea de impresiuni şi excizii în lutul crud.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, terminat cu o gură în formă de pâlnie. Are o toartă uşor turtită, cu ţâţă, care se prinde de gâtul piesei printr-un inel iar la celălalt capăt de pântecul acesteia. Ornamentele sunt dispuse numai în registrul superior, pe pântec, umăr, gură şi toartă. Decorul geometric şi zoomorf e realizat din aplicaţii de şuviţe de lut şi pastilaje care sugerează şerpi târându-se. Registrul superior este delimitat de cel inferior printr-o „frânghie“ care „încinge“ la mijloc ulciorul. La baza gâtului este amplasat un alt ornament asemănător din care se continuă grupaje de linii drepte, dispuse paralel, câte cinci la număr; pe toartă alţi doi şerpi sunt surprinşi „înaintând“ spre ţâţa ulciorului, locul de curgere a lichidului. Peretele gurii prezintă două pastilaje aplicate, în care s-au făcut impresiuni cu ţeava.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-închis, galben-ruginiu **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a meni tânărului cuplu întemeiat trăinicie, prunci mulţi, sănătoşi şi protecţie divină.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 7 cm
12. Observaţii: Pe fundul ulciorului este aplicată ştampila cu numele meşterului Dumitru Şchiopu. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 82

1. Număr inventar: C.9839 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Vlădeşti, Vâlcea **5. Autor:** Dumitru Şchiopu **6. Datare:** Anul 1970
7. Materiale, tehnică: Realizat din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; modelată la roată; ardere oxidantă; ornamentat prin incizie cu pieptănul, impresiune cu rotiţa, excizie şi aplicaţii în relief, peste care s-au executat alte impresiuni cu rotiţa.

8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit, cu gură circulară şi o toartă tubulară cu ţâţă, care se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul este dispus numai în registrul superior şi reprezintă linia în val şi şiruri de puncte, dispuse pe umăr şi toartă. Din loc în loc, sunt amplasate bobiţe de lut, peste care s-au executat impresiuni cu sigiliul, asemănătoare unor flori.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-închis **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale cu scopul de a meni fertilitatea tânărului cuplu constituit.
11. Dimensiuni: înălţime = 29 cm diametrul bazei = 8 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 83

1. Număr inventar: C.11871 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Vlădeşti, Vâlcea **5. Autor:** Dumitru Şchiopu **6. Datare:** Anul 1972
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicaţii din lut, incizare, imprimare cu rotiţe şi zgâriere cu pieptenele.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât alungit terminat cu o gură în formă de pâlnie. Are toartă tubulară, prevăzută cu ţâţă, care se prinde la capătul superior de gâtul piesei printr-un inel în relief; cealaltă extremitate se prinde pe pântecul acesteia. Ornamentele, geometrice şi zoomorfe stilizate, sunt dispuse numai în registrul superior. Astfel, se succed cercuri de ornamente incizate şi imprimate cu rotiţa, linii vălurite şi două registre de şerpi stilizaţi încadraţi la rândul lor de alte şiruri de cercuri imprimate cu rotiţa sau realizate din bobiţe aplicate, în tehnica pastilajului. Gâtul şi gura ulciorului sunt decorate cu aceleaşi ornamente circulare realizate prin imprimare şi crestare. Pe toartă este pus un şarpe al cărui corp este puternic unduit. Pielea animalelor este sugerată de numeroase crestături şi incizii practicate în lutul crud. Ulciorul are un capac ca un clopot.
9. Cromatică: Cărămiziu, galben, verde **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ cu scopul de a meni fertilitatea tinerei perechi. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 32 cm diametrul bazei = 8 cm
12. Observaţii: Face parte din colecţia Maria şi Nicolae Zahacinschi, donată Muzeului Naţional al Ţăranului Român. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 84

1. Număr inventar: C.11898 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Horezu, Vâlcea **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** 1/2 secol XX
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi jirăvire cu gaiţa.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit şi toartă tubulară, prevăzută cu orificiu de curgere a lichidului. Toarta arcuită se prinde de gâtul ulciorului printr-un inel iar la celălalt capăt de pântecul piesei. Registrul inferior e lipsit de ornamente. Registrul superior este brăzdat de benzi circulare, late de aproximativ 1 cm, realizate prin jirăvire cu gaiţa (motivul zig-zagului) alternate cu registre în care au fost amplasate vrejul cu boboci şi linia vălurită, punctată. Pe umărul ulciorului sunt amplasaţi la distanţe egale 4 peşti stilizaţi (simbolul creştinismului dar şi cu conotaţii de fertilitate). Gura şi toarta sunt conturate de linii circulare vălurite şi de şiruri de puncte.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, maron-roşcat, verde **10. Funcţionalitate:** Obiect din recuzita nunţii tradiţionale utilizat la „chemarea la nuntă„ şi la „masa mare„.
11. Dimensiuni: înălţime = 21 cm diametrul bazei = 7 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expoziţia tipologică „Ulcioare de nuntă“ deschisă în cadrul expunerii permanente a muzeului.

MEHEDINŢI

PLANŞA 85

1. Număr inventar: C.2947 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Şimian, Mehedinţi **5 . Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Prima jumătate a secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin alveolare, aplicaţii în relief, pastilaje şi excizii.

8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât lung, care se termină cu o gură sub formă de pâlnie. Toarta lată, uşor turtită se prinde la un capăt de pântecul piesei, se contopeşte cu gâtul acesteia printr-un inel şi se termină cu trei orificii, ca de ceainic, unite între ele de o limbă de lut. Ornamentele sunt geometrice, astrale şi florale, dispuse astfel:pe marginea piciorului care-i asigură echilibrul sunt amplasate ornamente alveolate. Pe pântec şi pe umăr o stea în şase colţuri, având înscris în centrul său cercul, simbolul solar, realizate din aplicaţii în relief în care, parţial, s-au practicat incizii, ornamentele florale sunt realizate din bobiţe de lut şi sugerează petalele unei flori. Şiruri de ornamente excizate brăzdează limba de lut care susţine ciocul.
9. Cromatică: Cărămiziu, maron-închis **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale pentru a invoca protecţia tinerei familii.
11. Dimensiuni: înălţime = 33 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: A fost inclusă în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

GORJ

PLANŞA 86

1. Număr inventar: C.11869 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Găleşoaia, Gorj **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1975
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi aplicaţii în relief.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât uşor alungit, terminat cu o gură circulară. Frontal, pe umăr, are fixat un cioc, de fapt, orificiul de scurgere a lichidului. Are o toartă lată, scurtă, care se prinde la capătul superior printr-un inel în relief de gâtul piesei iar la celălalt de pântecul acesteia. Este smălţuit la exterior şi numai în registrul superior. Ornamentele, geometrice şi florale acoperă în întregime pântecul şi umărul piesei: linii vălurite, cercuri, romburi în care s-au înscris flori stilizate., S-ul şi unghiuri alcătuiesc un suport peste care s-au aplicat doi şerpi care ţin capetele ridicate. Pielea şi ochii animalelor sunt sugerate de ornamente pictate cu cornul (mici puncte).
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-gălbui **10. Funcţionalitate:** Se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale“la masa mare“ cu scopul de a invoca protecţia tinerei perechi şi de a-i meni fertilitatea. Azi se regăseşte adesea în interiorul modern ca piesă decorativă.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 9 cm
12. Observaţii: Are menţionat anul confecţionării „1975“ pe umăr. Face parte din colecţia Maria şi Nicolae Zahacinschi, donată Muzeului Naţional al Ţăranului Român.

PLANŞA 87

1. Număr inventar: C.33 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Glogova, Gorj **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Primul deceniu al secolului al XX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicaţii în relief şi incizii.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit, cu toartă lată, care se prinde la una din extremităţi de pântecul piesei; la mijloc este fixată la gâtul acesteia, iar la celălalt capăt este prinsă de ciocul ulciorului, asemănător braţului unui ceainic. Decorul, geometric şi floral, este dispus numai în registrul superior, pe pântec, umăr şi pe toarta piesei şi reprezintă cercuri şi flori, realizate din şuviţe de lut aplicate, în care s-au practicat incizii fine.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde-brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale cu scopul de a meni fertilitatea şi de a invoca binele pentru tânăra pereche. Se folosea şi în zilele de sărbătoare.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 11,3 cm
12. Observaţii: A fost inclusă în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 88

1. Număr inventar: C.12 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Glogova, Gorj **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Sfârşitul secolului al XIX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare, ardere oxidantă, ornamentat prin îmbrânare, incizie, excizie şi perforare

8. Descriere: Formă ovoidală cu gât alungit, gură circulară; frontal prezintă un cioc alungit ca de ceainic; în partea opusă are o toartă lată, care porneşte de la mijlocul gâtului formând un inel în relief; la celălalt capăt se prinde pe pântecul piesei. Decorul realizat din aplicaţii de şuviţe este dispus pe toată suprafaţa piesei şi reprezintă motive geometrice – cercuri concentrice având crucea dreaptă în mijloc, înconjurate de arce de cerc, dublate toate de şiruri de puncte incizate.
9. Cromatică: Cărămiziu, brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“, cu semnificaţii apotropaice pentru tânăra familie.
11. Dimensiuni: înălţime = 23 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.
Face parte dintre primele piese achiziţionate de Al. Tzigara-Samurcaş, directorul fondator al muzeului.

TIMIŞ

PLANŞA 89

1. Număr inventar: C.1267 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Banat (probabil Făget)**5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** sfârşitul secolului al XIX-lea
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin stropire.
8. Descriere: Formă sferică cu patru braţe; are un gât alungit care se termină cu o gură circulară; fiecare braţ are câte şase ţâţe şi se prinde la una din extremităţi de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Decorul este dispus pe toată suprafaţa, fiind reprezentat de pete neregulate, de culoare verde, care contrastează cu fondul galben al piesei.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale „la masa mare“ pentru a stârni hazul mesenilor, deoarece vinul ţâşneşte printr-un orificiu necunoscut şi îi surprinde pe meseni. Aceasta stârneşte hazul celor din jur. De obicei se dădea mirelui să bea primul şi se făcea haz pe seama nepriceperii lui.
11. Dimensiuni: înălţime = 45 cm diametrul bazei = 11,5 cm
12. Observaţii: se aseamănă cu „cârceagul de păcăleală“ lucrat şi de olarii din Biniş, Caraş-Severin şi cu unele piese modelate de olarii saşi din Chirpăr, cunoscute sub denumirea de „ulcioare de păcăleală“.* A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

MARAMUREŞ

PLANŞA 90

1. Număr inventar: C.8873 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Baia Mare, Maramureş **5. Autor:** Alexandru Bogossy **6. Datare:** Anul 1972
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin zgrafitare şi pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt şi gura bilobată; are o toartă tubulară, cu ţâţă, care se prinde la un capăt de gâtul piesei iar la celălalt de pântecul acesteia. Decorul este dispus pe toată suprafaţa: în registrul inferior se desfăşoară o spirală amplă urmată de stilizări fitomorfe (ramură cu frunze) şi florale care acoperă pântecul piesei. La baza gâtului, două cercuri încadrează o „linie-feston“. Gura şi ţâţa sunt conturate cu verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, verde, brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş „la săptămână“ când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce băutura se consumă se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieţii.
11. Dimensiuni: înălţime = 26,5 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

---

* Cornel Irimie, *L'art populaire en Musée Brukenthal*, Bucureşti, 1958, pag. 19.

SATU MARE

PLANŞA 91

1. Număr inventar: C.3530 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş)
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Primele decenii ale secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare cu piciorul; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură bilobată; are o toartă lată, cu ţâţă, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul geometric, floral şi fitomorf este dispus numai în registrul superior. Două frunze mari, stilizate, înconjurate de o variantă a vrejului cu frunze şi flori încadrează o ramură cu alte şase frunze, dispusă vertical în centrul piesei. Registrul ornamentat este delimitat la partea inferioară de o spirală foarte amplă, iar la partea superioară, până la baza gâtului, sunt dispuse: o linie vălurită, alternată în două linii drepte dispuse în cerc şi o bandă de linii drepte dispuse oblic. Gura piesei este conturată de o bandă de culoare verde. Toarta este decorată cu grupaje de linii şi puncte.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, roşu-pătlăgea, verde, brun **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş „la săptămână“ când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă în casa naşilor. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată în timpul vieţii, când tinerii sărbătoresc împlinirea unui an de la căsătorie.
11. Dimensiuni: înălţime = 26,5 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expoziţia de bază a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 92

1. Număr inventar: C.4176 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş)
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt şi gură bilobată; are o toartă lată, cu ţâţă, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul acesteia. Decorul este dispus numai în registrul superior şi reprezintă ornamente florale care încadrează o mică compoziţie alcătuită dintr-un cerc care are la partea superioară amplasată o cruce şi ea încadrată de două frunze stilizate. Ornamentele florale sunt conturate de şiruri de puncte şi sunt încadrate în registrul inferior de o spirală amplă, iar în cel superior de două cercuri alternate cu două linii vălurite. Gura piesei este colorată în verde.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş, „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se goleşte conţinutul se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată încă din timpul vieţii, la împlinirea unui an de la căsătorie.
11. Dimensiuni: înălţime = 28 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 93

1. Număr inventar: C.4178 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş)
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Jumătatea secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; decorat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, terminat cu o gură bilobată (şi sită la gură). Are o toartă lungă, foarte puternic arcuită, prevăzută cu ţâţă. Decorul este geometric şi fitomorf. O spirală amplă, pe pântec, şi linii vălurite alternate cu linii circulare dispuse pe gâtul piesei, încadrează ornamentele fitomorfe stilizate (ramura), amplasate simetric faţă de un ornament geometric vertical, realizat din două grupe de câte trei arce de cerc. Pe toartă sunt trasate câteva

segmente de linii drepte dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb, verde, maron, roşu-pătlăgea **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale „la săptămână“, când tânăra pereche „este scoasă la biserică“. Mirii îl dau în dar naşilor plin cu vinars. După ce se consumă băutura naşii îl păstrează la grindă. După numărul ulcioarelor atârnate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“, legat de pomana dată din timpul vieţii.
11. Dimensiuni: înălţime = 28 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 94

1. Număr inventar: C.4179 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş)
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală, cu gât scurt, gura bilobată; are o toartă lată, cu ţâţă, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul este dispus în registrul superior şi sugerează ornamente florale şi fitomorfe: două buchete dispuse simetric faţă de o crenguţă cu frunze şi flori stilizate, aşezată vertical. Registrul ornamental este delimitat la partea de jos de o spirală foarte amplă iar deasupra de două linii vălurite dispuse în cerc, alternate cu linii simple şi ele circulare, care se opresc la baza gâtului. Gura piesei este conturată cu o bandă de culoare verde, iar pe toartă sunt dispuse două şiruri de fragmente de linie dreptă. Alte şiruri de puncte conturează ornamentele florale şi fitomorfe aşezate frontal.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, roşu-pătlăgea, brun, verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş, „la săptămână“ când tinerii căsătoriţi sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieţii.
11. Dimensiuni: înălţime = 28 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expoziţia permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 95

1. Număr inventar: C.4183 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gura bilobată; are o toartă lată, cu ţâţă, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul acesteia. Decorul este dispus în registrul superior şi reprezintă ornamente geometrice (spirala amplă, arce de cerc, linia vălurită, cercul) şi fitomorfe şi florale stilizate. Pe pântecul piesei, două ramuri cu frunze şi flori (dispuse sub forma unor solzi) încadrează un ornament central aşezat vertical, realizat dintr-o linie dreaptă şi semicercuri, grupate câte trei de-o parte şi de alta. Pe verticală ornamentele sunt încadrate de o spirală amplă care le delimitează de registrul inferior şi de două linii vălurite, alternate cu cercuri, care se opresc la baza gâtului, în registrul superior. Gura piesei este conturată cu o bandă de culoare verde, iar pe toartă sunt dispuse două şiruri de linii drepte, paralele între ele.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea şi verde **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş, „la săptămână“, când mirii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi apoi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“, legat de pomana dată din timpul vieţii.
11. Dimensiuni: înălţime = 28,5 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observaţii: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 96

1. Număr inventar: C.4182 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gura bilobată; are o toartă lată, cu țâță, care porneşte de la mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul geometric şi fitomorf este dispus în registrul superior şi reprezintă ornamente vegetale stilizate care încadrează o compoziție alcătuită dintr-un cerc. Acesta are la partea superioară amplasată o cruce încadrată de alte patru frunze stilizate. Ornamentele fitomorfe sunt conturate de şiruri de puncte şi fragmente de linii. Pe verticală ele sunt delimitate de o spirală amplă, în registrul inferior şi două linii vălurite, alternate cu cercuri, care se opresc la baza gâtului. Gura este conturată de o bandă de culoare verde. Pe toartă sunt dispuse şiruri de linii drepte, paralele.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea şi verde **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale din Maramureş, „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 28 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observații: Este prevăzut cu sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expoziția permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 97

1. Număr inventar: C.4184 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş)
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gâtul scurt, terminat cu gură bilobată; are o toartă puternic arcuită, cu țâță. La una dintre extremități se prinde de gâtul piesei, iar la cealaltă de pântecul acesteia. Este prevăzut cu „ciur“ (sită) la gură. Decorul este dispus în registrul superior, pe pântec şi pe umăr şi reprezintă un motiv fitomorf: ramura cu patru frunze, conturată de puncte şi fragmente de linii. În registrul inferior este amplasată o spirală amplă. Liniile în val, alternate cu cercuri, o delimitează de gâtul piesei.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-fildeşiu, roşu-pătlăgea, brun **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale din Maramureş „la săptămână“ când tinerii sunt scoşi la biserică. Se dă olul nănaşilor plin cu vinars şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 27 cm diametrul bazei = 12,5 cm
12. Observații: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor atârnate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 98

1. Număr inventar: C.4874 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1958
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură bilobată; are o toartă lată cu țâță, care porneşte de la mijlocul şi se termină pe pântecul piesei. Decorul este dispus în registrul superior şi reprezintă ornamente florale stilizate şi geometrice. În mijloc, în zona opusă toartei, este amplasat vrejul cu frunze, flancat de câte un ornament fitomorf, dublat de puncte. Pe verticală, ornamentul este încadrat de o spirală amplă, în registrul inferior, şi de linii vălurite, alternate cu cercuri, care se opresc la baza gâtului. Gura este conturată de o bandă de culoare verde, iar pe toartă sunt pictate grupaje de linii dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul

nunții tradiționale din Maramureş „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 27 cm diametrul bazei = 10,5 cm
12. Observații: Este prevăzut cu sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii din acea casă. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 99

1. Număr inventar: C.4875 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată, din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură bilobată; are o toartă lată, cu țâță, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul este dispus în registrul superior şi este alcătuit din motive florale şi fitomorfe, încadrate de motive geometrice. Două buchete, compuse din câte patru frunze şi un boboc sugerat de ornamente geometrice dispuse în „solzi“, încadrează o variantă a „pomului vieții“ redat prin trei ramuri dispuse vertical, a căror rădăcină formează un cerc. Ornamentele sunt încadrate în registrul inferior de o spirală foarte amplă, iar în cel superior, până la baza gâtului, de două linii vălurite dispuse circular, alternate cu două cercuri. Gura piesei este conturată cu o bandă de culoare verde, iar toarta prezintă două grupaje de fragmente de linii drepte şi puncte.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea şi verde **10. Funcționalitate:** Piesă utilizată în ceremonialul nunții tradiționale din Maramureş, „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi apoi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“, legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 28,5 cm diametrul bazei = 9,5 cm
12. Observații: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expoziția permanentă a muzeului la sala Tipologii.

PLANŞA 100

1. Număr inventar: C.4877 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1956
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură bilobată; toartă tubulară, cu țâță, care porneşte din mijlocul gâtului piesei şi se termină pe pântecul acestuia. Decorul, geometric, floral şi fitomorf, este dispus în registrul superior şi reprezintă o floare cu şase petale, încadrată de două stilizări de vrej cu frunze. Pe verticală, ornamentele sunt încadrate de o spirală amplă pe pântec şi două cercuri între care este aşezată o linie vălurită. Acestea se opresc la baza gâtului. Gura este conturată cu o dungă de culoare verde, iar pe toartă se succed şiruri de linii drepte dispuse paralel.
Parțial, ornamentele fitomorfe sunt conturate cu şiruri de puncte şi fragmente de linii.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale din Maramureş „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă.
Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ la un an de la căsătorie, legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 26 cm diametrul bazei = 9,5 cm
12. Observații: Este prevăzut cu sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii din acea casă. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 101

1. Număr inventar: C.4180 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1955

7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gura bilobată; are o toartă lată, cu țâță, care porneşte de la mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul, geometric, fitomorf şi floral, este dispus numai în registrul superior.
Pe pântecul piesei sunt amplasate două buchete cu frunze şi flori dispuse lateral, încadrând un ornament central, vrejul cu frunze. Bobocii de flori sunt sugerați de ornamente geometrice (arce de cerc şi buline), aşezate în solzi de peşte.
Frunzele au marginile conturate cu şiruri de puncte. În registrul superior se desfăşoară două linii vălurite dispuse în cerc, alternate cu două linii simple, de asemenea circulare, care se opresc la baza gâtului. Gura ulciorului e conturată cu o bandă de culoare verde. Pe toartă sunt amplasate două şiruri de fragmente de linii drepte, dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea şi verde **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale din Maramureş, „la săptămână“ când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 28 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observații: Este prevăzut cu sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expoziția permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 102

Interior cu oluri de nănaş la grinda casei – Moişeni, Maramureş. Colecția Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti“

PLANŞA 103

1. Număr inventar: C.6188 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** A doua jumătate a secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gura bilobată; are o toartă lată cu țâță, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul geometric şi fitomorf este dispus numai în registrul superior. Astfel, pe pântecul piesei două ramuri alcătuite din câte trei frunze încadrează în vrej, aşezat vertical în centru. Frunza mai mare a ramurei ca şi frunzulițele vrejului, sunt conturate de şiruri de puncte şi fragmente de linii drepte.
Acest registru ornamental este încadrat la partea de jos de o spirală amplă, iar la partea superioară de linii vălurite, dispuse circular, alternate cu două cercuri. Gura ulciorului este conturată cu o bandă de culoare verde, iar pe toartă sunt dispuse două şiruri de puncte şi grupaje de fragmente de linii drepte.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea şi verde **10. Funcționalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunții tradiționale din Maramureş, „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor în dar, plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieții.
11. Dimensiuni: înălțime = 29 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observații: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. În anul 1968 a făcut parte din expoziția organizată la Muzeul Unirii din Alba-Iulia. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 104

1. Număr inventar: C.11439 **2. Deținător:** Muzeul Național al Țăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** A doua jumătate a secolului al XX lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranți, smalț; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu cornul şi pensula.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gură bilobată; are o toartă lată, cu țâță, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul acesteia. Decorul este dispus în registrul superior şi reprezintă ornamente geometrice, florale şi fitomorfe dispuse de-o parte şi de alta a unei ramuri cu frunze aşezată vertical, sub ciocul ulciorului.
Din fiecare ornament fitomorf, câte o frunză este conturată cu un şir de puncte şi fragmente de linii. Întreg registrul

ornamental este mărginit la partea inferioară de o spirală amplă, iar la baza gâtului piesei de linia în val, dispusă sub formă de cerc, alternată cu linii paralele şi cercuri. Gura piesei este conturată cu o bandă de culoare verde, iar pe toartă sunt dispuse câteva grupaje alcătuite din câte trei linii drepte, dispuse paralel.
9. Cromatică: Cărămiziu, verde, alb-fildeşiu, maron, roşu-pătlăgea **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş, „la săptămână“, când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă conţinutul se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată încă din timpul vieţii, când se sărbătoreşte anul de la căsătorie.
11. Dimensiuni: înălţime = 26 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: Are „sită„ la gură pentru a împiedica intrarea gunoaielor. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei.

PLANŞA 105

1. Număr inventar: C.11440 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş).
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Istvanfi Gheiza **6. Datare:** A doua jumătate a secolului al XX-lea.
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Formă ovoidală cu gât scurt, gura bilobată, are o toartă lată, cu ţâţă, care porneşte de la mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul piesei. Decorul geometric, fitomorf şi floral este dispus numai în registrul superior astfel: pe pântecul piesei sunt amplasate două buchete cu frunze şi flori care încadrează vrejul cu frunze şi flori aşezat central. Şiruri de puncte şi linii conturează frunza mare a fiecărui buchet. Întreg registrul ornamental este încadrat la partea inferioară de o spirală amplă. La partea superioară, până la baza gâtului, două linii vălurite dispuse circular sunt alternate cu alte două linii simple şi ele reprezentând cercuri. Gura ulciorului e conturată cu verde. Pe toartă sunt dispuse două şiruri de linii drepte, paralele între ele.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, brun, roşu-pătlăgea, verde şi albastru **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş, „la săptămână“ când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu rachiu şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“ legat de pomana dată din timpul vieţii, la împlinirea unui an de la căsătorie.
11. Dimensiuni: înălţime = 27 cm diametrul bazei = 11 cm
12. Observaţii: Este prevăzut cu sită la gură pentru a evita pătrunderea gunoaielor. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii casei. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

PLANŞA 106

1. Număr inventar: C.6128 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă (ol de nănaş)
4. Zona (centrul): Vama, Satu Mare **5. Autor:** Necunoscut **6. Datare:** Anul 1950
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat prin călcare; ardere oxidantă; ornamentat prin pictare cu pensula şi cornul.
8. Descriere: Piesă ovoidală cu gât scurt, gură bilobată, toartă tubulară, cu ţâţă, care porneşte din mijlocul gâtului şi se termină pe pântecul acesteia. Decorul geometric şi floral este dispus pe toată suprafaţa piesei. Iniţial s-au trasat trei „limbi„ de culoare alb-fildeşie pe toată suprafaţa piesei; peste acestea s-au pictat trei buchetele alcătuite din frunze şi flori. Ornamentele florale sunt încadrate în registrul inferior de o spirală amplă iar în cel superior de o linie vălurită dispusă în cerc, aşezată între alte două linii circulare. Gura şi toarta ulciorului sunt colorate în maron. Pe toartă sunt trasate câteva fragmente de linii drepte.
9. Cromatică: Cărămiziu, alb-fildeşiu, maron, verde, brun, bej **10. Funcţionalitate:** Piesă folosită în ceremonialul nunţii tradiţionale din Maramureş „la săptămână“ când finii sunt scoşi la biserică. Ulciorul se aduce naşilor plin cu vinars şi după ce se consumă băutura se păstrează la grindă. Se întâlneşte şi în obiceiul „mărului de cununie“, legat de pomana dată din timpul vieţii.
11. Dimensiuni: înălţime = 28 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: Are sită la gură. După numărul ulcioarelor păstrate la grindă se ştie câte perechi de tineri au cununat gospodarii din acea casă. A fost inclus în expunerea permanentă la sala Tipologii.

SUCEAVA

PLANŞA 107

1. Număr inventar: C.2980 **2. Deţinător:** Muzeul Naţional al Ţăranului Român **3. Tip (denumire):** Ulcior de nuntă
4. Zona (centrul): Rădăuţi, Suceava **5. Autor:** Constantin Colibaba **6. Datare:** Anul 1950
7. Materiale, tehnică: Modelat la roată din lut de oale, coloranţi, smalţ; frământat mecanic; ardere oxidantă; ornamentat prin aplicaţii de şuviţe în care s-au executat incizii şi excizii.
8. Descriere: Piesă de formă ovoidală, cu gât uşor alungit, de care se prinde printr-un inel în relief unul din capetele toartei. Toarta este scurtă, puternic arcuită şi prevăzută cu o ţâţă. La celălalt capăt ea se prinde de pântecul piesei. Ornamentele florale, fitomorfe şi zoomorfe acoperă toată suprafaţa piesei şi sunt aşezate simetric, de o parte şi de alta a „pomului vieţii cu şarpele încolăcit", amplasat frontal. Pomul vieţii este realizat din şuviţe de lut aplicate în care s-au făcut incizii, pentru a-i sugera tulpina, ramurile şi florile. Corpul şarpelui este acoperit de numeroase incizii care redau pielea animalului. De o parte şi de alta a pomului sunt amplasaţi doi peşti ai căror ochi, precum şi solzii, sunt sugeraţi de numeroase incizii şi striaţiuni. Fiecare dintre peşti este încadrat de stele de mare ale căror braţe au fost ornamentate prin crestare. Gura ulciorului este de fapt capul stilizat al unui cap de urs, animal ce semnifică forţa. Elementele specifice speciei sunt realizate prin crestare (botul); nările şi ochii sunt realizaţi prin perforare iar urechile, din şuviţe de lut aplicate.
9. Cromatică: Cărămiziu **10. Funcţionalitate:** Piesa se folosea în ceremonialul nunţii tradiţionale, „la chemarea la nuntă" şi „la masa mare". Adesea se folosea şi la sărbători.
11. Dimensiuni: înălţime = 30 cm diametrul bazei = 10 cm
12. Observaţii: Frontal, ulciorul prezintă de o parte şi de alta a pomului vieţii cu şarpe, inscripţia „Ion". A fost inclusă în expoziţia permanentă a muzeului la sala Tipologii.

BIBLIOGRAFIE

1. *** *Manual de ceramică populară*, Editura de Stat Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1958.
2. *** *Ceramica tezaur al unei existenţe şi culturi multimilenare*, Bucureşti, 1976.
3. *** *Stihiră, glasul al 8-lea*, la Utrenia din Ziua Crucii, din *Mineiul pe septembri,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe, Bucureşti,1984.
4. *** *Stihiră a Sfintei Cruci, glasul al 4-lea,* la Stihoavnă, Vecernia Zilei de Pomenirea Sfintei Cruci, *Mineiul pe august,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe.
5. Baican, E, *Obiceiuri de nuntă la români*, Bucureşti, 1884.
6. Bănăţeanu, T. Ceramica de Glogova, Muzeul de Artă Populară, Studii şi cercetări, nr.1, Bucureşti, 1965.
7. Bănăţeanu, T. *Ceramica populară din zona Bihor*, în AMET, 1962-1966.
8. Bănăţeanu, T. *Arta populară din nordul Transilvaniei*, Casa Creaţiei, Baia Mare, Maramureş, 1969.
9. Bănăţeanu, T. *Ceramica populară din Ţara Oaşului*, Bucureşti, 1958.
10. Blaga, L. *Izvoade*, Editura Minerva, Bucureşti, 1972.
11. Bondrea, A. *Sociologia culturii*, Bucureşti, 1981.
12. Caillois, R, *L'homme et le sacré*, Editions Gallimard, Paris, 1976.
13. Crişan, I.H., *Ceramica daco-getică*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1969.
14. Dumitrescu, V., *Necropola de incineraţie din epoca bronzului de la Cîrna*, Editura Academiei, Bucureşti, 1961.
15. Dunăre, N., *Ornamentica ceramicii populare*, în Tribuna 2, Cluj, 1958.
16. Dunăre, N., *Clasification des ornaments populaires*, în RRHA, 1975, XII.
17. Dunăre, N., *Ornamentica tradiţională comparată*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1979.
18. Eliade, M., *Traité d'histoire des religions*, Payot, Paris, 1964.
19. Frunzetti, I., *Motive originar naturaliste în geometrismul artei decorative*, în Revista Fundaţiilor, Bucureşti, 1943.
20. Gordon-Childe, V., *Făurirea civilizaţiei*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1966.
21. Gorovei, A., *Datinile noastre la nuntă*, Institutul de Arte Grafice şi Editură, Bucureşti, 1910.
22. Gubernatis De , A., *Mythologie des plantes*, Paris, 1871.
23. Gubernatis De, A., *Mythologie zoologique*, Paris, 1874.
24. Iorga, N., *Arta populară în România*, Ed.Gamber, Paris, 1923.
25. Marian, S.Fl., *Nunta la români*, Editura Academiei, Bucureşti, 1890.
26. Meiţoiu, I., *Spectacolul nunţilor*, Editura de Stat pentru Cultură şi Artă, Bucureşti, 1969.
27. Nougier, L.R., *L'art prehistorique*, Paris, 1964
28. Nour, A., *Credinţe, rituri şi superstiţii geto-dacice*, Bucureşti, 1941
29. Oprescu, G., *Arta ţărănească la români*, Col. Ţara Noastră, Editura Cultura Naţională, Bucureşti, 1923.
30. Petrescu, P., *Motive decorative celebre*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1971
31. Petrescu, P., Stahl, P., *Ceramica din Horezu*, ESPLA, Bucureşti, 1956
32. Pop, V., *Din Ţara Oaşului*, Bixad, 1937
33. Roşu, G., *Ulcioare de nuntă*, Editura Muzeul Ţăranului Român, Bucureşti, 1997
34. Sevastos, E., *Nunta la români*, Tipografia Carol Gobel, Bucureşti, 1889.
35. Slătineanu, B., *Ceramica românească*, Editura Fundaţiei pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1938.
36. Slătineanu, B., *Ceramica feudală românească*, ESPLA, Bucureşti, 1958.
37. Stahl, H., Petrescu, P., *Olăria ţărănească din Vâlcea*, în SCIA, 1/1965.
38. Tzigara-Samurcaş Al., *Graiul obiectelor de artă ţărănească...*, Bucureşti, 1936.
39. Văduva, O., *Paşi spre sacru*, Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1996.
40. Vianu, T., *Estetica,* I, II, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2011.
41. Vulcănescu, R., *Figurarea mîinii în ornamentica populară românească,* în REF, IX, 3-4, 1964.
42. Zanne, A. I., *Proverbele românilor*, Editura SOCEC, Bucureşti, 1900.
43. Zderciuc S, Dumitrescu, M., *Concursul de olărie din 1908*, în Revista Muzeelor,1/1968.
44. Zderciuc, S., *Aşezări de olari pe Valea Oltetului*, în Revista Muzeelor 2/1969.
45. Zderciuc, S., *Contribuţii la istoricul ceramicii populare de pe Valea Oltetului. Centrul ceramic Româna, Olt*, în Revista Muzeelor şi Monumentelor, 8/1981.
46. Zderciuc, S., *Ulciorul de nuntă în creaţia meşterilor olari de pe Valea Oltetului,* în Revista de etnografie şi folclor, Tomul 34, 1/1989.
47. Zderciuc, S., *Ceramica nesmălţuită de pe Valea Oltetului,* în Revista Muzeelor şi Monumentelor, 3/1989.
48. Zderciuc, S., *Repertoriul de forme ale ceramicii româneşti*, Capitolul II, *Ulciorul*, manuscris.

CUPRINS

Elogiu mâinilor 5

I. Tehnică şi inventivitate 8

II. Înscrierea ulciorului de nuntă în ceremonialul nunţii tradiţionale 16

III. Semne 19

IV. Repertoriu de meşteri olari 26

V. Proverbe despre ulcioare 31

VI. Glosar 32

VII. Résumé 34

VIII. Summary 46

IX. Planşe

- Cuptoare tronconice de tip actual 56
- Tipologia ulciorului de nuntă 57
- Harta centrelor ceramice producătoare de ulcioare de nuntă 58
- Argeş 59
- Olt 67
- Vâlcea 115
- Mehedinţi 121
- Gorj 123
- Timiş 127
- Maramureş 129
- Satu Mare 131
- Suceava 143

X. Catalog 145

Bibliografie 183

Tipărit la CNI CORESI

EDIMPEX

ISBN 978-973-8160-89-7